

ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ

Παρασκευή 08 Νοεμβρίου 2024

Κ.Ε.Δ.Ε.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 5070_2024

ΗΜΕΡ.: 02/12/2024

- ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ – Οικονομικά της Αυτοδιοίκησης & Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, μετά από τα θεσμικά ζητήματα, τα οποία αναλύθηκαν σε όλο τους το φάσμα, από το πρωί μέχρι το μεσημέρι, παρουσία και του Υπουργού Εσωτερικών, αλλά και στελεχών του Υπουργείου Εσωτερικών, και της κυρίας Χαραλαμπογιάννη, που μίλησαν ουσιαστικά για τι; Για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση, για το Νέο Κώδικα, για τις θεσμικές αλλαγές που χρειάζεται η Αυτοδιοίκηση.

Ναι, αλλά για να γίνουν πράξη όλα αυτά, πρέπει να υπάρχει μια βασική προϋπόθεση. Τα χρήματα. Διότι δυστυχώς μέχρι σήμερα, η επιταγή του συντάγματος, που είναι η μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων, δεν έχει γίνει πράξη. Να θυμηθούμε τις μεταρρυθμίσεις του Καποδίστρια, αλλά τελευταία και του Καλλικράτη, που ουσιαστικά ξεκίνησε το 2010 με μία προίκα τουλάχιστον στο κομμάτι του νόμου, αλλά ποτέ δεν ήρθε στην Αυτοδιοίκηση.

Άρα λοιπόν, αντιλαμβάνεστε ότι όλες οι μεταρρυθμίσεις οι διοικητικές, που το κράτος κατά καιρούς προσπαθεί να κάνει... Και εδώ ανοίγω μια παρένθεση. Είμαστε η μόνη χώρα, αγαπητέ Πρόεδρε του Ταμείου, στην Ευρώπη, που τα τελευταία 20 χρόνια έχουμε υποστεί τρεις διοικητικές μεταρρυθμίσεις. Είμαστε η χώρα που ενώ μεταρρυθμίζουμε το κράτος, ξαφνικά τρέχουμε να διορθώσουμε αυτό που κάναμε πριν. Για αυτό η αναγκαιότητα του Κώδικα και όλων των άλλων που γίνονται σήμερα.

Για αυτό μιλάμε και λέμε πάντα ότι θα πρέπει να υπάρχει σοβαρή διαβούλευση σε κάθε τι καινούργιο που πάει να γίνει. Με την έννοια ότι δεν μπορεί να σχεδιάζουμε μόνο με μικρό χρονικό ορίζοντα, αλλά θέλουμε βάθος χρόνου. Για να κάνουμε μια

Αυτοδιοίκηση σύγχρονη, ισχυρή, που θα παίξει το ρόλο που πραγματικά, όταν αυτοί που την εμπνεύστηκαν πριν πολλά, πολλά χρόνια, είχαν σχεδιάσει.

Για αυτό λοιπόν είμαστε εδώ σήμερα, για να συζητήσουμε το άλλο μεγάλο ζήτημα που καίει όλους τους Δήμους και όλες τις Αυτοδιοικήσεις της χώρας, που είναι τα οικονομικά, και όχι μόνο, αλλά και τα χρήματα, τα προγράμματα τα οποία θα έχουμε, για να υλοποιήσουμε έργα σε κάθε τόπο, σε κάθε γειτονιά της χώρας μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, να πούμε πραγματικά ότι η Αυτοδιοίκηση έβαλε τη μεγαλύτερη πλάτη στη χώρα μας, τα χρόνια των μνημονίων. Οι παλιοί γνωρίζετε, οι καινούργιοι θα μάθετε, ότι πάνω από 60% των πόρων μας δόθηκαν σε αυτή την κοινή προσπάθεια.

Άρα λοιπόν ήρθε φαντάζομαι η ώρα και η στιγμή που θα πρέπει, όσο η χώρα βγαίνει στο ξέφωτο, να έχουμε κάθε χρόνο μία σταθερή αύξηση στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους, θα σας τα πει και με γλαφυρότητα και με στοιχεία ο φίλος μας και συνάδελφος Γιάννης Μουράτογλου, όπου έχει κάνει πάρα πολύ καλή δουλειά, αλλά χωρίς αυτή τη μόνιμη σταθερή αύξηση κάθε χρόνο στους ΚΑΠ, θα αναγκάζομαστε να λέμε στον Υπουργό Εσωτερικών, μας λείπει μία ΚΑΠ, μας λείπουν δύο ΚΑΠ, μας λείπει μισή ΚΑΠ, που αυτό ποτέ δεν τελειώνει.

Άρα λοιπόν, εμείς δεν είμαστε επαίτες, είμαστε άνθρωποι με αξιοπρέπεια, αλλά πάνω από όλα πρέπει να έχουμε και έναν προϋπολογισμό που τέλος του χρόνου να κλείνει. Και δυστυχώς, με αυτά που συμβαίνουν, δεν κλείνει. Να θυμηθούμε το τέλος ταφής, το ενεργειακό κόστος, την αύξηση του μισθολογικού κόστους, όλα αυτά μαζί λοιπόν, δημιουργούν ασφυξία στην Αυτοδιοίκηση.

Και από την άλλη έχουμε τα εργαλεία τα οποία πρέπει να έχουμε για να δουλέψουμε. Είχαμε τον «Τρίτη» 4 – 4,5 δις, αλλά και εκεί με καθυστερήσεις στις πληρωμές. Έχουμε πολλά. Έχουμε

από όλους τους Δήμους διαμαρτυρίες ότι δεν υπάρχουν γρήγορες ροές, θα τα πείτε και στην...

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Θα τα πείτε στην ομιλία σας.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ωραία. Γιατί το βάζουν πάντα στο Διοικητικό Συμβούλιο, σε εμάς, με στοιχεία... Αγαπητέ μου Πρόεδρε, θα τα πεις σε λίγο που θα έχεις το λόγο. Για αυτό σε καλέσαμε μάλιστα, ήταν επιλογή μας συνειδητή να είσαι εδώ μαζί μας, γιατί είσαι η τράπεζά μας, που λέω και εγώ, το Ταμείο μας, να τα πεις, απλά γενικά υπάρχουν δυσκολίες.

Πρέπει λοιπόν και εκεί να δούμε τι καινούργιο πρέπει να σχεδιάσουμε τα επόμενα χρόνια, γιατί ο «Τρίτσης» τελειώνει, σιγά – σιγά και ο «Φιλόδημος», άρα λοιπόν πρέπει να δούμε και ένα νέο εργαλείο τα απόμενα χρόνια, έχουμε το Πράσινο Ταμείο, τον Πρόεδρο, τον ευχαριστούμε που είναι μαζί μας, τον καλέσαμε σήμερα εδώ, γιατί πραγματικά θεωρούμε ότι το Πράσινο Ταμείο είναι το δικό μας Ταμείο, με την έννοια των χρημάτων, γιατί από τους Δήμους βγαίνουν τα χρήματα που πηγαίνουν εκεί και πάντα ήταν το αίτημά μας να αυξηθεί το ποσοστό από 3% στο 8%, στα χρήματα τα οποία απορροφούμε.

Με αυτό λοιπόν το πλαίσιο θα κουβεντιάσουμε σήμερα εδώ, θα ακούσουμε τους δύο εισηγητές μας, τον Γιάννη τον Μουράτογλου και τον κύριο Γκουντάρα, ο οποίος οφείλω να πω ότι πήρε τη θέση ενός άξιου συναδέλφου, του Δημήτρη του Καλογερόπουλου, που λίγες εβδομάδες πριν, έφυγε από κοντά μας, του αξίζουν πολλά συγχαρητήρια, μας βλέπει από ψηλά, ο φίλος μου ο Δημήτρης, ένας άξιος αυτοδιοικητικός, αλλά ακόμα άξιος και ο αντικαταστάτης του σε αυτό το κομμάτι, το πολύ δύσκολο, αγαπητέ Αντώνη, γιατί πραγματικά είναι όλο το πλαίσιο του ΕΣΠΑ, τα προγράμματα τα οποία έχουμε.

Και φυσικά θα ακούσουμε τους καλεσμένους μας που έχουμε σήμερα μαζί μας και φυσικά όλους εσάς που, παρακαλώ πάρα πολύ, την κάρτα παρέμβασης, για να έχετε μετά το χρόνο να τοποθετηθείτε.

Ένα μεγάλο λοιπόν ευχαριστώ για την παρουσία σας και να ξέρετε ότι εδώ, στη Ρόδο, χτυπάει η καρδιά, αυτό το 3ήμερο, της Αυτοδιοίκησης της χώρας μας, γιατί όλοι προσδοκούμε να επανεκκινήσουμε την Αυτοδιοίκηση και τους Δήμους μας. Ένα μεγάλο ευχαριστώ και δίνω το λόγο στον Γιάννη τον Μουράτογλου.

Γιάννη.

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Καλησπέρα, αγαπητοί συνάδελφοι.

Στα γνωστά λημέρια πάλι, στα γνωστά θέματα, εδώ και αρκετά χρόνια. Και είμαι ιδιαίτερα συγκινημένος, πραγματικά, γιατί με τιμάει το γεγονός ότι οι συνάδελφοί μου, μου εμπιστεύτηκαν για μία ακόμα θητεία την Επιτροπή Οικονομικών, την οποία υπηρετώ από τη Διοίκηση της ΚΕΔΕ από το 2002. Οπότε έχουμε καλή συνέχεια στη διαδρομή και στην ιστορικότητα αυτή, που μας δίνει αυτό το δικαίωμα και τη δυνατότητα να γνωρίζουμε πολλά προς τα πίσω, με τα οποία διδασκόμαστε, για να προχωρήσουμε προς τα μπροστά.

Να ξεκινήσω, μια και ο Υπουργός δεν είναι εδώ, αγαπητέ Γραμματέα μου, κύριε Πρόεδρε του Ταμείου, κύριε Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, αγαπητέ συνάδελφε... Συνάδελφος στην Αυτοδιοίκηση εννοώ, όχι στη Βουλή, ο Σάββας ο Χιονίδης. Κάποιον δεν ξέρω αν ξέχασα. Συνάδελφοι λοιπόν στον Α' και στον Β' Βαθμό.

Να ξεκινήσω με ένα ευχάριστο γεγονός, το οποίο δεν το είπε ο Υπουργός, θα το πω εγώ. Το ευχάριστο είναι ότι θα γίνει τροποποίηση της ΚΥΑ η οποία έχει εκδοθεί και θα εκδοθεί η νέα ΚΥΑ με 13 τακτικές επιχορηγήσεις και όχι με 12, όπως έχει κυκλοφορήσει μέχρι τώρα... Θα βγει τώρα, θα γίνει τροποποίηση της ΚΥΑ, με απόφαση και γνωμοδότηση, όπως απαιτεί ο νόμος, του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΕ, θα περάσει θέμα την ερχόμενη

Τετάρτη, οπότε οι προϋπολογισμοί των Δήμων, όσοι συντάχθηκαν μέχρι τώρα, και δεν έχουν συνταχθεί πολλοί, οι προϋπολογισμοί που έχουν κατατεθεί στο Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας είναι είκοσι. Που σημαίνει ότι είμαστε πολύ πίσω σε σχέση με το τι κατατίθενται... τη δεδομένη χρονική στιγμή, τα προηγούμενα χρόνια. Είμαστε πολύ πίσω. Δηλαδή έπρεπε να έχουμε φτάσει σε έναν αριθμό περίπου στο εκατό τώρα. Και είμαστε μόλις είκοσι. Αυτό δείχνει ότι οι συνάδελφοι δυσκολεύονται και οι Υπηρεσίες δυσκολεύονται να ισοσκελίσουν τους προϋπολογισμούς.

Άρα το ευχάριστο γεγονός είναι ότι μία επιπλέον τακτική στην ΚΥΑ που έχει εκδοθεί, θα συμπεριληφθεί στην τροποποιημένη ΚΥΑ η οποία, μετά τη γνωμοδότηση της ΚΕΔΕ, θα εκδοθεί την ερχόμενη εβδομάδα.

Πριν ξεκινήσω όμως την ομιλία μου, η οποία θα έχει δημοσιευθεί και στο site της ΚΕΔΕ, είχα έναν έντονο προβληματισμό. Να μιλήσω από τα χαρτιά για να μιλήσω και να πω μια στερεότυπη ομιλία ή να αγγίξω τις ευαίσθητες χορδές του αυτοδιοικητικού κόσμου και να πω πράγματα τα οποία αγγίζουν τον καθένα μας; Και ακόμα και τώρα που είμαι πάνω στο βήμα, δεν ξέρω ποιο πράγμα να ακολουθήσω. Θα προσπαθήσω πάντως, σε κάθε περίπτωση, να κάνω ένα μεικτό σχήμα στην ομιλία μου, δηλαδή να έχω και ζητήματα της καθημερινότητας τα οποία τα συναντάμε, και ομιλία μέσα από το χαρτί.

Το τέλος ταφής λοιπόν, κατά την άποψη τη δική μου και την άποψη της Επιτροπής Οικονομικών, θα έπρεπε... το οποίο βαρύνει πάρα πολύ σήμερα στην ισοσκέλιση των προϋπολογισμών, θα πρέπει, κατ' εμέ, πέραν των προσφυγών που έχουμε κάνει δικαστικά, θα πρέπει να το εντάξουμε στους προϋπολογισμούς. Είτε έτσι είτε αλλιώς. Μη δυσκολεύουμε λοιπόν τον εαυτό μας και το αφήνουμε απέξω.

Θα πρέπει οι Οικονομικές Υπηρεσίες – δεν είναι εδώ ο Διευθυντής Οικονομικών, ο φίλος ο Νίκος, πιστεύω να μας ακούει –

θα πρέπει νέος κωδικός, υποκωδικός στα δημοτικά τέλη να υπάρξει, που να μπαίνει διακριτά και να εγγράφεται στους προϋπολογισμούς των Δήμων το τέλος ταφής. Γιατί κάποτε θα χρειαστεί. Να μην ενσωματώνεται μέσα στα δημοτικά τέλη.

Δεν θέλω να επεκταθώ περαιτέρω για του θέματος, επιμένω πολλά χρόνια ότι το τέλος ταφής θα πρέπει να εγγράφεται διακριτά στον προϋπολογισμό των Δήμων και θα πρέπει να το εγγράψουμε και καλώς ή κακώς, πέραν των διεκδικήσεων της ΚΕΔΕ, για να διευκολύνουμε τον εαυτό μας, θα πρέπει να το εγγράψουμε στον προϋπολογισμό έτσι ώστε να μπορέσουμε και να το μετακυλήσουμε φυσικά, διότι δεν είναι δυνατόν κάποιος Δήμος να βγάλει διαμαγείας χρήματα από κάπου, θα πρέπει να υπάρχουν... θα μετακυλιστεί στους δημότες.

Τρίτο ζήτημα από την καθημερινότητα το οποίο θέλω να θίξω, αφορά με τα δημοτικά τέλη. Μου κάνει ιδιαίτερη εντύπωση, αγαπητοί συνάδελφοι, και θα πρέπει να το πούμε και μεταξύ μας, έτσι; Δεν μπορεί σήμερα να ζητάμε και να ανοίγουμε το χέρι, όταν δεν έχουμε κάνει εμείς τα απαραίτητα, αυτά που πρέπει να κάνουμε, με τα δημοτικά μας τέλη. Δεν μπορεί σήμερα η μία άκρη της Ελλάδας να χρεώνει στα δημοτικά τέλη 0,5 € το τετραγωνικό και άλλος Δήμος να χρεώνει 5. Και να ερχόμαστε με ίσες απαιτήσεις και να λέμε, ξέρεις, δώσε μου. Δεν θέλω να αναφερθώ σε δεδομένες περιοχές, αλλά είναι πολύ τραγικό, γιατί δημιουργούνται ανοίγματα.

Και δεν μπορεί να λειτουργεί, εν πάση περιπτώσει, ένας Δήμος και να ζητάμε κάθε χρόνο τροπολογία... Μεταξύ μας, έτσι; Ζητάμε τροπολογία, ζητήσαμε και για το '25. Γιατί ζητήσαμε για το '25; Για να μπορούμε, λέει, τα λειτουργικά να τα κάνουμε ανταποδοτικά και κάποιοι άλλοι Δήμοι που έχουν πολλά ανταποδοτικά, να τα κάνουμε λειτουργικά. Άντε καλά αν έχουμε πολλά ανταποδοτικά γιατί είχαμε ανεμογεννήτριες ή είχαμε φωτοβολταϊκά πάρκα, να τα πάμε στα λειτουργικά, έχει μια λογική. Αλλά τις λειτουργικές δαπάνες, που λέει και ο Πρόεδρος, δεν μας

επαρκούν για να λειτουργήσουμε και φωνάζουμε στον Υπουργό, ξέρεis, τα λειτουργικά δεν βγαίνουν.

Γιατί δεν βγαίνουν τα λειτουργικά; Γιατί δεν είχαμε ποτέ το θάρρος να πούμε στο κόσμο, ξέρετε, ανέβηκε το ενεργειακό κόστος. Ανέβηκε ή δεν ανέβηκε; Ανέβηκε. Μας φορτώθηκε το τέλος ταφής. Δεν ευθυνόμαστε εμείς. Για αυτό το καταγράφουμε σε ειδικό κωδικό στον προϋπολογισμό, που μας φορτώθηκε από το κεντρικό κράτος. Είναι ο δεύτερος παράγοντας. Έρχεται το Υπουργείο Εργασίας και λέει, αυξάνουμε τους μισθούς. Ορθώς τους αυξάνουμε τους μισθούς. Και καλά κάνουμε, γιατί θα πρέπει να αυξηθούν οι μισθοί. Από πού όμως; Επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό των Δήμων; Τον επιβαρύνουν.

Άρα, εμείς τι θα πρέπει να κάνουμε δηλαδή; Δεν θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας όλες αυτές τις αυξήσεις που υπάρχουν και θα πρέπει να υπάρχει μία σοβαρότητα μεταξύ μας έτσι ώστε να μπορούμε ανά πάσα στιγμή αυτά τα πράγματα που λέει ο νομοθέτης, να τα μετακυλήσουμε και να τα μεταφέρουμε εκεί που πρέπει; Διότι μαγικά λεφτά δεν μπορούμε να βρούμε. Ούτε θα μπορούμε να μεταφέρουμε συνεχώς και εσαεί από τα λειτουργικά μας στα ανταποδοτικά μας. Εξάλλου ο νόμος το λέει, έτσι; Ανταποδοτικά. Τι σημαίνει ανταποδοτικά; Αυτό δεν σημαίνει;

Άρα το τρίτο σημείο που ήθελα να αναφερθώ, ήταν αυτό, στην ανταποδοτικότητα. Διότι στο Νέο Κώδικα που έρχεται, η ανταποδοτικότητα θα επεκταθεί. Διότι υπάρχουν δημότες μας οι οποίοι θέλουν το πάρκο. Θέλουν τα δέντρα, θέλουν το δρόμο, θέλουν το άλφα, θέλουν το βήτα. Τότε έρχεται η Δημοτική Αρχή, η οποία έχει την κάθε δημοκρατική νομιμοποίηση και λέει ότι εγώ, αφού έχω τη νομιμοποίηση, θα πρέπει και θα μπορώ, θα μου δίνεται το δικαίωμα να αναπροσαρμόζω κάθε φορά τα τέλη μου για να κάνω το άλφα ή να κάνω το βήτα ή να κάνω το γάμα. Και αυτά θα περάσουν στο Νέο Κώδικα.

Άρα μην έχουμε κατά νου ότι εσασείς θα μεταφέρουμε από τις λειτουργικές δαπάνες προς τα ανταποδοτικά και μετά θα ζητάμε από το αρμόδιο Υπουργείο, δώσε μου λεφτά γιατί δεν βγαίνω λειτουργικά. Θα πρέπει να αναγνωρίζουμε λοιπόν τα λάθη μας και να διορθώνουμε στην κατεύθυνση αυτή.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Υπάρχουν αυτά. Γίνεται αυτό. Δια νόμου. Και το '25 θα γίνει.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Γιάννη, να πάρετε το λόγο...

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Δεν είναι κατ' εξαίρεση, είναι 5 χρόνια που γίνεται. Για αυτό το αναφέρω.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Γιάννη, συνέχισε. Μην κάνεις διάλογο.

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Λοιπόν, και το τελευταίο ζήτημα το οποίο έχει γίνει πάρα πολύς ντόρος, για τα νερά, γίνεται δίπλα, έχουμε κάνει και εκεί... Κάνω την αυτοκριτική μου, έτσι; Αρκετοί εξ ημών έχουμε κάνει λάθη τεράστια, διότι όταν ανακοινώθηκε πέρυσι ότι θα έχουμε ενοποίηση των ΔΕΥΑ ή των Υπηρεσιών Ύδρευσης, τι κάναμε οι περισσότεροι; Λέει, δεν θα αυξήσω τα νερά εγώ, θα τα αυξήσει ο νέος φορέας.

Ναι, αλλά ο νόμος άργησε. 1 χρόνος. Τι έχει γίνει με αυτό το πράγμα; Έχουμε εκφορτώσει, έχουμε... το άνοιγμα φορτώνει. Όταν δεν αναπροσαρμόζεις... γιατί τα νερά δεν βγαίνουν από τη γη μέσα, ούτε με το τηλέφωνο, ούτε με τα μάτια. Ενέργεια καταναλώνεται, κόστος υπάρχει εργατικό, άρα λοιπόν οι ίδιοι μας σκάβουμε το λάκκο μας, να μην το κάνουμε τώρα, το κάνουμε μετά. Το κάνεις μετά; Τώρα εάν έρθει ο νομοθέτης και πει ότι εγώ δεν... το σταματάω αυτό το θέμα. Δεν το κάνω ή δεν προχωράω. Είμαι σε διαβούλευση ή έρχομαι σε διαφωνία. Τι θα γίνει; Το κόστος αυτό δεν θα μετακυλιστεί σε διπλάσιο βαθμό από ό,τι θα γινόταν αν κάναμε τη δουλειά μας σωστά;

Λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, τέτοια και πολλά άλλα θα μπορούσαμε να αναφερθούμε, αλλά να μπούμε λίγο και στην ομιλία και θα περιγράψουμε κυρίως την τρέχουσα οικονομική κατάσταση.

Θα σας δείξω έναν πίνακα, μια και από το 2009 έχουμε κάνει μια περικοπή στα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία αγγίζει το 60%. Η κάτω γραμμή, άμα θα τη δείτε... Έχει δύο γραμμές ο πίνακας. Ξεκινάει από το 2009 και φτάνει μέχρι το 2023. Στο 2009 λοιπόν, η κάτω γραμμή είναι η ΣΑΤΑ. 1,2 δις. Δείτε τον πίνακα. 1,2 δις και πού έχει καταλήξει, στα 180 εκατομμύρια. Πότε; Το δύο χιλιάδες... Άρχισε μειούμενο από το 2010 και μετά και έχει σταθεροποιηθεί από το 2014 μέχρι και το 2023, για 10 χρόνια, στα 180 εκατομμύρια. 180 εκατομμύρια είναι για το κόστος συντήρησης των υποδομών των Δήμων, αν είναι δυνατόν, σε ετήσια βάση να μοιραστούν αυτά τα χρήματα και να συντηρηθούν οι υποδομές των Δήμων.

Και η πάνω γραμμή είναι οι ΚΑΠ οι οποίοι ξεκινάνε από το 3,7 περίπου... Όχι, συγγνώμη, γύρω στο 3. 2,8 δις και καταλήγουν στο 1,7 – 1,8. Βλέπετε πώς χαμηλώνει η καμπύλη από το 2012, που έχουμε τερματίσει, μιλάμε, σαν Αυτοδιοίκηση και σιγά – σιγά, σταδιακά ανεβαίνει, με πολύ μικρή βελτίωση κατ' έτος.

Αυτό λέει ένα πράγμα, άμα προσθέσουμε τα νούμερα. Χωρίς τις μεταφερθείσες αρμοδιότητες, ακουμπούσε στο σύνολο του 2010 4,2 δις. Και εκεί στο 4,2 δις δεν συμπεριλαμβάνονταν τα προνοιακά επιδόματα, τα οποία ενσωματώθηκαν μετά το '10, τα οποία δεν ήταν ευκαταφρόνητο ποσό, ήταν ένα ποσό της τάξης... ξεκινούσε από τα 900 εκατομμύρια, από το 1 δις περίπου. Βέβαια τώρα σαν αρμοδιότητα μας έχει φύγει, δεν μπαίνει μέσα, αλλά στο διάστημα αυτό της καμπύλης, όπως σχηματίζεται, από το 2009 μέχρι το 2023, μέσα στην καμπύλη είναι και τα προνοιακά από το 2012, αν θυμάμαι, και μετά. Που σημαίνει στην ανέχεια που αποτυπώνεται στη γραμμή αυτή, είναι ακόμα χειρότερη η κατάσταση, γιατί συμπεριλαμβάνει και τα προνοιακά.

Ευτυχώς τώρα, το διάστημα αυτό, οι καθαρές αξίες όπως αποτυπώνονται στους ΚΑΠ, δεν συμπεριλαμβάνουν αυτή την κατάσταση.

Η εξέλιξη λοιπόν αυτή, μας δείχνει ότι ναι μεν αρχίζουμε και κινούμαστε στη σωστή κατεύθυνση, προς τα πάνω, αλλά ο ρυθμός αύξησης των πόρων του Α' Βαθμού της Αυτοδιοίκησης είναι τραγικά αργός. Δεν παρακολουθεί δηλαδή η αύξηση των πόρων της Αυτοδιοίκησης, τα πραγματικά γεγονότα της κοινωνίας. Ο πρώτος πίνακας.

Πάμε σε έναν δεύτερο πίνακα. Τα έσοδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σχέση με τις άλλες χώρες του ΟΟΣΑ. Δεν ξέρω αν φαίνονται. Λοιπόν, δείτε λίγο εδώ, είναι δύο ίδια διαγράμματα, το ένα διάγραμμα αφορά τα έσοδα της Αυτοδιοίκησης ως ποσοστό του ΑΕΠ. Τι παίρνουμε δηλαδή. Και το άλλο είναι ως ποσοστό στα δημόσια έσοδα.

Προσέξτε να δείτε, με βάση το ΑΕΠ, είμαστε η τρίτη χώρα από το τέλος, με 1,3% επί του ακαθαρίστου εθνικού προϊόντος και όσον αφορά τα δημόσια έσοδα, είμαστε η τελευταία χώρα. Εισπράττουμε δηλαδή από το κράτος τα 2,6% των δημοσίων εσόδων. Η τελευταία χώρα από τις χώρες του ΟΟΣΑ. Είμαστε και κάτω από τη Λιθουανία και κάτω από την Ιρλανδία και κάτω από πολλές άλλες χώρες, όπου αριθμούν δηλαδή το σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ.

Τώρα, στον τρίτο πίνακα που θέλω να σας δείξω, και αυτά τα δείχνω για να ξέρουμε πού πραγματικά βρίσκεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη σημερινή εποχή. Στο Γ' είναι οι δαπάνες λοιπόν της ελληνικής Αυτοδιοίκησης. Προσέξτε τι δαπάνες κάνουμε τώρα εδώ. Τα έσοδα είπαμε πού κυμαίνονται. Τώρα δείτε οι δαπάνες.

Οι δαπάνες έχουμε 3,9% δαπάνες ως ποσοστό στο ΑΕΠ, 7,3 όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες. Και στις δύο περιπτώσεις είμαστε δεύτεροι από το τέλος. Οι δαπάνες που κάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση για οποιαδήποτε... σε σχέση με τις δαπάνες που κάνει το κεντρικό κράτος είναι, έτσι; Αυτό σημαίνει αυτό το πράγμα. Το

ακαθάριστο εθνικό προϊόν τι είναι; Ο τζίρος του μαγαζιού, ο τζίρος του κράτους. Η Αυτοδιοίκηση χαλάει, στο σύνολο του κράτους, το 3,9... όχι των εσόδων, του ΑΕΠ, έτσι; Το 3,9 του ΑΕΠ. Το υπόλοιπο 96,1% το χαλάει το κράτος.

Στο τέταρτο. Οι υποχρεώσεις των Δήμων. Πάμε λίγο να δείξουμε και τις υποχρεώσεις των Δήμων. Προσέξτε λίγο εδώ να δείτε. Η πάνω η γραμμή, η μπλε, δείχνει την πορεία των υποχρεώσεων των Δήμων από το 2010 μέχρι το 2012... Συγγνώμη, μέχρι το 2022. Κοιτάξτε πού ήταν οι υποχρεώσεις. Οι συνολικές υποχρεώσεις. Όταν λέμε συνολικές υποχρεώσεις, μιλάμε όχι για δανειακές υποχρεώσεις. Οι δανειακές υποχρεώσεις είναι η κόκκινη γραμμή. Η κόκκινη γραμμή λοιπόν ξεκινάει, οι δανειακές υποχρεώσεις, το 2010 στα 2 δις, σταδιακά μειούμενη φτάνει το 2022 γύρω στο 1,2 δις. Αυτές είναι οι δανειακές υποχρεώσεις των Δήμων, οι οποίες... μάλιστα είναι και ο Πρόεδρος του Ταμείου Παρακαταθηκών εδώ, που είναι η τράπεζά μας τα δύσκολα χρόνια, που μας βοήθησε και μας εξυπηρέτησε, διότι αν δεν ήταν, θα πρέπει να τονίσουμε, κύριε Πρόεδρε, το Ταμείο Παρακαταθηκών, το δυστυχώς επτωχεύσαμεν θα το είχαν πει οι Δήμοι πολλά χρόνια πριν.

Εδώ φαίνεται λοιπόν, είναι εξυπηρετούμενες οι υποχρεώσεις οι δανειακές των Δήμων αυτές, έτσι; Οι συνολικές υποχρεώσεις όμως, βλέπετε, ξεκινούσαν από τα 3,5 δις και καταλήγουμε τώρα στις συνολικές υποχρεώσεις λίγο πάνω από το... γύρω στο ένα εφτακόσια. Εδώ οι υποχρεώσεις είναι ένα εφτακόσια, οι απαιτήσεις όμως, οι απαιτήσεις των Δήμων είναι στα 3,5 δις. Οι οφειλές. Είναι αυτό που είπε και ο Υπουργός προηγουμένως, ότι είναι καταγεγραμμένες απαιτήσεις, τις οποίες δεν διεκδικούμε πολλές φορές με τον κατάλληλο τρόπο, γιατί; Γιατί έχουν μάθει οι δημότες μας, πολλές φορές γιατί έχουμε και το δούναι – λαβείν της εκλογικής διαδικασίας μεταξύ μας και το πετάνε στο καλάθι των αχρήστων τις απαιτήσεις που έχει ο Δήμος από τους δημότες του,

με αποτέλεσμα κάθε φορά να δημιουργείται μια τέτοια εντύπωση και να δημιουργείται ένα τέτοιο νούμερο που αγγίζει σήμερα τα 3,5 δις.

Παρ' όλα αυτά όμως, αν θέλαμε να συγκρίνουμε τους δύο αριθμούς, οι απαιτήσεις που φτάνουν στα 3,5 δις και οι υποχρεώσεις που φτάνουν στο 1,7 δις, τι δείχνει; Δείχνει ότι αν κάνουμε καλά τη δουλειά μας εμείς, τι σημαίνει; Ότι αυτό το πράγμα θα αρχίσει να κλείνει. Άρα λοιπόν θα πρέπει να κάνουμε καθολικά, συνάδελφοι, εφαρμογή των νόμων, να αρχίσουμε λοιπόν να εισπράττουμε τις απαιτήσεις των Δήμων που έχουμε καταγεγραμμένες και βεβαιωμένες στις Υπηρεσίες μας.

Πέραν όμως αυτών των ζητημάτων που αποτυπώνουν την σημερινή οικονομική κατάσταση των Δήμων, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν έχει μείνει με σταυρωμένα τα χέρια και ειδικά η Επιτροπή Οικονομικών επί σειρά ετών έχει επιδείξει μεγάλη ευελιξία και ένα επίτευγμα, αγαπητοί συνάδελφοι, ήταν ο νέος τρόπος κατανομής των ΚΑΠ ο οποίος μπόρεσε τουλάχιστον... ή η προσπάθεια και η βούληση ήταν να πλησιάσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο σε ένα ζήτημα πιο δίκαιο. Και αυτό το καταφέραμε.

Συγχρόνως τώρα, την περίοδο αυτή, δουλεύουμε το καινούργιο αναπτυξιακό πρόγραμμα, το οποίο δεν το έχουμε... είμαστε στο στάδιο της επεξεργασίας του νέου αναπτυξιακού προγράμματος...

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Γιάννη, σιγά – σιγά να ολοκληρώνεις, έτσι; Έχεις περάσει τα 25 λεπτά.

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Τέλος πάντων, θα προσπαθήσω όσο το δυνατόν συντομότερος να είμαι.

Το αναπτυξιακό πρόγραμμα λοιπόν, το οποίο το έχουμε αποφασίσει σαν Διοικητικό Συμβούλιο στην ΚΕΔΕ, θα προσπαθήσουμε να... και με σύμφωνη γνώμη της πολιτικής ηγεσίας, αφού το ολοκληρώσουμε, θα το παρουσιάσουμε και σε εσάς σε ειδικό Συνέδριο, το οποίο θα είναι ένας, θα έλεγα... θα το ονομάσουμε... δεν ξέρω πώς. «Τρίτης 2»; Το οποίο μπορεί, αυτό

το πρόγραμμα, κατά την άποψή μου, να αγγίξει, έτσι οι πρώτες προσεγγίσεις είναι στα 4 περίπου δις. Θα είναι εμπροσθοβαρές το πρόγραμμα της ερχόμενης 5ετίας, δεν θα είναι ανταγωνιστικό, σας λέω γενικά τις γραμμές που θα κινηθεί, δεν θα είναι ανταγωνιστικό, θα είναι δηλαδή όπως ο «Θησέας» ο παλιός, για τους παλαιότερους, θα ξέρει κάθε Δήμος πόσα περίπου χρήματα θα πάρει και όταν έχουμε ένα αναπτυξιακό πρόγραμμα 4 δις, αυτό θα πρέπει σίγουρα να μας... 300 Δήμοι κατά μέσο όρο σημαίνει περίπου 13 εκατομμύρια σε κάθε Δήμο, κατά μέσο όρο λέω, έτσι; Για να μπορέσουμε να έχουμε μία σύγκριση τάξης μεγέθους και να μπορούμε να το δουλέψουμε στο μυαλό μας.

Ένα πρόγραμμα λοιπόν κατά μέσο όρο που θα πάρει ένας Δήμος 13 εκατομμύρια στην ερχόμενη 5ετία, θα μπορεί να προγραμματίσει και να κάνει και να εκτελέσει και να πλησιάσει και να βελτιώσει την καθημερινότητα και τις απαιτήσεις του πολίτη. Και δεν θα είναι ένα πρόγραμμα το οποίο θα είναι χωρίς πλαίσιο, έτσι; Ούτε θα εμπίπτει σε άλλα προγράμματα μέσα που αφορούν υποδομές, είτε συγχρηματοδοτούμενα, ή το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Στόχος μας λοιπόν είναι το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση το οποίο θα τρέξει, φαντάζομαι, μέσα στο '25, θα το έχουμε ωριμάσει και θα το έχουμε εμφανίσει προς έγκριση σε κάποιο προσυνέδριο, αγαπητέ Γραμματέα, φαντάζομαι, μετά το τέλος και την ολοκλήρωση του Κώδικα, κάπου κατά το καλοκαίρι, φυσικά με τη σύμφωνη γνώμη, θα έχουμε εξειδικεύσει και τα μέτρα, που όπως σας είπα θα είναι πέραν των υποδομών.

Θα έχουμε δηλαδή... μια σκέψη δικιά μου, ας πούμε, είναι να μπορούμε να κάνουμε ασφαλιστικές στον αστικό ιστό, όπου πάσχουν όλοι οι Δήμοι μέσα στις πόλεις και στα χωριά τους, διότι δεν τρέχει κανένα πρόγραμμα σήμερα, ούτε έχει τρέξει τα τελευταία χρόνια ένα τέτοιου είδους πρόγραμμα, να μπορεί να μας δίνει τη

δυνατότητα να ασφαλοστρώσουμε τους οικισμούς και τις πόλεις μας.

Ή θα μπορεί να είναι ένα... μια σκέψη, ας πούμε, που ωριμάζουμε είναι οι αθλητικές υποδομές. Αθλητικές υποδομές δεν έχουν χρηματοδοτήσει τα τελευταία προγράμματα, ούτε το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, και οι αθλητικές υποδομές της χώρας είναι διαλυμένες. Άρα στην κατεύθυνση αυτή εργαζόμαστε και προσπαθούμε το πρόγραμμα αυτό να το εμφανίσουμε, όπως σας είπα, μέσα στο 2025.

Οι δημοσιονομικοί δείκτες λοιπόν σήμερα, έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί, ένα ζήτημα το οποίο δημιουργούν σοβαρό πρόβλημα οι δείκτες αυτοί, οφείλεται... ναι μεν βελτιούμενοι στο κεντρικό κράτος, αλλά δεν μπόρεσα να καταλάβω αυτό το περίφημο – και το λέω, και το ξαναλέω – και εμφανίζεται το περίφημο πλαφόν. Δηλαδή, θα κάνουμε τώρα... προσέξτε, κάνουμε τροποποίηση της ΚΥΑ, περί σύνταξης προϋπολογισμών, για να αυξήσουμε, να βάλουμε τη μία τακτική ακόμα μέσα στον προϋπολογισμό, θα πρέπει να κάνουμε νομοθετική τροποποίηση, νομοθετική τροπολογία, έτσι ώστε το 3841 του συγκεκριμένου νόμου να το διαφοροποιήσουμε για να αυξήσουμε το πλαφόν. Βάλαμε 20 εκατομμύρια για τη μεταφορά των μαθητών, νομοθετική πρωτοβουλία για να αυξήσουμε κατά 20 εκατομμύρια.

Δηλαδή, θέλω να τονίσω το εξής. Το μεσοπρόθεσμο, το οποίο ναι μεν έσωσε τη χώρα, βελτίωσε τις συνθήκες τις οικονομικές και λοιπά, από το '12, γιατί έχει μείνει ως προς το σκέλος των δαπανών που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, έχει μείνει αυτός ο βραχνάς που απαγορεύει να ξεπεράσουμε κάθε φορά το πλαφόν των 3.841.000.000. Καθώς επίσης και να αποδίδει, σύμφωνα με τις εγγραφές του κρατικού προϋπολογισμού, πάνω από το 90%. Το 90% λέει θα πάρεις, όχι πάνω από το 90%. Το 90%.

Λοιπόν, αυτό φαίνεται πώς διαμορφώνεται, στον τελευταίο πίνακα που θα σας δείξω, προσέξτε λίγο εδώ τώρα, έχει πολύ

μεγάλη σημασία. Πολύ μεγάλη σημασία. Προσέξτε να δείτε. Το 2024, γιατί το καλάθι των ΚΑΠ τροφοδοτείται κυρίως από τρεις λογαριασμούς. Ποιοι είναι οι λογαριασμοί; Η φορολογία φυσικών, Νομικών Προσώπων, ο δεύτερος είναι ο ΕΝΦΙΑ και ο τρίτος είναι ο φόρος προστιθέμενης αξίας.

Προσέξτε να δείτε. Εκτίμηση του προϋπολογισμού του 2024, είναι από τα αρχεία του κράτους, έτσι; Από τη Βουλή. 25 δις. Ο ΕΝΦΙΑ είναι 2,5 δις, σε δις είναι, η φορολογία φυσικών, Νομικών Προσώπων 23,8 δις. Σύμφωνα με το νόμο τον 3852 που είναι οι επιχορηγήσεις για τους Δήμους, τι έπρεπε να πάρει η Αυτοδιοίκηση; 3 δις συμμετοχή από το φόρο προστιθέμενης αξίας, 275 εκατομμύρια από τον ΕΝΦΙΑ και 4,6 δις θα έπρεπε να πάρει από τη φορολογία φυσικών, Νομικών Προσώπων. Σύνολο, τι έπρεπε να πάρουμε; Βλέπετε στη δεύτερη στήλη, 7,9 δις.

Απόδοση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τρίτη στήλη. Τι θα έπρεπε να πάρουμε σύμφωνα με το νόμο, έτσι; Και παίρνουμε 913 από τα 3, 100 δις από τα 275, στον ΕΝΦΙΑ, 1 δις 200 από τη φορολογία φυσικών προσώπων. Σύνολο 2.224. Νομοθετημένα λοιπόν 7.961, αποδόσεις 2.224. Διαφορά, αγαπητέ Κώστα Πελετίδη, 5,7 δις. Μόνο για το '24.

Δίπλα έχει το προσχέδιο του προϋπολογισμού, όπως έχει...

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Αγαπητέ Γιάννη, σε παρακαλώ πάρα πολύ, να ολοκληρώνουμε.

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Όπως έχει δημοσιευθεί το προσχέδιο προϋπολογισμού, προβλέπει σύνολο 24 δις φορολογία και λοιπά και λοιπά, για να μη σας... τα βλέπετε τα... η ομιλία και οι πίνακες θα είναι και στο site της ΚΕΔΕ, τι θα έπρεπε λοιπόν να πάρουμε; 8,3 δις.

Αυτό λοιπόν, γεννά ένα ερώτημα. Ποιο είναι το ερώτημα; Ή θα πρέπει το κεντρικό κράτος να έρθει και να μας πει κατάματα και ευθέως ότι, ξέρεις, εγώ κάνω τροποποίηση του νόμου, δεν θα παίρνεις το 19,5% της φορολογίας φυσικών προσώπων, ούτε το

11,5% του ΦΠΑ, ούτε το... το ποσοστό του ΕΝΦΙΑ εν πάση περιπτώσει, δεν θυμάμαι τώρα αυτή τη στιγμή. Το έντεκα κόμμα πόσο. Θα τροποποιήσω λοιπόν το νόμο και θα παίρνεις αυτά.

Τι μας αφήνει να κάνουμε με αυτούς τους συγκριτικούς πίνακες; Δηλαδή τι, το πολιτικό κόστος φοβάται το κεντρικό κράτος και να πει ότι τσεκουρώνω ή οριζοντιώνω, θα έλεγα, τα ποσοστά; Ας το κάνει επιτέλους, για να μη δημιουργούνται αυτού του είδους οι εντυπώσεις. Αφού από τη μια μεριά υπάρχει η σχετική νομοθεσία, που έπρεπε να παίρνουμε 8 δις, από την άλλη μεριά έχουμε το 3,8 δις που είναι το πλαφόν και παίρνουμε, σύμφωνα με το πλαφόν, αυτό που μας... σύμφωνα... που έχει συμφωνήσει η ελληνική Βουλή να παίρνουμε. Ε, ας κάνουν την τροποποίηση επιτέλους του νόμου, να μας πουν ότι, ξέρεις, δεν ισχύει τίποτα από τον 3852, να τελειώσει το θέμα.

Τελειώνοντας, αγαπητέ Γραμματέα, έχει αρκετά εδώ η ομιλία τα οποία θα μπορούσα να μιλάω για πολύ χρόνο, έχουμε για την τροποποίηση που θα πρέπει... και την εναρμόνιση του κεντρικού κράτους με τις επιταγές του συντάγματος, το 101 και το 102, το οποίο ο πρώτος που παρεκκλίνει, ο πρώτος που παρανομεί, είναι σίγουρα το κεντρικό κράτος.

Ο Νέος Κώδικας είναι επιτέλους μια πραγματικότητα και στο προσεχές διάστημα θα έχουμε, πιστεύω, την ευκαιρία να τον επεξεργαστούμε και στο κομμάτι των οικονομικών.

Και επίσης θα πρέπει να αναφέρω, έγινε αποδεκτό και εντός των ημερών θα περάσει, δεν ξέρουμε με τι μορφή όμως, για τη μεταφορά του τέλους ανθεκτικότητας, το οποίο από όσο έχω ενημερωθεί, θα πάει στην Πολιτική Προστασία. Αλλά πηγαίνοντας στην Πολιτική Προστασία, μη μας διαφεύγει το γεγονός ότι και από την Πολιτική Προστασία, με έμμεσο τρόπο, αρκετά από τα χρήματα αυτά θα καταλήξουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και θα βοηθήσουν στο κομμάτι... Γιατί Πολιτική Προστασία δεν είναι μόνο τα πυροσβεστικά αεροπλάνα, είναι και τα επίγεια μέσα, είναι και η

δασοπυρόσβεση, είναι και οι διανοίξεις ζωνών, αντιπυρικών ζωνών και λοιπά.

Το δεύτερο το οποίο αφορά τους φίλους μας τους νησιώτες, τους Δημάρχους και τους πολίτες των νησιών, επιτέλους το τέλος κρουαζιέρας το οποίο καθιερώνεται, βγαίνει 20 € κυρίως για τους εξωτερικούς επισκέπτες των νησιών, θα πηγαίνει απευθείας... θα εισπράττεται και θα πηγαίνει απευθείας στα νησιά, όπως παραπονιόταν ο φίλος Δήμαρχος της Ρόδου ο κύριος Κολιάδης, σχετικά με την αύξηση του πληθυσμού της κρουαζιέρας και θα δώσει και ο φίλος εδώ ο Δήμαρχος Μυκόνου, ο οποίος πραγματικά ταλαιπωρούνταν τόσα χρόνια, θα είναι ένας σημαντικός παράγοντας που θα δώσει μια ανάσα στα οικονομικά τους.

Επαναφορά ζητάμε βέβαια, και πέρασε, δυστυχώς όχι όμως όπως έπρεπε, από το 2% το τέλος παρεπιδημούντων...

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Γιάννη, ολοκληρώνεις; Γιατί έχει...

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Τελειώνω, τελειώνω.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Γιάννη, έχεις πολλή ώρα ακόμα;

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Τελειώνω, λέω.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ναι, γιατί είναι 1 ώρα. Δηλαδή πρέπει να μιλήσουν και οι Σύεδροι και έχουμε και τους ομιλητές. Δεν γίνεται 1 ώρα...

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Στο 0,7 του τέλους παρεπιδημούντων, από το 2 που ήταν, όπως είπε και ο Πρόεδρός μας, αποδόθηκαν, αν και δεν έπιασε η καταρρακτώδης βροχή, υπήρχε μία σχετική ψιχάλα και αποδόθηκαν στο σύνολο των πόρων, μαζί με τις δικαστικές αποφάσεις και τα ληξιπρόθεσμα, ένα ποσό της τάξης περίπου των 350 εκατομμυρίων στη χρήση του '24, με τη μία, άλφα ή βήτα μορφή.

Και, κλείνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, και επειδή αναφέρθηκα και αναλυτικά στο αναπτυξιακό πρόγραμμα, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι οι προσπάθειες οι δικές μας σαν Διοικητικό Συμβούλιο και σαν Επιτροπή Οικονομικών είναι άοκνες, να είστε

σίγουροι για αυτό και πραγματικά δεν μας δίνεται τίποτα, θα έλεγα, απλόχερα, απλά να ξέρουμε όλοι ότι δίνονται αγώνες, γίνονται συζητήσεις, γίνονται διεκδικήσεις και οι απαιτήσεις οι δικές μας είναι, θα έλεγα, στο ύψος των περιστάσεων. Θα πρέπει όμως και εμείς και η πολιτική που εφαρμόζουμε στο Δήμο μας, θα είναι στην κατεύθυνση αυτή, έτσι ώστε να μην μπορεί καμία πολιτική ηγεσία να μας προσάπτει ευθύνες όσον αφορά στην οικονομική κατάσταση την οποία επικρατεί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Και πραγματικά θα είναι ιδιαίτερη χαρά να έχουμε την υγεία μας του χρόνου και να δούμε πολλά από αυτά πόσο τα έχουμε καταφέρει και να κάνουμε πραγματικότητα αυτό τον τίτλο του Συνεδρίου που γράφουμε, την επανεκκίνηση.

Σας ευχαριστώ πολύ και σας ζητώ συγγνώμη αν σας κούρασα λίγο παραπάνω. Να είστε καλά.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Γιάννη τον Μουράτογλου, που πραγματικά έκανε πολύ εμπεριστατωμένη εισήγηση, με στοιχεία και πίνακες.

Να πω εδώ, πριν δώσω το λόγο στον Αντώνη τον Γκουντάρα, Αντώνη ο λόγος δικός σου για τα χρηματοδοτικά εργαλεία της Αυτοδιοίκησης, ότι έχουμε και πολλές εκκρεμότητες με το Υπουργείο Εσωτερικών και για τις φυσικές καταστροφές, που δυστυχώς ακόμα πάει πάρα πολύ αργά η χρηματοδότηση, άρα περιμένουμε απαντήσεις και σε αυτό το κομμάτι.

Α. ΓΚΟΥΝΤΑΡΑΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, Γραμματέα.

Κύριε Γενικέ, κύριε Πρόεδρε του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, αγαπητοί συνάδελφοι.

Με μεγάλη ευθύνη και συγκίνηση θα προσπαθήσω να συνεχίσω το σπουδαίο έργο του αείμνηστου συναδέλφου και φίλου, Δημήτρη Καλογερόπουλου και μέχρι πρότινος Προέδρου αυτής της Επιτροπής.

Εξαρχής θέλω να ευχαριστήσω θερμά τους συνεργάτες της Επιτροπής, την Αλεξάνδρα, τη Μαρίζα, τη Χριστίνα, τον Γιάννη τον

Γούπιο και τον Δημήτρη τον Μπαϊρακτάρη, για την αμέριστη βοήθεια που είχα, όπως βέβαια και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής, τον κύριο Μιχάλη Μιτζικό, και να ζητήσω συγγνώμη από τους συναδέλφους της Επιτροπής, γιατί δεν κατάφερα ακόμα να επικοινωνήσω μαζί τους.

Όσοι είμαστε σήμερα εδώ, φίλες και φίλοι, μοιραζόμαστε τα ίδια οράματα και τις ίδιες ανησυχίες και είμαστε πεισμένοι για τη σπουδαιότητα του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην περιφερειακή ανασυγκρότηση, στην οικονομική ανάπτυξη και στην εξυπηρέτηση των αναγκών του πολίτη. Σπουδαιότητα η οποία ωστόσο, αν και έχει κατακτηθεί πλήρως από τους πολίτες των τοπικών μας κοινωνιών, δεν έχει γίνει συνείδηση του κράτους.

Δυστυχώς η Πολιτεία λειτουργεί ακόμα και σήμερα, σε ένα καθεστώς πρωτόγνωρου συγκεντρωτισμού, ο οποίος οδηγεί την Αυτοδιοίκηση σε ένα ιδιότυπο οικονομικό πολιτικό και επιχειρησιακό μαρασμό. Και ενώ όλοι μας βάλαμε πλάτη τα τελευταία χρόνια για να κρατήσουμε όρθιες τις κοινωνίες μας σε ένα περιβάλλον διαδοχικών κρίσεων, το κάναμε στην πραγματικότητα με αυτοθυσία, καθώς η οργανωμένη Πολιτεία περιόριζε ολοένα και περισσότερο τη χρηματοδότηση των Δήμων και αύξανε ολοένα και περισσότερο τις αρμοδιότητές τους.

Χρειάστηκε σε αυτά τα χρόνια να σκεφτούμε έξω από το κουτί, για να βρούμε λύσεις στα προβλήματα των συμπολιτών μας, αφού οι κρίσεις διαδεχόταν η μία την άλλη. Οικονομική, υγειονομική, ενεργειακή, κλιματική κρίση. Ιδιαίτερα για όσους έχουν στα διοικητικά τους όρια αγροτικές και ημιαστικές περιοχές, η στήριξη της κοινωνίας πήρε χαρακτηριστικά εθνικού στόχου, αφού πάλεψαν και εξακολουθούν να παλεύουν, για να κρατήσουν τα χωριά τους ζωντανά και τις καλλιέργειές τους παραγωγικές.

Σήμερα, με τις κρίσεις να έχουν γίνει καθημερινότητα, ανοίγεται ξανά μια μεγάλη ευκαιρία. Το νέο ΕΣΠΑ '21 – '27, οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ταυτόχρονα ένα

πλήθος συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων στα οποία η Αυτοδιοίκηση έχει πρόσβαση.

Επειδή μιλάω σε ακροατήριο που τα γνωρίζει ίσως και καλύτερα από εμένα τα θέματα, θα προσπαθήσω αυτά να τα ξεπεράσουμε γρήγορα.

Έχουμε λοιπόν το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το γνωστό ΕΣΠΑ '21 – '27, το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ '23 – '27, το Ταμείο Ανάκαμψης ΕΛΛΑΔΑ 2.0, τα υπόλοιπα του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» και του «Φιλόδημος 2», το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, το ΕΠΑ, το γνωστό και ως ΠΔΕ, το Πράσινο Ταμείο και βέβαια τα Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα.

Το ΕΣΠΑ διαθέτει 26,2 δις και σύμφωνα με αυτά τα οποία παρουσίασε η ΕΕΤΑΑ και το ΙΤΑ, η μέχρι τώρα συμμετοχή των Δήμων είναι πολύ μικρή και αφορά κυρίως σε επανένταξη έργων τα οποία έρχονται από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο.

Είμαστε στο τέλος του 2024 και στην πραγματικότητα δεν έχουν ξεκινήσει προσκλήσεις για νέα έργα, ενώ τα έργα τα οποία μεταφέρθηκαν παρουσιάζουν μια μεγάλη χρονική υστέρηση και θέλω να ξέρετε πως αυτός είναι ένας μεγάλος κίνδυνος στο να μην αξιοποιηθούν όπως πρέπει οι διαθέσιμοι πόροι.

Το ΕΣΠΑ είναι γνωστό ότι διαρθρώνεται σε Τομεακά και τα 13 Περιφερειακά Προγράμματα τα οποία τρέχουν οι Περιφέρειες και για πρώτη φορά έχουμε μια θεσμική εκπροσώπηση της ΚΕΔΕ και των ΠΕΔ, στη διαδικασία εξειδίκευσης των προγραμμάτων. Και βέβαια, τη δυνατότητα η ΕΕΤΑΑ Α.Ε. να είναι πάροχος τεχνικής βοήθειας και υποστήριξης των δικαιούχων.

Οι τομείς στους οποίους έχουμε υποστήριξη είναι η διαχείριση των αποβλήτων, για τους ΦΟΔΣΑ και τους Δήμους, βέβαια έχουμε μία αρνητική εξέλιξη όσον αφορά τους ΦΟΔΣΑ, μιας και προχθές ψηφίστηκε το νομοσχέδιο όπου ενοποιεί τους ΦΟΔΣΑ. Και βέβαια έχουμε μεγάλη καθυστέρηση, χωρίς τη δικιά μας ευθύνη, στην

κατασκευή των μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων, με αποτέλεσμα να χρεώνονται οι δημότες μας το δυσβάσταχτο τέλος ταφής.

Πάμε λοιπόν στο Ταμείο Ανάκαμψης, το ΕΛΛΑΔΑ 2.0, η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι περίπου στο 15%, η ΚΕΔΕ κατέθεσε έγκαιρα τις προτάσεις της τον Αύγουστο του 2022 και παραμένει θέση μας ο καθορισμός του τρόπου αξιολόγησης των προτάσεων και ο τρόπος ένταξης των έργων.

Παράλληλα, πρέπει να τονίσουμε ότι στην πρόσκληση για το πόσιμο νερό, έχει ζητηθεί να καλυφθεί το 20% της δαπάνης από ιδίους πόρους των Δήμων και των ΔΕΥΑ και το ίδιο έγινε και σε άλλες προσκλήσεις όπως είναι η αξιοποίηση των λιμένων, εκεί με 15%, μετά από παρεμβάσεις της ΚΕΔΕ νομίζω ότι θα μειωθεί αρκετά η ίδια συμμετοχή, πάντως παραμένει η πρότασή μας ότι πρέπει να μηδενιστεί η συμμετοχή, γιατί εκτός όλων των άλλων, είναι κάτι το οποίο προέκυψε μετά από την υπογραφή των συμβάσεων.

Και για τους λιμένες θέλω να αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, μιας και είναι και ο Πρόεδρος του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων εδώ, για το Δήμο της Σκοπέλου, όπου ενέταξε έργο στο Λιμενικό του Ταμείο, του ζητήθηκε το 15%, που δεν το είχε να το δώσει, ενώ δεν έχει και ως Λιμενικό Ταμείο εξασφαλισμένους πόρους. Δεν έχει δηλαδή τους ΚΑΠ όπως ο Δήμος. Και ο Δήμος δεν μπορεί να εγγυηθεί για το έργο αυτό στο Λιμενικό Ταμείο, άρα, κύριε Πρόεδρε, κινδυνεύει να απενταχθεί το έργο, ενώ οι ισολογισμοί του είναι θετικοί και παρουσιάζει κερδοφορία. Ναι, αλλά όλα αυτά πρέπει να τα δούμε, γιατί δεν είναι εύκολο για ένα Δήμο μικρό, όπως είναι η Σκόπελος, να ξαναβρεί αυτούς τους πόρους.

Οι επενδυτικοί πόροι είναι περίπου στο 31,16 δισεκατομμύρια ευρώ και περιλαμβάνει μια σειρά δράσεων, που θεωρώ ότι δεν είναι απαραίτητο να τους αναφέρω, θέλω να αναφέρω μόνο ότι για τις

εγκαταστάσεις ή για την αναβάθμιση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων ή τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων ιαματικού τουρισμού, όπως βέβαια και στο σύνολο σχεδόν των έργων αυτού του προγράμματος, υπάρχουν στενά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης, τα οποία είναι σχεδόν αδύνατο να τα πετύχουμε. Οπότε και αυτό πρέπει να το προσέξουμε, γιατί ενδεχομένως να έχουμε απεντάξεις έργων και να τα χρεωθεί ή η χώρα ή οι Δήμοι.

Το Πράσινο Ταμείο, είναι το επόμενο το οποίο μπορούμε να αξιοποιήσουμε, το επόμενο πρόγραμμα. Έχει δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου αστικής αναζωογόνησης, έχει το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας και τη χρηματοδότηση έργων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, το LIFE.

Έχουμε το σχέδιο ΚΑΠ '23 – '27, έχουμε περίπου δημόσιες επενδύσεις 405 εκατομμύρια, είναι ο πυλώνας 2, έχουμε εγγειοβελτιωτικά έργα, έχει βγει δημοσίευση για αυτό, σας θυμίζω, έχουμε έργα δασικά και έργα αγροτικής οδοποιίας.

Και το πρόγραμμα ΕΠΑ '21 – '25, όπου εκεί έχουμε και τις παρεμβάσεις που αφορούν την αποκατάσταση ζημιών ή την αντιμετώπιση κρίσεων, μετά από θεομηνίες. Εμείς στη Θεσσαλία, όπως ξέρετε, είχαμε τον Ιανό παλιότερα και τον Daniel πρόσφατα.

Και το επόμενο αφορά τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα, θα δείτε στην εισήγηση ότι έχουμε βάλει και ιστότοπους, άρα μπορείτε εύκολα να το βρείτε από εκεί. Δεν είναι όλα τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα εδώ, υπάρχουν και κάποια άλλα τα οποία δεν τα συμπεριλάβαμε.

Αυτό το οποίο οφείλει, κατά την άποψή μου, να κάνει η Επιτροπή είναι να εξειδικεύσει τα προγράμματα και κατά δυνατότητα που ο κάθε Δήμος έχει να συμμετάσχει σε αυτά, αλλά και τις προϋποθέσεις που χρειάζονται προκειμένου κάποιος να ενταχθεί.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι και ιδιαίτερα οι μικροί Δήμοι, είναι ότι

αδυνατούν να αντεπεξέλθουν έγκαιρα στις απαιτήσεις προγραμμάτων που χρηματοδοτούν τα έργα και ιδίως την ωρίμανση των έργων. Δηλαδή την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών, τις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις και ουσιαστικά την προετοιμασία του φακέλου υποβολής προτάσεων, αλλά και την παρακολούθηση της υλοποίησης και την επίβλεψη των έργων.

Η αξιοποίηση των πόρων αυτών είναι δύσκολη, ιδίως από τους μικρούς Δήμους, τους ορεινούς και τους νησιωτικούς. Δήμους με ιδιαιτερότητες, όπως το μικρό μέγεθος, η απομόνωση και οι δυσκολίες σε ζητήματα ενημέρωσης, πληροφόρησης, στελέχωσης και τεχνογνωσίας.

Νομίζω ότι το θέμα της στελέχωσης μπήκε από πάρα πολλούς συναδέλφους, αυτό το οποίο θέλω ενδεικτικά να πω είναι ότι θα έπρεπε χειριστές, που έχουμε μεγάλο πρόβλημα, και οδηγοί, όταν έχουν τα ουσιαστικά στοιχεία και όταν τους λείπει, ας πούμε, το απολυτήριο του Λυκείου, να μπορούν με μια τροποποίηση να οδηγήσουν τα οχήματά μας, γιατί πράγματι υπάρχει μεγάλη έλλειψη σε αυτό το εξειδικευμένο προσωπικό.

Άρα λοιπόν, εκεί που πρέπει να δώσουμε βάρος, είναι στο να βοηθήσουμε τους Δήμους ώστε να ενημερώνονται έγκαιρα, να ωριμάζουν τα έργα τους, να τα εντάσσουν, να τα δημοπρατούν και να τα υλοποιούν.

Κλείνοντας, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι το κλειδί για την επιτυχία αξιοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, είναι η αντιμετώπιση του οικονομικού προβλήματος των Δήμων. Η συμπλήρωση της στελέχωσής τους και ένα γενναίο οριζόντιο πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας για τη βελτίωση της διοικητικής και τεχνικής τους ικανότητας, με την καθοριστική όμως συμμετοχή της ΚΕΔΕ και της ΕΕΤΑΑ, στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή του.

Στη λογική αυτή, επιτρέψτε μου να παρουσιάσω ορισμένες προτάσεις, οι οποίες ουσιαστικά έχουν ειπωθεί αρκετές φορές από το σύνολο των συναδέλφων.

Πρέπει λοιπόν να δοθεί τεχνική βοήθεια στους Δήμους. Όπου απαιτείται, να υπάρχει υποέργο μελέτης και Τεχνικού Συμβούλου.

Στο Πράσινο Ταμείο να μην υπάρχει η μόχλευση των πόρων, αλλά 100% χρηματοδότηση. Σήμερα έχουμε 60% για προμήθειες και 80% για έργο, το υπόλοιπο ποσό θα πρέπει να το συμπληρώσουμε εμείς.

Στο ΕΠΑ πρέπει να συνεχιστούν απρόσκοπτα οι πληρωμές και οι προσκλήσεις, όπως είπα και νωρίτερα, πρέπει να γίνουν με τη διαδικασία της ανταγωνιστικότητας.

Θα πρέπει να υπάρξει υποχρεωτική προανακοίνωση όλων των προγραμμάτων ώστε να προετοιμάζονται οι Δήμοι, τα στρατηγικά σχέδια ΣΒΑΚ, ΣΑΠ, ΣΦΗΟ, αφού ολοκληρώνονται θα πρέπει να υπάρξει και δέσμευση πόρων προκειμένου κάποια από αυτά να υλοποιηθούν.

Και για τη σύνταξη των σχεδίων ΣΑΕΚ, ΔΗΣΜΕ, προσεισμικός έλεγχος, να υπάρξει χρηματοδότηση, γιατί κάποια από αυτά, αν δεν τα έχουμε, σημαίνει ότι δεν μπορούμε να εντάξουμε έργα, είναι δηλαδή on – off. Ο προσεισμικός βέβαια θα πρέπει να προχωρήσει με την προγραμματική σύμβαση που έχουμε με τον ΟΑΣΠ, το ΤΕΕ και την ΚΕΔΕ.

Με τα 260 εκατομμύρια ευρώ που είναι να δώσουν τώρα ενόψει της συνένωσης των ΔΕΥΑ, μπορούν οι ΔΕΥΑ όλες να γίνουν ενεργειακά αυτόνομες. Τι λείπει; Η εξασφάλιση του ηλεκτρικού χώρου. Αντί λοιπόν να πάμε σε προγράμματα «Απόλλων» και σε συνενώσεις, είναι πάρα πολύ απλό ο αρμόδιος Υπουργός, όπως προχθές υπέγραψε για τρεις Δήμους στη χώρα κατ' εξαίρεση ηλεκτρικό χώρο, να υπογράψει και για τους υπόλοιπους Δήμους, έτσι ώστε οι Δήμοι και οι ΔΕΥΑ να γίνουν ενεργειακά αυτόνομες.

Και μη σας φαντάζει ότι είναι κάτι δύσκολο. Στο προσυνέδριο που κάναμε στη Λαμία, έδωσα αντίγραφο λογαριασμών της ΔΕΥΑ Αγιάς, όπου η κατανάλωση κατά την καλοκαιρινή περίοδο σε κιλοβατώρες ήταν μηδέν. Ήταν μηδέν, γιατί προλάβαμε πήραμε

ενεργειακό χώρο, κάναμε 2 μεγαβάτ με το πρόγραμμα «Τρίτσης», άρα με επιδότηση 100% και συμψηφίζουμε την κατανάλωση την οποία έχουμε με αυτή που παράγουμε, με τη ΔΕΗ. Είναι πολύ απλά τα πράγματα, ούτε κανένας καλείται εδώ να ανακαλύψει την Αμερική.

Άρα η Αυτοδιοίκηση μπορεί, όταν της δίνονται πραγματικά δυνατότητες και δεν δημιουργούνται προσχήματα ούτε εμπόδια, σαν και αυτό που είναι ο «Απόλλωνας», που από (...) και παραγωγούς, μας κάνει πελάτες.

Πρέπει να θεσπιστεί ένας τοπικός όρος για όλες τις ΑΠΕ, ακόμα και για τα καινούργια έργα αποταμίευσης της ενέργειας, θα είδατε όλοι σας εχθές τη διαμαρτυρία...

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: (...) παρακαλώ πάρα πολύ, να..

Α. ΓΚΟΥΝΤΑΡΑΣ: Τελειώνω.

Του Δήμου Γρεβενών, θα πρέπει να υπάρξει ένα ειδικό πρόγραμμα με θεσμικές παρεμβάσεις ώστε να εξασφαλιστεί η κυριότητα και η νομιμότητα κτιρίων και εγκαταστάσεων. Έχουμε πολύ μεγάλα προβλήματα σε γυμναστήρια, όπως είναι κτίρια τα οποία ανήκουν στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, θα πρέπει να υπάρξει συμμετοχή των Τομεακών Προγραμμάτων σε ΟΧΕ και ΣΒΑΑ.

Η κλιματική κρίση και η ανθεκτικότητα πόλεων, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι 31/5/25, πρέπει να προβλέψουμε αντίστοιχο χρηματοδοτικό εργαλείο.

Και τέλος, θα πρέπει να δημιουργηθεί πρόγραμμα αντίστοιχο του «Φιλόδημου» και του «Τρίτση», το οποίο να καλύπτει μη επιλέξιμες δαπάνες, το είπε νωρίτερα και ο Γιάννης, μη επιλέξιμες δαπάνες από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα. Και να καλύψει θέματα όπως είναι η δημοτική οδοποιία, η συντήρηση των πλατειών, η συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω πως η λύση δεν είναι η αύξηση των τελών, σε μια κοινωνία η οποία ουσιαστικά έχει χάσει τη

φοροδοτική της ικανότητα. Δεν είναι αυτή η λύση. Η λύση είναι να διεκδικήσουμε τους θεσμοθετημένους πόρους ή αλλιώς να τους καταργήσουμε, ένα, και δεύτερον, είναι η αξιοποίηση των αναπτυξιακών ευκαιριών της κάθε περιοχής και κυρίως των φυσικών πόρων της κάθε περιοχής, προς όφελος των πολιτών και όχι των πέντε, δέκα, δεκαπέντε μεγάλων συμφερόντων.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Πρόεδρο της Επιτροπής.

Και καλούμε στο βήμα τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, τον δικό μας αυτοδιοικητικό Γραμματέα, τον Σάββα τον Χιονίδη.

Σάββα, έχεις το λόγο. Σε ευχαριστούμε.

Σ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ: Αγαπητέ μου Πρόεδρε, Δημήτρη Σταμάτη, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, η εκτίμησή μου είναι τεράστια στο πρόσωπο και πρέπει να το πω και από το βήμα για την τεράστια συνεισφορά σου γενικότερα σε όποιο τομέα ασχολήθηκες.

Κύριε Γενικέ Γραμματέα και Πρόεδρε της συνεδρίασης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, γιατί είναι αλήθεια ότι αισθάνομαι αυτοδιοικητικός πάντα, γιατί μία φορά (...) από την Αυτοδιοίκηση, είτε σαν Δημοτικός Σύμβουλος, είτε σαν Δήμαρχος, αισθάνεσαι την Αυτοδιοίκηση πόσο δυνατή είναι και πόσο μπαίνει μέσα στο μυαλό μας, στην ψυχή μας.

Είναι σημαντικά τα ζητήματα. Θυμάμαι ακόμα το τελευταίο Συνέδριο του 2017, στο οποίο είχα αναλάβει ένα μεγάλο κομμάτι των εισηγήσεων τότε, και μερικά πράγματα είναι σαν να μην πέρασε μια στιγμή. Διάβαζα προηγουμένως εκεί που καθόμουν, τα συμπεράσματα του Συνεδρίου και πραγματικά είναι αυτά που είπε εξαιρετικά ο Γιάννης ο Μουράτογλου, τα οποία πρέπει να τα δούμε και ας ξεφύγουμε από τη λογική, ας σκεφτούμε αυτά τα πράγματα, το πώς μπορούμε να τα βελτιώσουμε, έναντι της λογικής η οποία τι

λέει; Ότι αν θέλουμε το εκλογικό σύστημα έτσι ή αλλιώς. Θα το συζητήσουμε και αυτό.

Αλλά σήμερα τα μείζονα είναι αυτά. Δηλαδή ποια; Να ξέρουμε ποιοι είμαστε, πού πάμε, τι έχουμε πάρει και να κάνουμε και την αυτοκριτική μας. Και αυτή είναι απαραίτητη.

Πρόσφατα συμμετείχα σε πάρα πολλές προσυνεδριακές συγκεντρώσεις που γίνανε, στο Ναύπλιο, στη Θεσσαλονίκη, αυτό λοιπόν που έμπαινε το ζήτημα είναι ότι εμείς στην Αυτοδιοίκηση που την αγαπούμε, θα πρέπει οι ίδιοι να την προστατεύσουμε. Και πρέπει να την προστατεύσουμε από πάρα πολλά πράγματα. Θα πω παρακάτω ότι η μέση έκπτωση στα έργα που βγαίνουν, είναι της τάξεως του 3%, 5%, τα ξέρει ο κύριος Πρόεδρος καλά, δεν είναι μείον 3%, 5%, είναι συν το ότι αργούμε λίγο και ζητούμε αναθεωρήσεις οι οποίες θα καλύψουν από 15% μέχρι 40%.

Τι είναι αυτό που φταίει; Ναι, πολλές φορές αργεί το Συμβούλιο Επικρατείας. Οι προσφυγές και όλα αυτά που ακούμε, πράγματι και εγώ τα έζησα, υπήρξα σχεδόν 13 χρόνια Δήμαρχος και πολλά έργα και προμήθειες και από όλα. Αλλά από εκεί και πέρα, αυτά αποτελούν αιτιολογίες; Δεν ξέρω. Ας το σκεφτούμε καλά, γιατί αγαπούμε την Αυτοδιοίκηση και οφείλουμε να τη στηρίξουμε πρώτα εμείς που την αγαπήσαμε και την αγαπούμε και εσείς που τη λειτουργείτε. Γιατί είναι λειτούργημα.

Επομένως, ας δούμε λοιπόν τι είναι αυτό που θέλει η Αυτοδιοίκηση. Λέγεται πολλές φορές, πολλά χρόνια, ότι υπάρχει μία τεράστια μείωση. Και εγώ το φωνάζω. Η Ελλάδα όμως, δυστυχώς, πέρασε αυτές τις δύσκολες συνθήκες, Συμπληγάδες, έτσι ώστε να μπορέσουμε να είμαστε, να σταθούμε λογικά. Τα ίδια έχει υποστεί ο συνταξιούχος, ο υπάλληλος, ο καθένας μας στις δουλειές, αλλά η Αυτοδιοίκηση είναι ένα μείζον κομμάτι το οποίο οφείλουμε να στηρίξουμε.

Ήμουν από αυτούς, κύριε Πρόεδρε της Συνέλευσης, που αποφασίσαμε στην ΚΕΔΕ το 2017, στο Συνέδριο, ένα πράγμα. Είχα

υπολογίσει τότε το μέσο όρο της Ευρώπης των 27, παίρνει το 12% των δημοσίων... ήταν το 12% των δημοσίων εσόδων, διαχειρίζεται. Και είχαμε προτείνει τότε, και το στήριξε και ο Γιάννης ο Μπουτάρης από την άλλη πλευρά, και όλο το Συμβούλιο και όλο το Συνέδριο αποφασίσαμε ότι αυτός να είναι ο στόχος της Αυτοδιοίκησης. Δεν τον άκουσα ξανά.

Νομίζω ότι πρέπει να βάλουμε λοιπόν στόχους οι οποίοι να είναι πολύ συγκεκριμένοι. Θέλουμε αρμοδιότητες και πόρους, πάρα πολύ ωραία. Ποιες είναι αυτές οι αρμοδιότητες και ποιοι είναι αυτοί οι πόροι; Αν δηλαδή σήμερα μπορέσουμε να δώσουμε κάποια χρήματα στην Αυτοδιοίκηση, έχει το προσωπικό, την εμπειρία και τη διάθεση να τα παραλάβει;

Δέχθηκα τις τελευταίες μέρες αρκετούς, και κάθε μέρα δέχομαι πάρα πολλούς Δημάρχους που μου εκφράζουν την αγωνία για τα μικροπροβλήματα. Επομένως έχουμε μια κατηγορία μικρών θεμάτων που αντικρούουν, συγκρούονται με την κοινή λογική, τα οποία σαφώς και πρέπει να λύσουμε και από την άλλη μεριά έχουμε μείζονα ζητήματα, ποια πρέπει να είναι η χρηματοδότηση, πώς πρέπει να λειτουργήσουμε.

Παραδείγματος χάρη, πρέπει να λειτουργούν οι Πολεοδομίες στους Δήμους; Μέχρι τώρα έκανα, σαν νέος Γραμματέας, περίπου 230 ραντεβού. Πολλά από αυτά ήταν με Δημάρχους οι οποίοι λέγανε, δεν τα θέλουμε. Μπορείς να μας απαλλάξεις, αλλά χωρίς να πεις ότι το ζητούμε εμείς. Μάλιστα. Εσύ τι έχεις; Λέει, έχω τις ΔΕΥΑ, καλά, χρωστάω 2 – 3 εκατομμύρια. Υπάρχει περίπτωση να μου την πάρει η ΕΥΔΑΠ, αλλά εμείς θα φωνάξουμε και εσύ θα κοιτάξεις να πεις ότι το κράτος θέλει να τα πάρει η ΕΥΔΑΠ, γιατί κάντε το με νόμο και βάλτε το.

Πρέπει να καθαρίσουμε λοιπόν, για να ξεκαθαρίσουμε το τι θέλουμε τελικά και αν μπορούμε να σηκώσουν οι πλάτες μας περισσότερες αρμοδιότητες, όπως θα ήταν δική μου ευχή και δική μου προσπάθεια και είμαι βέβαιος ότι το θέλει και ο Υπουργός, ο

επικεφαλής Υπουργός ο κύριος Λιβάνιος, ο κύριος Σπανάκης, αλλά και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Ο Πρωθυπουργός έχει δώσει κατεύθυνση. Θέλουμε μια πολύ ισχυρή Αυτοδιοίκηση. Πρέπει να τη χτίσουμε όμως στις σωστές βάσεις.

Πρέπει να σταματήσουμε να ζητούμε τα καθημερινά, τα οποία θα τα ζητούμε βέβαια, γιατί δεν φτάνει η χρηματοδότηση, και βλέπετε, υπάρχουν χρηματοδοτήσεις έκτακτες, ανέφερε και ο Γιάννης νωρίτερα τη 13^η δόση η οποία θα υπάρχει, βλέπετε ότι μπήκαν πάνω από 2,5, 2,7 δόσεις, προχτές το υπογράψαμε, πέρασε στους Δήμους. Φτάνουν αυτά; Όχι.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και ιδιαίτερα μιλώ για τους Δήμους, γιατί είμαστε σε αυτό το Συνέδριο, οφείλει να κάνει πολλά. Ξέρει να κάνει πολλά, πρέπει να απαιτήσουμε όλοι μαζί να κάνει περισσότερα. Αλλά όταν λέω όλοι μαζί, να βοηθήσουμε σε αυτή την κατεύθυνση.

Θέλουμε να προχωρήσουμε έργα; Ναι. Γιατί πρέπει να ζητούμε; Δεν πρέπει να δούμε επιμεριστικά πώς μπορεί ένα απομακρυσμένο νησί να κάνει τη δουλειά; Υπάρχει δυνατότητα εκεί; Όχι. Χρειάζονται μηχανισμοί; Χρειάζονται. Βλέπω εδώ και τον φίλο μου τον Χρήστο τον Κομποτσιάρη, είναι ένας Δήμος μικρός, μπορεί να κάνει αυτές τις μελέτες όλες για να είναι ανταγωνιστικός, να βγει μπροστά στα προγράμματα που τρέχουν; Όχι. Εκεί λοιπόν, χρειάζεται πραγματικά μια σημαντική βοήθεια. Αλλά σημαντική βοήθεια η οποία δεν καπελώνει, καταρχήν, το έργο του κάθε Δήμου και του κάθε Δημάρχου.

Τώρα να πάμε σε καθαρά ψυχρά οικονομικά στοιχεία. Έχουμε περίπου 2,5 δισεκατομμύρια με τα τελευταία 90 εκατομμύρια που μπήκαν, το οποίο αφορά τους ΚΑΠ. Δεν είναι 1,8, είναι 2,5 δισεκατομμύρια, έτσι; Μπορεί να μην είναι 2,5, είναι 2.480.000.000, οκέι. Είναι αρκετά; Όχι. Χρειάζονται περισσότερα; Ναι. Πρέπει να αποδείξουμε ότι μπορούμε να τα διαχειριστούμε. Πρώτον.

Δεύτερον, πάμε στα αναπτυξιακά προγράμματα. 508.500.000. Έχουμε προϋπολογισμό 1,2 δις, πού θα βρεθούν τα λεφτά; Όταν χρειαστεί, θα βρεθούν. Τι έχουμε λοιπόν; Έχουμε εντάξεις 1.072.000.000. Βέβαια είχαμε τις φυσικές καταστροφές, που πρέπει και σε αυτό να βρούμε έναν άλλο μηχανισμό και μία άλλη πηγή εσόδων, ώστε να μην παίρνουν από το πρόγραμμα ανάπτυξης του Υπουργείου Εσωτερικών. Αλλά βλέπουμε ότι υπάρχει μια μικρή απορροφητικότητα. Δηλαδή ναι μεν στο ένα κομμάτι, στις λειτουργικές δαπάνες, έχουμε ελαττώματα, έλα όμως που υπήρχε μεγάλη ζήτηση για αναπτυξιακά έργα. Εκεί υπήρχε ξηρασία και ξαφνικά έπεσε αρκετό νερό, το οποίο δεν μπορεί να το απορροφήσουμε. Πώς αποδεικνύεται αυτό; Δεν αναφέρω στον άλφα ή βήτα Δήμο, λέω τι δυνατότητες έχει κάθε Δήμος, και το δικαιολογώ, αλλά και τι διάθεση έχει η κάθε Δημοτική Αρχή. Και πρέπει να δούμε τα συνολικά στοιχεία για να πάρουμε συνολικές αποφάσεις.

Εκεί λοιπόν βλέπουμε ότι υπάρχουν πράγματα τα οποία δεν προχώρησαν καθόλου. Μικρή απορροφητικότητα. Και τι να κάνουμε; Έρχεται και σου λέει, εδώ και 2 χρόνια δεν δημοπράτησα. Σε παρακαλώ, κοίταξε να το σπρώξεις γιατί έχουμε... Και κοιτάξτε να βγάλετε μία Υπουργική Απόφαση να πάρει μία παράταση 1 χρόνο ακόμη και ούτω κάθε εξής.

Πρέπει λοιπόν να δούμε τι μπορούμε να απορροφήσουμε. Και αυτά που ήταν να απορροφήσουμε, μόνο από το Υπουργείο το δικό μας, το Υπουργείο Εσωτερικών, αυτά που αποφάσισε, είναι 6,5 δις. Μπορεί να τα σηκώσει η πλάτη μας; Ναι. Και αν έρθουν και άλλα; Και αυτά που έρχονται, δίπλα μιλάει ο κύριος Σκυλακάκης, ο Υπουργός, με όλη την ομάδα, τον Γραφάκο και λοιπά, μπορούμε να σηκώσουμε συν εκείνα; Μπορούμε να σηκώσουμε συν αυτά από το Αγροτικής Ανάπτυξης, βγαίνουν τώρα, να είμαστε έτοιμοι να προχωρήσουμε; Μπορούμε να πάρουμε από το Πράσινο Ταμείο,

που ο Πρόεδρος θα μιλήσει αυτός και θα μας πει τι ακριβώς και πώς;

Αυτά, αν μπορούμε να τα σηκώσουμε, υπάρχουν Δήμοι που πραγματικά τους βλέπω με θετική εξέλιξη, με διάθεση πολλή και υψηλές απορροφήσεις. Υπάρχουν και Δήμοι οι οποίοι δεν μπορούν να κάνουν αυτές τις απορροφήσεις, γιατί; Είπα, είναι θέμα αρχών, είναι θέμα προσωπικού, που μπαίνει συχνά, και το αντιλαμβάνομαι, και είναι θέμα και οργάνωσης γενικότερης λόγω του μεγέθους. Δεν είναι ίδιο το πράγμα. Επομένως εκεί χρειάζεται, και βλέπουμε στο Υπουργείο, το πώς μπορούμε να προχωρήσουμε τα θέματα, ώστε να μπορέσουμε να έχουμε πολύ, πολύ καλύτερες συνθήκες βοήθειας, όχι μόνο μέσω ΕΕΤΑΑ, αλλά και με διάφορους άλλους τρόπους και αυτό που ανέφερε ο Υπουργός και ως προς την εισπραξιμότητα.

Πάμε λοιπόν εκεί. 3,6 δισεκατομμύρια προς είσπραξη. Οι Δήμοι μας. Δεν λέω να τα πάρουμε όλα, να τα εισπράξουμε. Μπορούμε από αυτά να εισπράξουμε το 1/3; Δηλαδή 1.200.000.000.

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Το 1,6 άμα πάρουμε, δεν θα έχουμε υποχρέωση καμία.

Σ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ: Έτσι ακριβώς. Με το 1,6 τελειώνουν τα πάντα, δηλαδή... Αλλά υπάρχει και από την άλλη μεριά που λέει, ξέρεις, δεν αναλαμβάνετε εσείς, το κράτος δηλαδή, να πάρουμε την είσπραξη, λέει, γιατί εμένα μου κοστίζει πάρα πολύ αυτό το πράγμα; Και όταν λέμε κοστίζει, δεν κοστίζει οικονομικά. Το θέμα είναι, μου κοστίζει ψηφοθηρικά. Είναι τα πράγματα έτσι.

Τελικά, παίρνουμε τις ευθύνες ή δεν τις παίρνουμε; Στέλνουμε τους νόμιμους τρόπους ή λένε, εγώ απλώς το έστειλα. Αυτή είναι διαφορά. Πολλοί το κάνουν. Μιλούσα χθες με τον Θόδωρο από τη Θεσσαλονίκη, από τον Θερμαϊκό επάνω και πραγματικά, μου λέει, έχει στη ΔΕΥΑ του 85% - 86% εισπραξιμότητα. Πώς γίνεται; Και έχουμε περιπτώσεις παραδίπλα, που έχει κάτω από 10% εισπραξιμότητα. Άρα πρέπει να το δούμε και αυτό, γιατί πλέον όλα

είναι γνωστά και πολύ σύντομα, με αυτό που έρχεται, και θα το πει ο Πρωθυπουργός βέβαια, δεν είναι θέμα δικό μας, όλο το σχέδιο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, αυτά θα είναι φανερά παντού. Θα πρέπει να μας πει ο κάθε Δήμος γιατί έχει 1,5 € το τετραγωνικό στο θέμα των ανταποδοτικών και ο άλλος έχει 0,5, 0,4. Όλους μας αρέσει να είμαστε αρεστοί, απλώς θα πρέπει να είμαστε και χρήσιμοι.

Όλα αυτά που λέω, τα λέω περισσότερο από αγάπη και αγωνία για την Αυτοδιοίκηση, την οποία ζήσαμε, αγαπούμε και θα συνεχίσουμε να αγαπούμε όλοι μας όσοι ασχοληθήκαμε. Υπάρχουν προσωρινές απογοητεύσεις, αλλά αυτό δεν σημαίνει και τίποτα.

Επομένως, όπως μου γράφουν και εδώ, θα πρέπει... Και το γράφουν και άνθρωποι σοβαροί στις Υπηρεσίες, που έχουμε πολύ σοβαρούς ανθρώπους, οι καθυστερήσεις και οι μεγάλες παρατάσεις που ζητούνται. Οι σχεδόν μηδαμινές εκπτώσεις και βέβαια οι αναθεωρήσεις οι οποίες έρχονται χωρίς λόγο. Δηλαδή καθυστερεί ο εργολάβος, κάνει στο εκατομμύριο, πενήντα χιλιάδες, αργεί, καθυστερεί με διάφορες δικαιολογίες, τον ανεχόμαστε και μετά από λίγο καιρό έρχεται και ζητάει αναθεώρηση. Δέκα έως είκοσι πέντε. Ποιος μπορεί να τα πληρώσει αυτά;

Υπάρχουν περιπτώσεις έργων – και θέλω να το πω εδώ, και ας μη γίνομαι αρεστός – όπου πολλά έργα τα οποία είναι κοινής πρακτικής, δηλαδή ένας αγροτικός δρόμος, Δημήτρη, μια ασφαλιτόστρωση και λοιπά, που λέει, δεν πάμε με τη χαμηλότερη τιμή, αλλά πάμε με τη συμφερότερη. Τι σημαίνει; Μου φέρανε πρόσφατα χαρτιά από Δήμο, όπου 33% έκπτωση ο πρώτος, για τέτοια έργα, 2%. Τελικά ποιος πήρε το έργο; Το 2%. Γιατί η αγροτική οδοποιία ήθελε τη συμφερότερη. Βέβαια, δεν γίνονται μέσα στα πλαίσια του νόμου; Βεβαίως. Αλλά πρέπει να προστατεύσουμε την Αυτοδιοίκηση. Αυτή είναι η αγωνία μου και η ευχή συγχρόνως.

Επομένως, αν λοιπόν το 2025 καταφέρουμε όλοι μαζί, όσοι είμαστε εδώ και ακόμα παραπέρα, αυτό το 5% των εκπτώσεων που

προβλέπεται σαν μέσο όρο το 2024 να το κάνουμε, δεν λέω πολύ, 15%, άντε 20%, εκεί, maximum, σημαίνει ότι θα έχουμε περισσότερα έσοδα να κάνουμε περισσότερα έργα και ιδιαίτερα για όσους έχουν ανάγκη. Και έχουν ανάγκη όλοι, μα όλοι οι Δήμοι.

Κλείνω λέγοντας ότι οι πόρτες του Υπουργείου είναι ανοιχτές, πάντα, και όσο με αφορά σαν Γενικό Γραμματέα που με τίμησε ο Πρωθυπουργός, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, με αυτή τη θέση ευθύνης και είναι οι πόρτες μου ανοιχτές, το ξέρουν, οι πολύ φίλοι – γιατί φίλους θεωρώ όλους τους Δημάρχους και τους εκλεγμένους – οιαδήποτε στιγμή, οποιαδήποτε στιγμή και ώρα της ημέρας, το τηλέφωνο είναι ανοιχτό, η πόρτα είναι ανοιχτή, βλέπω το Δήμαρχο Βεροίας εδώ, τον φίλο μου τον Κώστα, με συγχωρείτε, τα 2 κιλά που βλέπετε παραπάνω, αυτός τα φταίει, από το ραβανί που μου έφερε.

Λοιπόν, υπό την έννοια αυτή, είμαστε εδώ για να ακούσουμε. Και με μία τεράστια παράκληση. Είναι μοναδική ευκαιρία αυτό που ξεκινούμε τώρα, είναι ο Νέος Κώδικας, ο οποίος πρέπει να είμαστε... έχουμε την ευθύνη όλοι. Όχι μόνο εμείς, οφείλουμε να διαχέουμε την πληροφορία και στον κόσμο, να πάρει να αποφασίσει τι Αυτοδιοίκηση θέλει. Εμείς οφείλουμε να το κάνουμε δέκα φορές παραπάνω, όσοι είμαστε της Αυτοδιοίκησης. Είναι μοναδική ευκαιρία. Αυτός ο κώδικας θα είναι κάτι το οποίο θα μας έχει τα επόμενα... Βλέπω εδώ όλη την ομάδα, (...) που συντάσσουμε τον Κώδικα, με τις Επιτροπές, θα είναι για τα επόμενα 30 χρόνια. Και δεν είμαι ούτε ρομαντικός... Ιδεολόγος είμαι, όχι ρομαντικός.

Είμαι βέβαιος ότι μπορούμε να το κάνουμε, για έναν σπουδαίο λόγο. Γιατί είναι απαίτηση της κοινωνίας. Αυτή την κοινωνία στην οποία οφείλουμε πολλά και οφείλουμε να ακολουθήσουμε την κοινή λογική. Οι απαιτήσεις είναι εκεί, η ανταπόκριση της κυβέρνησης είναι εδώ, η Αυτοδιοίκηση είναι εδώ και είμαι βέβαιος ότι υπάρχει η σωφροσύνη και η λογική να μπορέσουμε να καταφέρουμε να έχουμε το σπουδαιότερο. Έναν κώδικα που να ξεκαθαρίζει τα πράγματα μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια.

Σας ευχαριστώ πολύ για την υπομονή σας.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Σάββα τον Χιονίδη, τον Γενικό Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, για την παρέμβασή του.

Και καλούμε στο βήμα τον Δημήτρη τον Σταμάτη, Πρόεδρο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, έναν άνθρωπο ο οποίος πραγματικά είναι πάντα κοντά στην Αυτοδιοίκηση, σε ό,τι έχουμε ζητήσει μέχρι τώρα, και τον ευχαριστούμε για τη διαχρονική του στήριξη.

Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Έφυγε ο Γενικός; Α, εδώ είναι.

Κύριε Γενικέ, κυρίες και κύριοι Σύεδροι. Είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος σήμερα να βρίσκομαι εδώ στο Συνεδριό σας και ουσιαστικά να μετέχω των εργασιών, διότι η πρόθεση του Ταμείου μας είναι να εξελιχθεί η σχέση ανάμεσα στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στους Δήμους, σε μία στρατηγική σχέση.

Εγώ κατάγομαι πολιτικά από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και τα πρώτα μου βήματα τα έκανα ως υποψήφιος Δήμαρχος Καλαμαριάς, μαζί με τον σημερινό Πρόεδρό σας, τον Λάζαρο τον Κυρίζογλου, σε ανύποπτους προϊστορικούς πολιτικούς χρόνους. Ήμουν δύο φορές υποψήφιος Δήμαρχος Καλαμαριάς και Δημοτικός Σύμβουλος βέβαια και μία 4ετία Νομαρχιακός Σύμβουλος. Αντιλαμβάνεστε ότι έχω και συναισθηματικούς λόγους να αντιμετωπίζω τα θέματα και τα προβλήματα των Δήμων, στον τομέα που με αφορά βεβαίως, με μία ξεχωριστή ευαισθησία λόγω αυτού του συναισθηματικού δεσίματος. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό.

Ο λόγος για τον οποίο μίλησα για μία εταιρική σχέση, είναι γιατί πολιτικά πιστεύω ότι οι Δήμοι, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, όχι μόνο οι Δήμοι, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι το έτερον μισό του κράτους. Μιλώντας πολλές φορές με ανθρώπους που δεν γνωρίζουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους βάζω μία υπόθεση. Ας υποθέσουμε ότι ξαφνικά φεύγουν οι Δήμαρχοι, τα Δημοτικά τους Συμβούλια, οι Αντιδήμαρχοι, και δεν αναπληρώνονται από κανέναν. Δεν υπάρχει

αναπλήρωση. Κατά το σύνταγμα, τις ευθύνες για την εκτέλεση των έργων που σήμερα ανάγονται στη σφαίρα αρμοδιότητας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την έχει το κράτος. Ξέρετε πόσο θα μας στοίχιζε εάν το κράτος αναλάμβανε να κάνει τη δουλειά που κάνετε εσείς; Οκτώ φορές επάνω. Μετρημένα. Ξέρετε πόσο χρόνος θα απαιτείτο για την εκτέλεση των ιδίων έργων; 6 με 7 φορές παραπάνω.

Λοιπόν, ο ρόλος είναι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι κρίσιμος και για το δημοκρατικό μας πολίτευμα, που απαιτεί αυτή την αποκέντρωση εξουσίας, ταυτόχρονα είναι ο καλύτερος βοηθός και συνεργάτης της εκάστοτε κυβέρνησης, για την εξυπηρέτηση του ενός και μοναδικού σκοπού που πρέπει να υπηρετεί, κυβέρνηση και Αυτοδιοίκηση, τον πολίτη.

Με αυτές τις σκέψεις, εδώ και 5 χρόνια, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων έχει αλλάξει πορεία. Και αυτό θα σας το αναφέρω και θεωρητικά, και πρακτικά.

Πριν από 5 χρόνια το Ταμείο είχε ένα πρόγραμμα “Φιλόδημος” ύψους 134 εκατομμυρίων. Στα 7 προηγούμενα από τότε χρόνια, είχαν εκταμιευτεί 30 εκατομμύρια. Τα τελευταία 2 χρόνια στο αντίστοιχο πρόγραμμα “Τρίτσης”, ύψους 2,5 δις, πόσα λέτε να έχουν εκταμιευτεί; 1.460.000.000. Η συνολική χρηματοδότηση του Ταμείου την τελευταία 4ετία, πέραν του “Τρίτση”, ξεπερνάει τα 450 εκατομμύρια.

Αντιλαμβάνεστε ότι αυτό ήταν ένα, και είναι ένα τιτάνιο έργο, δεδομένου ότι τα προβλήματα έλλειψης προσωπικού δεν μαστίζουν μόνο την Τοπική Αυτοδιοίκηση, μαστίζουν και εμάς. Το Ταμείο ανταποκρίνεται σε αυτή τη δουλειά, με το μισό από το προβλεπόμενο προσωπικό, έχοντας εκπληρώσει υποχρεώσεις εκατονταπλάσιες από αυτές που μέχρι εκείνη τη στιγμή υπηρετούσε.

Ναι, κάναμε, εφαρμόσαμε κάποια διαδικασία ειδική, μέχρι και κανιβαλισμούς Τμημάτων έκανα. Δηλαδή έπαιρνα από κάποιο Τμήμα που έβλεπα ότι εκείνη την ώρα το άντεχε και πήγαινα υπαλλήλους

στη Διεύθυνση, που είναι γνωστή σε εσάς Δ7, για να μπορέσει να ανταποκριθεί.

Και θα ήθελα να σας πω, κύριε Καφαντάρη... Πού είναι ο Καφαντάρης;

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Μιλάει στο τηλέφωνο.

Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Μιλάει. Ρίχνει μία μελάνη σαν σουπιά, φεύγει.

Εγώ ζητώ έναν...

Κύριε Καφαντάρη, επειδή έλεγα αυτό που γίνεται και δεν το θεωρώ για εμένα πρόβλημα, πρέπει να απαντήσω για λογαριασμό αυτών των υπαλλήλων που με το 50% της δυναμικότητας που προβλέπει ο νόμος, για τη λειτουργία του Ταμείου, από τα 30 εκατομμύρια που εκταμίευσε μία ολόκληρη 7ετία, στην τελευταία 2ετία έχει εκταμιεύσει 1.460.000.000.

Ζητώ όμως έναν Δήμαρχο να μου πει ότι καθυστερήσαμε. Ένας. Σας το έθεσα το ίδιο πρόβλημα και όταν με καλέσατε στην πρώτη πανηγυρική σύνοδο της ΚΕΔΕ, όπου προκάλεσα έναν να μου πει. Έναν. Προσέξτε. Και μιλάω για μία περίοδο που λόγω των δημοτικών εκλογών τα αιτήματα για εκταμίευση ερχόταν σωρηδόν. Και για να ανταποκριθούμε σε αυτό, έχω δώσει ακόμα και το κινητό μου τηλέφωνο το προσωπικό, προτρέποντας τους Δημάρχους να με παίρνουν τηλέφωνο και αργίες, και βράδυ, και μεσημέρι, οποτεδήποτε. Για να μπορώ, βλέποντας πού υπάρχει το πρόβλημα, να κάνω άμεση παρέμβαση και να προχωρήσει το θέμα.

Όμως θέλω να σας πω και κάτι. Παρατηρήθηκε ότι στα αιτήματα εκταμίευσης κάποιοι Δήμοι δεν ακολουθούσαν τα βήματα και τη διαδικασία και την έγγραφη κατάθεση αυτών των εγγράφων που χρειάζονταν για την εκταμίευση, με αποτέλεσμα να γίνεται μπρος – πίσω.

Όμως, εμείς εδώ και 6 μήνες διαθέτουμε το πιο σύγχρονα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα δανείων, όπου κάναμε και σεμινάριο, καλέσαμε τους Δημάρχους, και αν δεν μπορούσαν, να μας στείλουν κάποιον υπεύθυνο, να παρακολουθήσει, με το οποίο μπαίνοντας

μέσα ένας Δήμος, να μπορεί να καθοδηγηθεί από το πρώτο μέχρι το τελευταίο βήμα. Τι κάνω, τι δικαιούμαι, τι βήματα ακολουθώ. Βήμα – βήμα, χωρίς να χρειάζεται να μετακινηθεί από την έδρα του. Το έκανα αυτό για να απαλλάξω τους Δήμους ιδιαίτερα αυτούς που βρίσκονται εκτός Αθηνών, μακριά, να έρχονται κάθε λίγο και λιγάκι στην Αθήνα, να υποβάλλονται σε έξοδα, να χάνουν χρόνο, να μπορούν αυτό να το κάνουν αυτόματα. Ελάχιστα όμως Δήμοι έχουν εκμεταλλευτεί αυτό το αποφασιστικής σημασίας εργαλείο για την ταχύτητα.

Άρα, αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα, που εγώ ζητώ να μου το πει ένας, γιατί το λύνουμε την ίδια μέρα, ένας να μου το πει, είναι είτε γιατί έκαναν λάθος... Έτσι; Εμείς εκταμιεύουμε χρήματα, στη μεγάλη πίεση που δεχθήκαμε κάναμε 2 μήνες, τώρα τα εκταμιεύουμε σε 15 μέρες και θα σας δώσω το αντίστοιχο ποσό. Και οι Δήμαρχοι το ξέρουν. Στην εκτέλεση των άλλων έργων από Προγράμματα Δημοσίων Επενδύσεων, οι εκταμιεύσεις γίνονται σε ενάμιση χρόνο. Παρακαλάνε όλοι οι εργολάβοι, ο Δήμος να έχει πάρει χρηματοδότηση από το Ταμείο Παρακαταθηκών, για την ταχύτητα με την οποία δρούμε. Η οποία είναι διπλάσια, και θα σας πω γιατί.

Γιατί το τελευταίο διάστημα κάνουμε αναθεωρήσεις στις τιμές των έργων. Αυτό σημαίνει υπηρεσιακά ότι απαιτείται διπλάσιος χρόνος. Άλλο είναι να βγάλουμε ένα δάνειο και άλλο να το βγάλουμε και μετά να ξανά κάνουμε την ίδια διαδικασία για να βγάλουμε πάλι το ίδιο δάνειο, με άλλες τιμές. Απαιτείται διπλάσιος χρόνος. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν ότι γίνεται μία τεράστια προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση.

Όμως το βασικό από όλα που ήθελα να σας πω, αυτά τα είπα έτσι πληροφοριακά. Το Ταμείο Παρακαταθηκών έχει αλλάξει πορεία. Στόχος είναι, όπως σας είπα, να δημιουργήσει μία εταιρική σχέση με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και προς αυτή την κατεύθυνση έχουν μπει υποδομές και η στελέχωση και η εκπαίδευση ακόμα του

προσωπικού μας, βαδίζει προς αυτή την κατεύθυνση, γίνονται σεμινάρια, γίνονται επαφές του στελεχιακού μας δυναμικού με αντίστοιχους μεγάλους Οργανισμούς του εξωτερικού, όπως είναι το αντίστοιχο Παρακαταθηκών της Γαλλίας, που είναι ένας κολοσσός, της Ιταλίας, για να αντιμετωπίσουμε αυτό που θα μπορούσε στο μέλλον να κάνει το Ταμείο.

Όμως, το Ταμείο αυτή τη στιγμή λειτουργεί κάτω από ένα συγκεκριμένο νομικό καθεστώς. Άκουσα πριν από λίγο, σας άκουσα είπατε για τη Σκόπελο. Δεν μπορούμε, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να χρηματοδοτήσουμε, όμως δεν μπορούμε.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Ναι, δεν μπορώ να βρω λύση εγώ. Η λύση είναι η αλλαγή του καθεστώτος, έχω κάνει εγώ τις εισηγήσεις μου, γιατί μία τέτοια εταιρική σχέση περνάει από την αλλαγή του νομικού καθεστώτος. Δυστυχώς, από το 2016 το Ταμείο υπήχθη στη γενική κυβέρνηση, λάθος για μένα, ένα τεράστιο αναπτυξιακό εργαλείο έφυγε και πήγε στη γενική κυβέρνηση και ακολουθεί τα βήματα, τη νοοτροπία και τη λογική των Δημοσίων Υπηρεσιών. Ένα ανταγωνιστικό δηλαδή πιστωτικό ίδρυμα, που είναι δεμένο χειροπόδαρα και δεν μπορεί να κινηθεί με τους ρυθμούς και με τα οράματα ή τους σχεδιασμούς της ηγεσίας. Αυτό πρέπει να αλλάξει. Και να διευρυνθεί.

Και θα ήθελα να σας πω και κάτι ακόμα, βλέποντας τους αριθμούς. Στα έσοδά σας, στις επιχορηγήσεις οι Δήμοι, πρέπει να συνυπολογίζετε και το 1,4 δις έργων, γιατί αυτά τα έργα τα κάνετε εσείς, αλλά τα χρεώνεται το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών. Ας μη γελιόμαστε. Λοιπόν, αυτή την ώρα δε, έχουμε εγκρίνει 4 δις από το πρόγραμμα “Τρίτσης”. Δεν χρειάζεται να γίνει άλλο πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα “Τρίτσης” που το εκπόνησα εγώ προσωπικά, είναι στο διηνεκές. Δεν έχει τέλος. Απλούστατα αντιμετωπίσαμε τότε μία δυσκολία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα, που δεν τη χρειαζόμαι

τώρα, γιατί εμείς είμαστε πιο ανταγωνιστικοί και στις χρηματοδοτήσεις, αντιμετωπίσαμε ένα πρόβλημα της βραδείας εκταμίευσης. Χαρακτηριστικά έλεγαν, πώς να μπούμε μαζί σας σε ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα, όταν επί 7 χρόνια έχετε 134 εκατομμύρια και έχετε ξοδέψει 30; Εμείς τα δεσμεύουμε τα δικά μας τα λεφτά και δεν μπορούμε να τα κάνουμε τίποτα. Πώς θα πάμε στη Συνέλευση των Μετόχων και θα πούμε, αυτοί θέλουν 2,5 δις πρόγραμμα.

Μας έφαγε 10 μήνες να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση. Και το τελευταίο εμπόδιο που είχαμε, περίπου 4 μέρες – δεν υπέγραφα εγώ – πριν από τη δημόσια εμφάνιση του Πρωθυπουργού μας, του Προέδρου του Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας και εμού, διαδικτυακά, να οριστικοποιήσουμε τη συμφωνία, εκεί έβαλα και την οδοποιία, την αγροτική οδοποιία. Που δεν τη δέχονταν. Την έβαλα.

Δεν βρίσκω λόγο να μην έχουμε και άλλη οδοποιία. Δεν υπάρχει πρόβλημα από εμάς. Μπορούμε να το κάνουμε. Απλώς χρειάζεται να λυθούν τα χέρια του Ταμείου για να μπορεί να προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση. Και είναι μία διαδικασία win – win.

Εγώ είμαι διατεθειμένος – όσο καιρό είμαι – να ανοίγω... Στην πραγματικότητα τι έγινε τώρα στο Ταμείο; Έβγαλα στην κυκλοφορία τα διαθέσιμα. Αντί να περιμένω να εμφανίσω στους ισολογισμούς κερδοφορία από τους τόκους που έπαιρνε το Ταμείο από την Κεντρική Τράπεζα, να τα ρίξω στην αγορά, να γίνει κίνηση, να βρουν δουλειά άνθρωποι, να εκτελεστούν έργα, και αυτά να τα δανείζω στο κράτος πάλι, παίρνοντας επιτόκιο. Μη νομίζετε ότι τα δίνουμε τσάμπα. 3,1 είναι το επιτόκιο που μου πληρώνει το Υπουργείο Εσωτερικών για να του δώσω.

Αλλά είναι συμφέρουσα λύση, γιατί ταυτόχρονα το 100% των κερδών εγώ το ξανά επιστρέφω στο κράτος. Αντιλαμβάνεστε λοιπόν τι κάνουμε. Μόχλευση. Που έπρεπε να γίνεται εδώ και χρόνια. Και

γίνεται τώρα. Μόχλευση κάνουμε. Και τα κέρδη τα ξανά επιστρέφουμε. Και γίνονται έργα, και βρίσκει ο κόσμος απασχόληση, και βλέπει ο πολίτης το έργο να γίνεται στη γειτονιά του.

Άρα λοιπόν υπάρχουν οι προοπτικές, έχουν μπει οι βάσεις και οι υποδομές, δεν δίνουμε εμείς τόσο μεγάλη βαρύτητα στα παλιά προγράμματα τα δανειακά, που εκ των πραγμάτων είναι καταργημένα, και επανασυγκροτούμε το Ταμείο Παρακαταθηκών, σε αυτή τη φάση, να γίνει εταίρος.

Έχουμε μπροστά μας χρηματοδοτικά εργαλεία. Είναι το γνωστό “Τρίτης”. Είναι οι δανειοδοτήσεις που μπορούμε να δώσουμε εμείς κατευθείαν στο Δήμο. Και όχι να περιμένει πάρα πολύ. Προσφάτως, έριξα τα επιτόκια δανεισμού. 4,75. Τα αντίστοιχα των ιδιωτικών πιστωτικών ιδρυμάτων ξεπερνάνε το 7,5% και πλησιάζουν το 8%. Εμείς τα κατεβάσαμε.

Γιατί τα κατεβάσαμε; Τα κατεβάσαμε γιατί όταν δανείζεται ο Δήμος, δεν τα παίρνει ο Δήμαρχος για τον εαυτό του, ούτε για το σπίτι του. Τα παίρνει για να κάνει έργα. Να εκπληρώσει δηλαδή μία αποστολή που εκ του συντάγματος είναι υποχρέωση του κράτους. Την εκτελεί ο Δήμος. Ε, πρέπει να το βοηθήσουμε. Δεν θα το δω με τα κριτήρια της ιδιωτικής τράπεζας που λέει, όσο μπορώ να κερδίσω.

Εμένα με ενδιαφέρει να κρατάω το Ταμείο Παρακαταθηκών αξιόπιστο, για να μπορεί να στηρίζεται η Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλοι φορείς επάνω και να πραγματοποιεί έργο. Δεν με ενδιαφέρει η κερδοφορία, με ενδιαφέρει η αξιοπιστία. Η πιστωτική αξιοπιστία του Ταμείου. Το οποίο πρέπει να αφορά και εσάς, να ενδιαφέρει και εσάς. Γιατί αν καταρρεύσει ένας τέτοιος Οργανισμός, μετά δεν θα έχετε βοήθεια από πουθενά.

Επίσης, προσφάτως πήραμε μία απόφαση και μετατρέψαμε τα δάνεια που είχαν συνομολογηθεί με κυμαινόμενο επιτόκιο, που την ώρα της συνομολόγησης ήταν συμφέρουσα, τώρα όμως έγινε

δυσβάσταχτη. Πλησιάζει το 8% περίπου. Τα κατεβάσαμε 4,75 και αυτά. Είναι και αυτό μια μεγάλη βοήθεια στους Δήμους. Σας είπα γιατί, δεν θεωρώ ότι μπορώ να σκεφτώ κερδοσκοπικά. Δηλαδή να πω στο Δήμο, αφού έκανες λάθος, μετά την απομάκρυνση εκ του Ταμείου, ουδέν λάθος αναγνωρίζεται. Δεν είναι ίδιον ενός κρατικού φορέα αυτό.

Επίσης υπάρχουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία που έχουμε για τον ηλεκτροφωτισμό. Οδοφωτισμό. Όπου το επιτόκιο το δικό μας είναι 3,78. Το μικρότερο που μπορεί να υπάρξει στην αγορά. Και η αξιοποίηση αυτής της δυνατότητας, άκουσα, δεν ξέρω, κάποιος μου το είπε ότι συναντάει δυσκολίες να περάσει... Νομίζω ο Δήμαρχος Ηλιουπόλεως. Να περάσει, γιατί του λένε ότι αυτό είναι ζημιογόνο και... Μα πώς είναι ζημιογόνο; Θα κάνει απόσβεση σε 6 με 7 χρόνια. Και από εκεί και πέρα είναι κερδοφορία. Και του δίνω εγώ τα δάνεια με τέτοιο χαμηλό επιτόκιο.

Το Ταμείο επίσης, αντιμετωπίζει και τα θέματα των Δήμων με ένα τρόπο που δεν προβλέπεται από το καταστατικό του, αλλά γίνεται στην ουσία. Αξιοποιεί τις δυνατότητες που έχουμε, στις επαφές με Υπουργεία, για να προωθήσουμε εκ πλαγίου διάφορα αιτήματα λόγω των προσωπικών σχέσεων, με αποτέλεσμα να γίνεται αντιληπτό, και είναι πάρα πολύ χρήσιμο το ότι είναι ο κύριος Ιωαννίδης ο φίλος μου, σε αυτή τη θέση του Υπουργείου, γιατί διετέλεσε 13 χρόνια Δήμαρχος, διετέλεσε Βουλευτής, ξέρει δηλαδή όλο αυτό το παιχνίδι και μπορούμε να συνεννοηθούμε εύκολα.

Παραδείγματος χάρη να πούμε, αυτό που το έχω πει κατ' επανάληψη, εσύ δεν ήσουν τότε, τώρα το ακούς, αυτό με τις ΔΕΥΑ και τις Ενεργειακές Κοινότητες. Ωραία, απαγορεύει... Κακώς για εμένα. Κακώς. Απαγορεύει στο Ταμείο να δανειοδοτήσει μεικτές τέτοιες επιχειρήσεις. Γιατί να μη δανειοδοτώ το Δήμο στο ποσοστό συμμετοχής του; Αν ένας Δήμος συμμετέχει σε αυτή την Ενεργειακή Κοινότητα με 60%, να τον δανειοδοτώ για το 60%. Πολύ δε περισσότερο, ότι και εξοικονόμηση ενέργειας, και εξοικονόμηση των

οικονομικών του Δήμου γίνεται, και το περιβάλλον ωφελείται από αυτή τη διαδικασία και δεν χάνει κανέναν. Κυρίως, δεν χάνει κανέναν. Κερδίζει και δεν χάνει.

Αυτό να το δείτε λίγο, του είπα και του Υπουργού, μου λέει, ναι, γυρνώντας στην Αθήνα θα το ξαναδούμε...

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Όχι, δεν είναι της διπλανής αίθουσας.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΣΤΑΜΑΤΗΣ: Του Υπουργείου... Ναι.

Κλείνοντας, γιατί δεν θέλω να σας ταλαιπωρήσω, είναι και η ώρα περασμένη, θα ήθελα να σας πω ότι το Ταμείο είναι ανοιχτό να αντιμετωπίσει όποιο πρόβλημα νομίζετε ότι έχετε και θα μπορούσε να το λύσει. Αντιλαμβάνομαι ότι πολλές φορές ίσως κάποιοι έχουν μια εσφαλμένη εικόνα για το Ταμείο. Δεν έχει σημασία. Το συζητάμε. Μπορώ να βοηθήσω; Έχει καλώς. Η βοήθειά μας θα είναι άμεση και αποτελεσματική. Εάν δεν μπορώ, το εξηγώ ότι δεν γίνεται, για αυτούς και για αυτούς τους λόγους.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι το κράτος πρέπει να έχει την Τοπική Αυτοδιοίκηση να την προσέχει ως κόρην οφθαλμού. Η σημασία της στη δημοκρατική διάρθρωση και τη συμμετοχή των πολιτών, σε μία βαθμίδα έμμεσης και άμεσης δημοκρατίας, βρίσκεται στο κέντρο. Δεν είναι ούτε άμεση δημοκρατία, που είναι ένα θεωρητικό κατασκεύασμα που δεν... μπορεί να γίνει στα οργανωμένα κράτη, ούτε απομακρυσμένη. Ο Δήμαρχος, το Δημοτικό Συμβούλιο, οι υποψήφιοι ακόμα Δήμαρχοι, βρίσκονται σε ένα ενδιάμεσο στάδιο και αποκαθιστούν σε πολύ μεγάλο βαθμό αυτή την επαφή που υπάρχει, που πρέπει να υπάρχει. Ανάμεσα στη Διοίκηση, τη Γενική Διοίκηση, και στον πολίτη. Μεταφέροντας προβλήματα, επιλύοντας προβλήματα. Αυτό κανένας άλλος φορέας δεν μπορεί να το κάνει, παρά μόνο η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Σας διαβεβαιώ λοιπόν ότι για λόγους πολιτικούς, όπως εγώ πέρασα από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, πέρασα από πολλά πόστα,

πέρασα από το Υπουργείο Επικρατείας, δύσκολες ώρες, πολύ σκληρές και δύσκολες ώρες, και θα θυμούνται οι παλιοί Δήμαρχοι ότι παρά τη φτώχεια μας τότε... Όταν λέμε φτώχεια, φτώχεια. Δεν είχαμε ούτε 1 ευρώ να δώσουμε. Εγκαίρως είχαμε δώσει Μάρτιο μήνα, τέλη Μαρτίου, 24 εκατομμύρια για πυροπροστασία περιαστικών δασών, από τις οποίες ξεκινάνε, και η πείρα μου ως Περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με βοηθούσε σε αυτό, 24 εκατομμύρια προληπτικά. Τα οποία πώς έγινε; Τιμολόγια και πήραν τα λεφτά. Αλλά μέχρι τον Μάιο, τέλη Μαΐου, είχαν γίνει οι εκκαθαρίσεις όλων των περιαστικών δασών. Και γλιτώσαμε από πολλά προβλήματα εκείνη την εποχή.

Λοιπόν, με αυτές τις σκέψεις σας χαιρετώ πάλι, χαιρετίζω τις εργασίες σας και πιστεύω ότι η εταιρική αυτή σχέση, που δεν μπορεί να ολοκληρωθεί αυτή τη στιγμή τυπικά, ουσιαστικά θα είναι παρούσα και θα διευρύνεται. Σας ευχαριστώ πολύ.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε τον Δημήτρη τον Σταμάτη, πραγματικά έκανε πολύ καλή ενημέρωση σε πολλά ζητήματα τα οποία απασχολούν, γιατί απασχολούν την Αυτοδιοίκηση τα δικά σας θέματα, αγαπητέ Δημήτρη.

Και καλούμε στο βήμα τον Γιάννη τον Ανδρουλάκη, τον Πρόεδρο του Πράσινου Ταμείου.

Αγαπητέ Γιάννη.

Το άλλο δικό μας Ταμείο. Γιατί τώρα από την τράπεζα, πήγαμε στο Ταμείο. Για να δούμε τώρα. Τι ευχάριστα θα έχουμε;

Ι. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ για την πρόσκληση.

Να πω ότι διαδέχομαι στο βήμα τον Δημήτρη Σταμάτη.

Δημήτρη, κύριε Πρόεδρε. Διαδέχομαι στο βήμα τον Δημήτρη Σταμάτη, 39 χρόνια μετά από την πρώτη φορά που μπήκα στο γραφείο του ως πρωτοετής φοιτητής της Νομικής, εκείνος νέος Βουλευτής Θεσσαλονίκης, άνθρωπος με αυτή την άρτια ορθολογική προσέγγιση των πραγμάτων, αλλά και με την αναγκαία ενσυναίσθηση, με έφερε σήμερα στο σημείο σήμερα να πω,

ακούγοντάς τον ότι, Πρόεδρε του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, όσο περνάει ο καιρός γίνεσαι όλο και καλύτερος. Και σε ευχαριστούμε πραγματικά.

Μέρος αυτών που είχα σκοπό να πω και που αφορούν μία γενική τοποθέτηση που αφορά τις σχέσεις του Ταμείου, του δικού μου, του δικού μας, του Πράσινου Ταμείου, με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το κάλυψε ήδη ο κύριος Σταμάτης. Και αφορά κυρίως το κανονιστικό πλαίσιο.

Το Πράσινο Ταμείο διέπεται από πολύ συγκεκριμένους κανόνες και ταυτόχρονα έχει και έναν θεσμοθετημένο, ένα νομοθετημένο δημοσιονομικό περιορισμό. Δικαιούται να έχει προϋπολογισμό δαπανών κατά ανώτατο όριο στο 2,5% των ταμειακών του διαθεσίμων, των ταμειακών διαθεσίμων του προηγούμενου έτους.

Αυτό δημιουργεί ένα περιοριστικό πλαίσιο και για εμάς, για τη σκοπιμότητα ή τη νομιμότητα του οποίου, στο βαθμό που εμείς γνωρίζουμε και αφορά εμάς, έχουμε άποψη, και την έχουμε καταθέσει, πλην όμως δεν έχουμε άποψη, δεν δικαιούμαστε να έχουμε άποψη και δεν είναι δική μας δουλειά να μιλήσουμε για τη δημοσιονομική σημασία αυτού του περιορισμού. Άρα βαδίζουμε με αυτό ως δεδομένο.

Τα δικά μας χρηματοδοτικά προγράμματα στηρίζονται σε βασικούς πυλώνες που σχετίζονται φυσικά με την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος, και έχουν κύριους δικαιούχους τους Δήμους της χώρας. Δηλαδή την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους 332 Δήμους. Είμαι χαρούμενος, είμαι ικανοποιημένος από το γεγονός ότι από τους 332 Δημάρχους, πιστεύω ότι έχω δει τους περισσότερους, έχουμε συναντηθεί με τους περισσότερους, κυρίως με δική τους πρωτοβουλία, γιατί εκείνοι έχουν ζητήματα και έχουν αξιώσεις από το Ταμείο και αξίωση για πληροφόρηση, που είναι απόλυτα εύλογο βέβαια, και για την πορεία των έργων τους.

Τα χαρακτηριστικά αυτής της συνεργασίας είναι τα εξής. Είναι η ευελιξία, είναι η δική μας συστηματική υποστήριξη και καθοδήγηση, όχι μόνο μέσω του ψυχρού κειμένου μιας πρόσκλησης ή ενός οδηγού διαχείρισης του χρηματοδοτικού προγράμματος, αλλά και μέσω της διαρκούς διαθεσιμότητάς μας να παράσχουμε την αναγκαία πληροφόρηση ώστε να ωριμάζει, να υποβάλλεται σωστά και να παρακολουθείται σωστά ένα έργο.

Επίσης, με την απόφασή μας να ενισχύσουμε την έρευνα και την καινοτομία, η οποία μπορεί να απευθύνεται σε πανεπιστήμια, μπορεί να απευθύνεται σε φορείς της κοινωνίας των πολιτών, κατορθώνουμε τελικά πάλι έμμεσα ωφελημένοι να είναι οι Δήμοι από το παραδοτέο αυτής της προσπάθειας.

Ταυτόχρονα όμως πρέπει να πούμε ότι γίνεται και μία προσπάθεια να αναπτυχθεί μία μακροχρόνια στρατηγική. Και γιατί αυτό; Γιατί οι συνθήκες, το οικονομικό περιβάλλον είναι... Δηλαδή, καλούμαστε σήμερα να μιλήσουμε για οικονομικά σε ένα περιβάλλον το οποίο δεν είναι αποκομμένο ούτε από της εθνικής οικονομίας, ούτε και από την παγκόσμια οικονομία, έτσι; Είμαστε δηλαδή κοντά, ενδεχομένως, σε μια καινούργια ενεργειακή κρίση, δοκιμαστήκαμε από μία ενεργειακή κρίση πρόσφατα, ταυτόχρονα υπάρχουν πόλεμοι, υπάρχουν μέτωπα πολέμου σε διάφορα σημεία τα οποία έμμεσα μας επηρεάζουν και βέβαια πρέπει η χώρα, οι κρατικοί Οργανισμοί, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να προσαρμόσουν σε αυτά τα νέα δεδομένα όχι μόνο τις ανάγκες, αλλά και το σχεδιασμό τους.

Θέλουμε λοιπόν να επιδράσουμε με τα χρηματοδοτικά μας προγράμματα στην ανθεκτικότητα των υποδομών. Γιατί το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής, το οποίο είναι κάτι το οποίο μας ξεπερνάει, δεν είναι κάτι εύκολα διαχειρίσιμο, δεν προσπαθούμε, αν είμαστε σοβαροί, τουλάχιστον για τα πρώτα χρόνια να μιλάμε για αναστροφή του φαινομένου, αλλά κυρίως για προσαρμογή στο

φαινόμενο και για την προσπάθειά μας να το καταστήσουμε από ένα πάρα πολύ δύσκολο και δύσκολα αντιμετωπίσιμο, σε κανονικότητα.

Προστασία επίσης και διαχείριση των φυσικών πόρων. Επίσης προσπάθεια για την όσο το δυνατόν διάχυση του μηνύματος του περιβαλλοντικού και την ευαισθητοποίηση των πολιτών. Κάτι στο οποίο και οι Δήμοι συμβάλλουν και συνεισφέρουν με πολύ σημαντικό τρόπο.

Έχουμε κάνει έργα τα οποία υπηρετούν αυτούς τους στόχους; Έχουμε χρηματοδοτήσει, έχουμε υποστηρίξει τέτοια έργα; Καταρχήν η αστική αναζωογόνηση, όπως ξέρετε, του 2023, έχει παραταθεί μέχρι τέλους του 2024. Είμαστε ανοιχτοί, περιμένουμε όσους Δήμους δεν έχουν υποβάλει πρόταση, να την υποβάλουν μέχρι τέλος του '24 και να πω επίσης ότι από το 2025, δηλαδή το Φλεβάρη του '25, υπολογίζουμε ότι θα βγει το καινούργιο πρόγραμμα, η καινούργια αστική αναζωογόνηση, οι καινούργιες αναπλάσεις, οι οποίες θα λαμβάνουν υπόψη τα καινούργια δεδομένα.

Ένα καινούργιο δεδομένο, παραδείγματος χάρη, είναι ότι έχει καμφθεί η χρηματοδοτική δύναμη των Δήμων. Αυτό λοιπόν το λαμβάνουμε υπόψη. Λαμβάνουμε υπόψη επίσης ότι όταν κάναμε την αστική αναζωογόνηση του 2023, τα ποσοστά εκπτώσεων που εξασφάλιζαν για τα έργα οι Δήμοι, ήταν πολύ μεγαλύτερα από τα σημερινά πολύ μικρά έως μηδαμινά ποσοστά εκπτώσεων. Αλλάζουμε επομένως την καινούργια αστική αναζωογόνηση, τον συσχετισμό της συμμετοχής του Δήμου στη δαπάνη του έργου.

Επομένως, αυτό που είχε αναφέρει νομίζω κάποιος από τους ομιλητές, 60 – 40 και 80 – 20, αλλάζει υπέρ των Δήμων, δηλαδή η συμμετοχή των Δήμων πλέον θα είναι μικρότερη, εξετάζουμε μάλιστα την πιθανότητα στο μέτρο 1 που ήταν η αναλογία 80 – 20 να το κάνουμε 100 – 0, ώστε οι Δήμοι να μην έχουν καμία απολύτως συμμετοχή.

Επιτρέψτε μου να πω το εξής. Οι συνθήκες επέβαλαν και θα συνεχίσουν ενδεχομένως και με πιο ραγδαίους ρυθμούς να επιβάλουν και μία αναδρομολόγηση των χρηματοδοτήσεών μας. Και επίσης να είμαστε έτοιμοι για την αντιμετώπιση εκτάκτων συνθηκών. Φέτος, το Πράσινο Ταμείο, έκτακτα, κατάρτισε ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα 12,5 εκατομμυρίων για 14 πληγέντες Δήμους της Θεσσαλίας από τη θεομηνία Daniel, με σκοπό την αποκατάσταση των κοινοχρήστων χώρων και του πρασίνου. Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα είναι έτοιμο, η πρόσκληση ανεβαίνει τις επόμενες ημέρες στην πλατφόρμα του Πράσινου Ταμείου και αναμένουμε τις προτάσεις.

Καταρτίσαμε ειδικό χρηματοδοτικό πρόγραμμα, πάλι φέτος, συνολικού ποσού 30 εκατομμυρίων, για τη διαμόρφωση ζωνών πυροπροστασίας σε οικισμούς Δήμων που είναι κοντά ή μέσα σε δάσος. Το πρόγραμμα προχωράει, επειδή όμως ήταν απολύτως λογικό από μιας αρχής ότι δεν θα προλάβαιναν όλοι οι Δήμοι και μάλιστα όσοι ακολουθούσαν... επέλεξαν τη διαδικασία της δημοπράτησης με διαγωνισμό, να ανταποκριθούν, δώσαμε παράταση, από τις 15 Οκτωβρίου και μετά όσοι Δήμοι δεν είχαν δημοσιεύσει πρόσκληση για απευθείας ανάθεση με το άρθρο – αν δεν απατώμαι – 32 του 4412, μπορούν πλέον να ολοκληρώσουν το έργο μέχρι τέλος Ιουνίου του 2025, αυτό αφορά όλους τους Δήμους, και αυτούς που έχουν κάνει απευθείας ανάθεση, με ενδιάμεση υποχρέωση μέχρι τέλος Μαρτίου να έχουν ολοκληρώσει τη διαγωνιστική διαδικασία, είναι διάστημα εύλογο, φαντάζομαι ότι δεν θα υπάρξει κανένα πρόβλημα. Όστε το χρήμα να πιάσει τόπο και να έχουμε την ολοκλήρωση του έργου σε όσο στο δυνατόν συντομότερο χρόνο.

Επιτρέψτε μου επίσης να αναφερθώ σε ορισμένα μέτρα ειδικής στόχευσης τα οποία θα ακολουθήσουν μέσα στο 2025.

Όπως έχω προαναγγείλει και σε άλλες παρουσιάσεις, μελετούμε και είμαστε έτοιμοι στο 2025 να πάρουμε ένα ειδικό

χρηματοδοτικό μέτρο που θα αφορά την τεχνική στήριξη, την τεχνική υποστήριξη κυρίως για την ωρίμανση προτάσεων που αφορούν τα δικά μας έργα, αυτά δηλαδή που είναι στις δικές μας προσκλήσεις, προς τους ορεινούς Δήμους της χώρας, και προς τους μικρούς νησιωτικούς Δήμους. Είμαστε ήδη σε συζήτηση με τον Πρόεδρο της Επιτροπής, τον κύριο Σωκράτη Κεφαλογιάννη, έχει προχωρήσει, και είμαστε πάρα πολύ κοντά στο να παρουσιάσουμε το μέτρο, το οποίο νομίζω ότι θα προσφέρει πολύ μεγάλη βοήθεια.

Να σας πω ότι είχα αισθανθεί πάρα πολύ άβολα όταν δέχθηκα την επίσκεψη ενός Δημάρχου, που δεν θα αναφέρω ποιου Δήμου είναι, ο οποίος μου είπε ο άνθρωπος ότι δεν έχει ούτε υπάλληλο στο Δήμο. Ο Δήμος είναι μόνος του, είναι ο Δήμαρχος. Δεν υπάρχει ούτε υπάλληλος. Αντιλαμβάνεστε... Όταν λοιπόν τον ρώτησα, γιατί, ρε Δήμαρχε, δεν έφερε μια πρόταση, έχεις τα λεφτά και κάθονται. Και μου είπε... αυτό που καταλαβαίνετε.

Επομένως, βλέποντας ότι έχουμε πρόβλημα, πρέπει να κινηθούμε, ας το πούμε, χειρουργικά στην επίλυση του προβλήματος.

Επίσης, ο αείμνηστος Μιχάλης Χρηστάκης, ο Πρόεδρος της Ένωσης Γενικών Γραμματέων, ο οποίος για εμένα, το σύντομο διάστημα της γνωριμίας μου, υπήρξε δάσκαλος. Όταν ερχόταν στο Πράσινο Ταμείο, ήταν ο μόνος άνθρωπος ο οποίος μου μιλούσε και εγώ κρατούσα σημειώσεις. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει και όσοι τον γνωρίσατε, ξέρετε πολύ καλά ότι λέω την αλήθεια. Είχε προτείνει μια κοινή δράση με την ΚΕΔΕ. Την οποία τη φέρνουμε και πάλι στο τραπέζι. Που να είναι η εκπαίδευση όλων των στελεχών, κυρίως όχι τόσο των αιρετών, όσο των υπηρεσιακών στελεχών των Δήμων, στην εφαρμογή, στην απλή αυτή εφαρμογή των διαδικασιών χρηματοδότησης του Πράσινου Ταμείου.

Τηρούμε... Και αυτό πρέπει να το πω και σε όλους τους Δημάρχους, γιατί έχουμε κακοκαρδιστεί κατά καιρούς με συναδέλφους σας, τηρούμε υποχρεωτικά, από το νόμο, το Δημόσιο

Λογιστικό. Όταν λοιπόν στο Πράσινο Ταμείο έρχεται μία πληρωμή, κάνουμε έλεγχο δαπανών. Δεν είμαστε γκισέ το οποίο βγάζει λεφτά και πληρώνει. Πρέπει να ελεγχθεί η νομιμότητα της δαπάνης, γιατί αν η δαπάνη δεν είναι νόμιμη, θα καταλογιστεί στον Πρόεδρο, στον εισηγητή και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Λέω λοιπόν και παρακαλώ όλους τους Δήμους, τους Δημάρχους, να είμαστε σε συνεργασία διαρκή. Να ρωτάτε, όταν υπάρχουν απορίες να ρωτάτε. Όταν έχετε αναδόχους που εκτελούν ένα έργο, να τους παρακολουθείτε. Ή να ζητάτε να παρακολουθούν και να υλοποιούν ένα έργο σωστά. Κυρίως όσον αφορά τη διαδικασία του 4412, γιατί εκεί έχουμε τα μεγαλύτερα προβλήματα.

Επίσης, τα έργα στα οποία το Πράσινο Ταμείο παρεμβαίνει χρηματοδοτικά, είναι έργα που γίνονται σε κοινόχρηστους χώρους, χαρακτηρισμένους δηλαδή από το Τοπικό Πολεοδομικό ως κοινοχρήστους χώρους και έργα τα οποία έχουν αξιολογότητα. Και τα κριτήρια αυτά είναι σαφή, δεν αφήνουν κανένα περιθώριο παρανόησης τόσο στις προσκλήσεις μας, όσο και στους οδηγούς μας.

Θα ήθελα να μας δείτε και εμάς, όπως βλέπετε και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ως πραγματικούς αρωγούς σε αυτό το οποίο κάνετε, το οποίο είναι πάρα πολύ αξιόλογο, είναι πολύ σημαντικό και για την κοινωνική συνοχή, έτσι; Όχι μόνο για την πρόοδο την οικονομική. Αλλά ταυτόχρονα να υποστηρίξετε και την προσπάθεια την οποία κάνουμε, κατανοώντας και τη δική μας θέση.

Να πω επίσης ότι ρωτήθηκα πριν από πολλούς μήνες, στο πλαίσιο της Βιώσιμης Πόλης, ο κύριος Καφαντάρης ήταν εκεί, για τη χρηματοδότηση των ΔΗΣΜΕ. Τα ΔΗΣΜΕ θα χρηματοδοτηθούν από το Πράσινο Ταμείο. Αυτό είναι οριστικό. Η διαδικασία με την οποία αυτό θα γίνει, δεν θα είναι με τη διαδικασία των προσκλήσεων προς τους Δήμους, αλλά με τη διαδικασία της συμφωνίας – πλαίσιο μέσω ΤΑΙΠΕΔ, όπως επίσης είχα πει προ μηνών στη Βιώσιμη Πόλη.

Επομένως, όσοι Δήμαρχοι δεν έχετε προχωρήσει στην κατάρτιση των ΔΗΣΜΕ, με την αντίστοιχη προφανώς υποχρέωση, θεωρώ ότι είναι αυτονόητο, έτσι; Είναι στοιχείο της χρηστής διοίκησης της Πολιτείας να παρατείνει τις όποιες προθεσμίες, λήγουν – αν δεν απατώμαι – τέλος του έτους, να ακουμπήσετε στο Πράσινο Ταμείο, όχι τις ελπίδες ή τις προσδοκίες, αλλά τη βεβαιότητα ότι τα ΔΗΣΜΕ θα καλυφθούν εξ ολοκλήρου με δαπάνες του Πράσινου Ταμείου.

Συνοψίζοντας. Βλέπουμε πάντα το ποτήρι μισογεμάτο. Βοηθήστε μας όμως και εσείς σε αυτό. Οι υπάλληλοι του Πράσινου Ταμείου, οι συνεργάτες μου, ο Διευθυντής, εγώ ο ίδιος, το Διοικητικό Συμβούλιο, είμαστε πάντοτε στη διάθεσή σας. Πάντοτε ανοιχτοί, πάντοτε πρόθυμοι. Και το δικό μου κινητό το έχουν όλοι οι Δήμαρχοι ή εν πάση περιπτώσει όσους έχω δει μέχρι σήμερα, είναι πάντα ανοιχτό και είμαι πάντα πρόθυμος να δίνω απαντήσεις, θεωρώντας πολύ μεγάλη μου τιμή και αυτό που γίνεται σήμερα εδώ, που κλήθηκα δηλαδή να αναπτύξω αυτές τις σκέψεις, και πολύ μεγάλη τιμή άνθρωποι οι οποίοι έχουν φάει την Αυτοδιοίκηση με το κουτάλι και έχουν πολύ μεγάλη εμπειρία και ζουν πάρα πολύ δύσκολα την καθημερινότητα της Δημόσιας Διοίκησης, είναι πολύ μεγάλη τιμή να απευθύνονται σε εμένα, είναι πολύ μεγάλη τιμή για εμένα και νομίζω ότι θα είμαι πάντα κοντά τους και θα με βοηθήσουν και εμένα και το Πράσινο Ταμείο να γίνουμε καλύτεροι.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ για την εισήγησή σας.

Κύριε Γκουντάρα, έχετε να πείτε κάτι;

Α. ΓΚΟΥΝΤΑΡΑΣ: Όχι, είναι μια θετική εξέλιξη για όλους μας η χρηματοδότηση του ΔΗΣΜΕ, ήταν κάτι που είχαμε σε εκκρεμότητα, ευχαριστούμε πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Και να πω πραγματικά ότι η πόρτα του Ταμείου είναι πάντα ανοιχτή και όταν τυχαίνουν προβλήματα που δημιουργούνται με Δήμους, είναι εκεί ο Γιάννης ο Ανδρουλάκης, για

να δώσει τη λύση, μαζί με το Διοικητικό του Συμβούλιο, και το έχει κάνει πράξη σε πάρα πολλά προγράμματα και θέματα τα οποία προκύπτουν.

Και τον ευχαριστούμε, γιατί τον θεωρούμε και αυτόν ένα σύμμαχο σε αυτή την προσπάθεια που κάνει η Αυτοδιοίκηση, αγαπητέ Γκουντάρα, σε όλη την Ελλάδα.

Λοιπόν, καλούμε στο βήμα τον Μιχάλη τον Αγγελόπουλο, τον Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΙΤΑ, πρώην Δήμαρχο Σάμου, για να μας παρουσιάσει και να μας πει ουσιαστικά μια μελέτη... Και χρόνια πολλά, Μιχάλη, να χαίρεσαι τη γιορτή σου. Συγγνώμη, αλλά έχουμε πήξει από το πρωί, ούτε χρόνια πολλά δεν σου είπαμε. Να σε χαιρόμαστε.

Γιατί πραγματικά θέλουμε να δώσουμε και τη διάσταση της εμπλοκής της Αυτοδιοίκησης στο ΕΣΠΑ. Που είναι ένα πάρα πολύ μεγάλο κομμάτι των χρημάτων των οποίων διεκδικούμε, πάντα προβληματικά, γιατί ξέρετε ότι η Αυτοδιοίκηση, αγαπητέ Μιχάλη, δεν συμμετέχει ουσιαστικά στο σχεδιασμό, είναι των Περιφερειών, αλλά θεωρούμε ότι υπάρχουν τρόποι να εμπλακούμε, για αυτό είσαι εδώ, για να μας τα πεις.

Μιχάλη, έχεις το λόγο.

Μ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ. Και ευχαριστώ και για τις ευχές.

Να συγχαρώ καταρχήν την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, το Δήμο Ρόδου, τους συντελεστές της προσπάθειας αυτής, όλους και όλες που είναι εδώ σήμερα και επιτελούν ένα μείζον έργο και μια μεγάλη δημοκρατική παρέμβαση, που είναι το Τακτικό Συνέδριο της ΚΕΔΕ.

Αγαπητέ Σάββα, Γενικό Γραμματέα, ο τίτλος τα λέει όλα, εκτός από το δεύτερο. Επανεκκίνηση υπάρχει. Γίνεται και αποδεδειγμένα η κυβέρνηση προσφέρει σε αυτό. Κάθε μέρα δίπλα στον πολίτη, είναι αυτονόητο. Πολλά χρόνια οι 332 Δήμοι, με όποιες αλλαγές έχουν γίνει, είναι κάθε μέρα κοντά στον πολίτη. Το Ισχυροί Δήμοι θα

έπρεπε να έχει άλλο χρώμα, αγαπητέ Δημήτρη. Και συμβάλλοντα τα μέγιστα στη λειτουργία της Αυτοδιοίκησης. Για να είναι ισχυροί οι Δήμοι πράγματι, πρέπει οι κυβερνήσεις να αποφασίσουν, Χρήστο, φίλε, αγαπητέ (...) από τα παλιά, να λειτουργήσουν για την Αυτοδιοίκηση. Χωρίς την Αυτοδιοίκηση, δεν μπορούμε να προχωρήσουμε.

Επιτρέψτε μου, επειδή ακούσαμε μία πανδαισία αριθμών, τεράστιων ποσών που προβλέπονται, εξαιρετικές απορροφήσεις και δυνατότητες υποστήριξης των Δήμων, να προσγειωθούμε λίγο μετά τη μαγεία των αριθμών και να σας πω ότι η ΚΕΔΕ, σοφά πράττουσα, με την πρωτοβουλία του Λάζαρου Κυρίζογλου, ανέθεσε μία μελέτη, με διαγωνιστική διαδικασία, η οποία μελέτη τι σκοπό έχει; Να αποτιμήσει τα στοιχεία του ΟΠΣ, του πληροφοριακού συστήματος, των δημοσιευμένων προσκλήσεων, σε επίπεδο ποσοτικό και ποιοτικό, για να καταλάβει σε ποιο βαθμό, ικανοποιητικό ή μη, είναι προσκεκλημένοι οι Δήμοι στις προσκλήσεις.

Στο πλαίσιο λοιπόν της μελέτης αυτής, ο ανάδοχος τι έκανε; Έκανε το πολύ απλό, έστειλε επιστολές σε όλες τις Διαχειριστικές Αρχές να δώσουν αυτές τα στοιχεία, να μην τα ψάχνουμε μόνο εμείς. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν μέχρι τις 30 Ιουνίου του 2024, η κατάσταση είναι ως εξής.

Πριν πω την κατάσταση, επιτρέψτε μου να σας πω ότι η μελέτη αυτή, ως οδικός χάρτης, αγαπητέ Αντώνη, είναι μελέτη η οποία μας βοηθά όλους να μπορούμε, (...) πηγαίνουμε στην Επιτροπή Παρακολούθησης, ως παρατηρητές και ως παρακολουθητές του τι λένε οι Ευρωπαϊκές Αρχές ή οι εθνικές (...) Αρχές. Να μπορούμε δηλαδή να διεκδικούμε τη θέση μας στη συνδιαμόρφωση των αποφάσεων, όπως αυτή απαιτείται με βάση και το χάρτη τοπικής δημοκρατίας, που στο άρθρο 2, 3, 4 που έχουμε ψηφίσει στο Συμβούλιο της Ευρώπης και είναι ενταγμένη η Ελλάδα και

υποχρεωτικώς μετέχει σε αυτό, αντιστοίχιση αρμοδιοτήτων, πόρων και στελέχωσης, είναι η βασική προϋπόθεση.

Στην περίοδο αναφοράς αυτή, το συνολικό ποσό των προσκλήσεων που έχουν εκδοθεί από τις Διαχειριστικές Αρχές, είναι 3,4 δις ευρώ ή ποσοστό 13% επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης. Την πρώτη θέση με ποσοστό 26% καταλαμβάνει ο προϋπολογισμός των προσκλήσεων, που στοχεύει στη χρηματοδότηση μιας ολοκληρωμένης χωρικής και βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, τις γνωστές ΟΧΕ. Ακολουθεί με ποσοστό 15% ο προϋπολογισμός που χρηματοδοτεί δράσεις για την προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και στη βιώσιμη διαχείριση του νερού, την τρίτη θέση με ποσοστό 11% καταλαμβάνει ο προϋπολογισμός προσκλήσεων που χρηματοδοτούν δράσεις στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, όπως είναι οι ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοσίων κτιρίων ή παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο δημόσιο χώρο. Χαμηλότερα ποσοστά κάτω από το 10% αφορούν την έγκαιρη και ισότιμη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες και βεβαίως την αξιοποίηση των ωφελειών από την ψηφιοποίηση.

Το ανησυχητικό ποιο είναι; Ότι μέχρι σήμερα, 4 χρόνια συμπληρωμένα, φίλες και φίλοι, η συμμετοχή των Δήμων στο ΕΣΠΑ ανέρχεται μόλις σε 4%. Στο 3,6% δηλαδή των 26,3 δις σε όρους δημόσιας δαπάνης, δηλαδή 932,9 εκατομμύρια ευρώ.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Μ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: Την προηγούμενη περίοδο, στα 7 χρόνια υλοποίησης της περιόδου '14 – '20, η συμμετοχή των Δήμων, το ποσοστό δηλαδή εντάξεων με δικαιούχους Δήμους, μιλάω με το ποσοστό των εντάξεων, ήταν 12,5 ή 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Θα μου πείτε, δεν υπάρχει χρόνος τώρα, αγαπητέ Σάββα, να επιταχυνθούν; Βεβαίως και υπάρχει, αλλά δεν είναι τα πράγματα τόσο ρόδινα όσο εμφανίζονται συνολικά. Άρα χρειάζεται

επιτάχυνση, χρειάζεται πιστότητα, χρειάζεται εφαρμογή, υλοποίηση και απολογισμός.

Η μελέτη που έχετε στα χέρια σας και η οποία εξαντλήθηκε, περιλαμβάνει μόνο το Νότιο Αιγαίο, επειδή είμαστε εδώ, αλλά είναι μια μελέτη των 500 και πλέον σελίδων, ψηφιακών και έγχαρτων, που δίνει όλα τα προγράμματα, πρώτο είναι το πρόγραμμα της Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης με 19,2 και μετά είναι η Δυτική Ελλάδα και το Νότιο Αιγαίο.

Όσον αφορά τα τομεακά προγράμματα, εδώ, όπως αντιλαμβάνεστε, υπάρχει μεγάλη υστέρηση. Μόλις 160 εκατομμύρια ευρώ έχουν δοθεί με δικαιούχους Δήμους, δηλαδή το 0,9 της συνολικής δαπάνης, δηλαδή σε σχέση με το σύνολο των τομεακών προγραμμάτων που είναι δεκαοκτώ κόμμα (...) δις, το ποσοστό, το εξηγώ, είναι πάρα, πάρα πολύ χαμηλό. Εδώ λοιπόν χρειάζεται ακριβώς ο συντονισμός τομεακών προγραμμάτων, ΚΕΔΕ, Δήμων και περιφερειακών προγραμμάτων, για να έχουμε αποτέλεσμα.

Η κατάσταση η οποία προσδιορίζεται στη μελέτη, την οποία τώρα διατρέχω, καταλήγει σε ένα συμπέρασμα. Γιατί έχουμε μόνο έξι προτεραιότητες στις προσκλήσεις; Γιατί δεν διευρύνεται ο αριθμός των θεματικών, των κεφαλαίων διεύρυνσης της μελέτης; Όπως φαίνεται από το παράδειγμα, ότι το 25,7 των συνολικών εντάξεων των Δήμων συνεισφέρει στον ειδικό στόχο ΕΣ0411, ο οποίος ενισχύει την ισότιμη πρόσβαση και το 18,8 των συνολικών εντάξεων των Δήμων συνεισφέρει στην ολοκληρωμένη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς και του βιώσιμου τουρισμού. Υπάρχει δηλαδή μία αντιστροφή. Όταν οι Δήμοι βάζουν προτεραιότητες, Σάββα, τις βάζουν μέσα στους πέντε στόχους αυτούς, τους έξι, ανάποδα από ό,τι τους βάζει το Υπουργείο ή τους βάζει το περιφερειακό πρόγραμμα.

Εδώ λοιπόν, είναι αδήριτη ανάγκη, αυτό που μόλις σοφά είπες, Δημήτρη και Αντώνη και συνάδελφοι στην Αυτοδιοίκηση, η

πάση θυσία συμμετοχή στη διαμόρφωση των αποφάσεων. Είναι αδύνατο να χρηματοδοτείται το Βόρειο Αιγαίο για διαχείριση απορριμμάτων με 70, ας πούμε, και ο προϋπολογισμός να είναι 150. Δεν βγαίνει. Θα κάνεις αυτά τα ΦΟΔΣΑ, τα καλά, τα κακά, κάπως θα το βγάλεις, γιατί υπάρχει και ευρηματικότητα, αλλά από εκεί και πέρα ο στόχος δεν θα επιτευχθεί.

Παρ' όλο λοιπόν το γεγονός ότι προβλέπεται η υλοποίηση τεσσάρων μεγάλων δράσεων με δικαιούχους τους Δήμους, εκτιμώμενου συνολικού προϋπολογισμού 600 εκατομμύρια, Smart Cities, ηλεκτρικά οχήματα, ανάπτυξη (...) υποδομών, ολιστική διαχείριση υδάτων και λυμάτων, το ποσοστό συμμετοχής των Δήμων δεν αναμένεται – επανέρχομαι στα τομεακά – να ξεπεράσει το 3% με 4% επί της συνολικής δημόσιας δαπάνης. Με βάση την ως τώρα υλοποίηση. Το ποσοστό δηλαδή ενταγμένων έργων με δικαιούχους Δήμους, όσο και των προγραμματισμένων ενδεικτικών δράσεων, με πάλι δυνητικούς δικαιούχους τους Δήμους των τομεακών προγραμμάτων βάσει της εξειδίκευσης.

Τι πρέπει να γίνει; Αντιλαμβάνεστε ότι ο στόχος είναι ένας. Είναι η επιτάχυνση, είναι ο συντονισμός. Νομίζω ότι η πρόταση που μπορεί να υποβληθεί, είναι να δημιουργηθεί ένα Παρατηρητήριο ακριβώς στις εντάξεις των έργων, στις προσκλήσεις που απευθύνονται στους Δήμους, και η συνεχής, Παναγιώτη, υπόδειξη πού πάμε και πώς κατευθυνόμεθα εμείς. Διότι αλλιώς βγαίνουν οι προσκλήσεις, τρέχουμε πίσω από αυτές, το ξέρουμε όλοι αυτό, βγαίνει ένα κονδύλι, πάμε να το κυνηγήσουμε, δεν εφαρμόζεται το στρατηγικό σχέδιο ή το business plan του Δήμου επειδή κατηγορούμεθα από τον Δημήτρη ή από τον Μιχάλη ότι πρέπει να τρέξουμε πίσω εμείς από την πρόσκληση μη χάσουμε λεφτά, γιατί όλο αυτό το διήμερο ακούμε τεράστια ποσά. Τα οποία βεβαίως και υπάρχουν, βεβαίως η κυβέρνηση έχει κάνει πολύ μεγάλη προσπάθεια προς αυτό, αλλά δεν είναι ενός ανθρώπου αρχή αυτή και επίσης δεν μπορεί να καθυστερούν οι υπογραφές αποφάσεων

εντάξεων επί μήνες στα διάφορα Υπουργεία και οι Δήμαρχοι να γίνονται ατζέντηδες διάφορων αιτημάτων και επιτάχυνσης των διαδικασιών.

Η πρόταση λοιπόν είναι Παρατηρητήριο εντός της ΚΕΔΕ, συνεχής παρακολούθηση του θέματος αυτού, ένα help desk που μπορεί ο Γιάννης με τα οικονομικά στοιχεία που ξέρει να είναι πάρα πολύ χρήσιμος εδώ, και όλοι εμείς, σε επίπεδο Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, τις οποίες και ευχαριστώ ιδιαίτερω για την παρουσία τους και συμμετοχή τους με ενεργό τρόπο εκφοράς επιχειρημάτων, να είναι ακριβώς στη μεγάλη μάχη και να αξιοποιούμε όχι μόνο τους τίτλους, Πράσινο Ταμείο, και ευχαριστούμε πολύ για την εξαιρετική εισήγηση που κάνατε, αλλά γενικότερα στο στόχο της ανάπτυξης.

Επιτρέψτε μου να αναφερθώ σε ένα τελευταίο θέμα που εκφεύγει από τη συζήτηση. ΦΠΑ στα νησιά. Το Μάρτιο του '13 ο Επίτροπος Όλι Ρεν έβγαλε μία απόφαση εξαίρεσης των απομακρυσμένων ευρωπαϊκών νησιών από το ΦΠΑ, μείωσης δηλαδή του ποσοστού, στο οποίο περιελάμβανε και ελληνικά νησιά. Η προ-προηγούμενη κυβέρνηση, για λόγους διαπραγματεύσεως, δεν θα επεκταθώ, κατήργησε ή δέχτηκε την αποχώρηση αυτή, από τη δέσμευση του 30% μειωμένου ΦΠΑ, και αντικατέστησε με το μεταφορικό ισοδύναμο και κυρίως, δυστυχώς, συνέδεσε το θέμα του μειωμένου ΦΠΑ στα 5 νησιά με τα hot spot με το προσφυγικό. Είπε δηλαδή ότι όπου έχετε hot spot, για να έχετε χαμηλό ΦΠΑ, απόφαση 31 Δεκεμβρίου του '18, πρέπει να έχετε υπεράριθμο αριθμό προσφύγων και μεταναστών από το προβλεπόμενο στο ΦΕΚ εγκατάστασης. Μετέτρεψε ένα ανθρωπιστικό δικαίωμα, σε φορολογικό μέτρο.

(...) λοιπόν μια μεγάλη διαδρομή ως προς αυτό, και το λέω στη συνεισφορά του συνολικού (...) ΦΠΑ προς τα έργα. Μια τεράστια προσπάθεια, και απέδωσε, να μπορεί η ελληνική πλευρά, υπερασπιζόμενη τη νησιωτική Ελλάδα και τη νησιωτική Ευρώπη, να

μπορεί να υιοθετήσει χαμηλούς ΦΠΑ, χαμηλό συντελεστή ΦΠΑ, μηδενικό έως 16%, για όλα τα νησιά και όχι μόνο... και για όλη την Ελλάδα, σε υπηρεσίες, προϊόντα και τα λοιπά, μέχρι το τέλος του '25. Γιατί δεν μπορούμε να έχουμε την Ικαριά απέξω, δημιουργείται ανταγωνιστικό στοιχείο και άκουσα και την ομιλία του Δημάρχου, του φίλου από το ωραίο μας νησί, γιατί ακριβώς δημιουργείται ανισορροπία και ανταγωνιστικό μειονέκτημα στην πορεία προς την Ευρώπη και τη σύγκληση που απαιτείται.

Ένα Παρατηρητήριο λοιπόν για τα νησιά, που μπορεί να ζητήσει η ΚΕΔΕ επισήμως από το διεθνές Όργανο, για να μην πηγαίνουμε μόνο εκεί και να μιλάμε θετικά και δημιουργικά, αλλά να (...) και αποτέλεσμα χρηματοδότησης και ένα Παρατηρητήριο για τα έργα ΕΣΠΑ, είναι απαραίτητα εδώ, στην πανέμορφη Ρόδο η οποία, όπως θυμάστε και ξέρετε, βραβεύτηκε το 1961 με το 1^ο Ευρωπαϊκό Βραβείο Τουρισμού, μακρά παράδοση, ευχαριστούμε το Δήμο Ρόδου και όλους εσάς που είστε εδώ και τη μεγάλη υπομονή που δείξατε.

Η Αυτοδιοίκηση πρέπει να προχωρήσει και θα προχωρήσει χωρίς μεγαλοστομίες. Πριν μιλήσουμε για αλλαγές στα συστήματα διακυβέρνησης, πρέπει να δούμε ακριβώς πώς επιλύονται, με έναν οδικό χάρτη, βασικά προβλήματα. Τα εκλογικά συστήματα, έπονται. Είναι πολύ σημαντικό που αναφέρθηκαν, στο δημιουργικό διάλογο αυτόν που αναπτύσσεται, αλλά πρέπει πρώτα να επιλυθούν οι βασικές αρχές και μετά να προχωρήσουμε.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε τον Μιχάλη τον Αγγελόπουλο. Χείμαρρος όπως πάντα και γνώστης της Αυτοδιοίκησης.

Μιχάλη, είναι πολύ καλή η πρόταση για το Παρατηρητήριο και θα τη δούμε στο πλαίσιο του Ινστιτούτου Αυτοδιοίκησης. Θεωρώ ότι υπάρχουν τα περιθώρια για να δημιουργηθεί αυτό, γιατί πρέπει πραγματικά να είμαστε και ενημερωμένοι, και επικαιροποιημένοι, θα έλεγα.

Λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, καταρχήν έχουμε τις παρεμβάσεις των...

ΟΜΙΛΗΤΕΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Μισό λεπτό, μισό λεπτό.

Αριστερά είναι η Γραμματεία. Υπάρχουν καρτελάκια, συμπληρώνουν όσοι δεν έχουν φέρει, για να κάνουν την παρέμβασή τους την 5λεπτη, εδώ στην ενότητα που αφορά τα οικονομικά και τα προγράμματα της Αυτοδιοίκησης.

Πρώτος είναι ο φίλος μου ο Θανάσης ο Ζεκεντές, είναι ο Δήμαρχος από τους Λοκρούς.

Θανάση, ξεκινάς την ενότητα με τις παρεμβάσεις των συναδέλφων μας. Έχεις το χρόνο, το ρολόι είναι εκεί μπροστά να το βλέπεις, να μη σου λέω εγώ τι θα κάνεις, ξέρεις τι θα κάνεις, παλιός είσαι. Λοιπόν, το βήμα δικό σου.

Α. ΖΕΚΕΝΤΕΣ: Αγαπητό Προεδρείο, αγαπητοί καλεσμένοι, αγαπητοί συνάδελφοι.

Φέτος ήταν μια ιδιαίτερη χρονιά όσο αφορά τους καθαρισμούς τω οικοπέδων. Και από φέτος, όπως όλοι γνωρίζουμε, δεν υπάρχει ΤΑΠ. Δεν υπάρχει ΤΑΠ για όλα τα οικόπεδα τα οποία δεν είναι ηλεκτροδοτούμενα. Κατά συνέπεια, δεν είναι το εισπράττουμε, γιατί στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης, θα πάρουμε κάποια στιγμή τα χρήματα. Είναι ένα ζητούμενο λοιπόν, κατά πόσο μπορούν οι Δήμοι να ανταποκριθούν, και μιλάω για τους επαρχιακούς Δήμους, που έχουν μεγάλους όγκους κλαδεμάτων, στην αποκομιδή και διαχείριση όλων αυτών, χωρίς κανένα ανταποδοτικό όφελος. Ποιο είναι το ανταποδοτικό όφελος που έχει ένας Δήμος όπως ο δικός μου, που έχει περίπου 5.000 με 6.000 στρέμματα οικοπέδων τα οποία είναι εντός σχεδίου και είναι αδόμητα; Δεν υπάρχει.

Δεν μπορούμε να αυξάνουμε συνεχώς τα δημοτικά τέλη για κάποιον που δεν έχει ούτε 1 τετραγωνικό σε κάποιο σημείο το οποίο να είναι κενό και κάποιος δίπλα του να έχει 1 και 2 στρέμματα και να έχει την ίδια δομημένη επιφάνεια και να πληρώνει τα ίδια

δημοτικά τέλη. Αυτό το ζήτημα πρέπει να το δει η Επιτροπή Οικονομικών της ΚΕΔΕ, αγαπητέ Πρόεδρε.

Ένα δεύτερο ζήτημα. Μόλις προχθές βγήκε το ειδικό τέλος ΑΠΕ. Ακούμε εδώ και 1 χρόνο ότι θα αυξηθεί το ποσό. Ότι οι Δήμοι που φιλοξενούν ανεμογεννήτριες θα πάρουν περισσότερα χρήματα. Πάλι τα ίδια πήραμε. Πάλι τα ίδια πήραμε. Πώς να πείσεις τις τοπικές κοινωνίες ότι θέλουμε την ανάπτυξη των ΑΠΕ, όταν κάθε φορά υπάρχει αντίδραση; Ποια είναι τελικά τα αντισταθμιστικά τα οποία παίρνουμε;

Ακόμα – ακόμα και το net metering το οποίο βάλαμε εμείς στο Δήμο μας, φωτοβολταϊκά σε στέγες σχολείων, έγινε net billing. Άρα ακόμα χειρότερη σχέση μεταξύ της ενεργειακής μεταφοράς από τη ΔΕΗ στο Δήμο και το ανάποδο.

Μιλάμε φέτος και λέμε ότι τα οικονομικά των Δήμων είναι σε δύσκολη θέση. Ποιοι είναι οι πόροι αυτοί οι οποίοι μπορεί να διαχειριστεί ο Δήμος; Μιλήσαμε πριν για τα ανείσπρακτα. Είπε ο ίδιος ο Υπουργός ότι δεν ήταν τόσο τολμηρή όσο θα έπρεπε η ρύθμιση. Και όντως, δεν ήταν.

Όταν δεν έχεις δε, ένα διαπραγματευτικό χαρτί για να εξασφαλίσεις ότι κάποιος θα έχουν ένα πραγματικό όφελος, με διαγραφή προσαυξήσεων και όταν αυτό αφορά μόνο πάνω από 9.600 συνολικό ετήσιο εισόδημα, πώς περιμένεις ότι θα εισπράξεις, με τις 60 δόσεις; Θα έρθει κάποιος να πληρώσει την πρώτη και μόλις πάρει την αποδέσμευση του αριθμού φορολογικού του μητρώου από την Εφορία, δεν θα πληρώσει τη δεύτερη. Αυτό γίνεται στο δικό μου Δήμο. Έρχονται, πληρώνουν μία δόση, αποδεσμεύεται το ΑΦΜ και μετά γεια σας. Στην επόμενη φορά πάλι που θα τους χρειαστούμε. Πρέπει να δοθεί πραγματικά το εργαλείο της τακτοποίησης των υποχρεώσεων στους Δήμους, για να μπορέσουμε τελικά να εισπράξουμε.

Πολύ καλά αναφέρετε, κύριε Πρόεδρε του Πράσινου Ταμείου, ότι θα δώσετε αύξηση της συμμετοχής του ιδίου Ταμείου και

μείωση... του Πράσινου Ταμείου και μείωση της συμμετοχής των Δήμων. Και πολύ καλά κάνετε. Το ίδιο όμως πρέπει να γίνει και για το Ταμείο Ανάκαμψης. Εμείς αυτή τη στιγμή πληρώσαμε τον πρώτο λογαριασμό ύδρευσης σαν Δήμος, στο Ταμείο Ανάκαμψης, βάζοντας το 20% από ιδίους πόρους. Αναφέρθηκε βέβαια ότι θα γίνει τροποποίηση, ότι θα τα πάρουμε προκαταβολικά, θα μας τα ζητήσουν στο τέλος, ότι ενδεχομένως από 20 να πάει 5, αλλά μέχρι τότε αυτά τα έργα... Ο εργολάβος ζητάει να πληρωθεί. Δεν ξέρει αν θα πάει στο 20, στο 5, στο πόσο. Έχουν οι Δήμοι την οικονομική δυνατότητα; Η απάντηση είναι όχι. Οι περισσότεροι λογαριασμοί στο Ανάκαμψης που απαιτείται χρηματοδότηση από τους Δήμους, το 20% αυτή τη στιγμή είναι απλήρωτοι.

Και μιλάμε συνεχώς για προβλήματα που έχουμε στην καθημερινότητά μας οι Δήμοι και θα πω ένα πράγμα. Αδέσποτα. Στο δικό μου Δήμο το πρόγραμμα "ΑΡΓΟΣ" μας έδωσε 15.000. Πολύ καλό ποσό. Μας κοστίζει 120.000. Ωστόσο, χωρίς να καταβάλει καν παράβολο κάποιος, κάνει μήνυση στο Δήμο και πρέπει εμείς να ταΐσουμε το αδέσποτο, να το στείρωσουμε, να το εμβολιάσουμε, να το γιατρέψουμε, χωρίς όμως να υπάρχει χρηματοδότηση για αυτό το κομμάτι και πολύ σωστά είπε ο Υπουργός, ωραία, από τα ανταποδοτικά. Τι να πρωτοκάνουν αυτά τα ανταποδοτικά; Και τι να καλύψεις και τι να μην καλύψεις;

Θέλουμε λοιπόν ο αιρετός να είναι υπόλογος για τα πάντα; Να είναι υπόλογος για τα πάντα. Αλλά να πληρώνεται και αντίστοιχα με αυτά τα οποία απαιτούνται.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Θανάση.

Και καλούμε στο βήμα τον...

Ο Καστρινός είναι εδώ; Όχι.

Ο Παύλος ο Μπαριτάκης έχει το λόγο.

Π. ΜΠΑΡΙΤΑΚΗΣ: Καλό απόγευμα.

Κύριε Γενικέ, αγαπητέ Πρόεδρε, συνάδελφοι στην ΚΕΔΕ.

Ισχυροί Δήμοι σημαίνουν καταρχήν ισχυρά οικονομικά. Γιατί χωρίς ισχυρά οικονομικά δεν μπορούμε να έχουμε ισχυρούς Δήμους. Και βέβαια πρέπει να αναγνωρίζουμε ότι έγινε μια καλή προσπάθεια με την ανακατανομή των ΚΑΠ, γιατί κάποιοι Δήμοι, και ο δικός μου Δήμος, δεν θα κατάφερνε να βγάλει τη χρονιά, κύριε Γενικέ, αν δεν παίρναμε αυτή την κατανομή. Πραγματικά ήρθε αυτή η κατανομή των ΚΑΠ, η συνεργασία του Υπουργείου και της ΚΕΔΕ, λυτρωτική για τους Δήμους, ειδικά για τους μικρούς, τους ορεινούς, τους νησιωτικούς Δήμους, για να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε.

Πρέπει όμως να γίνουν πολλά πράγματα. Δεν είμαστε μίζεροι να τα ισοπεδώνουμε όλα, όμως οφείλουμε να διεκδικούμε. Και ισχυρός Δήμος σημαίνει ότι και η πολιτική ηγεσία θα μπορεί να πάρει καλύτερα αποτελέσματα. Γιατί βελτιώνεται η ποιότητα ζωής των κατοίκων των Δήμων, γιατί έχουμε καλύτερα αποτελέσματα στη διαχείριση των προβλημάτων των δημοτών, οπότε τα πράγματα σαφώς θα είναι καλύτερα και η εικόνα σε μια κυβέρνηση, την όποια κυβέρνηση διοικεί τη χώρα.

Χρειάζονται λοιπόν χρηματοδοτικά προγράμματα, χρηματοδοτικά εργαλεία τα οποία θα μπορούμε να αξιοποιήσουμε, να συμμετέχουμε μέσα, άκουσα με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τον Πρόεδρο του Πράσινου Ταμείου, την εξαγγελία που έκανε, να χρηματοδοτήσει τα προγράμματα με μειωμένη συμμετοχή, διότι η συμμετοχή του στο 60% ή στο 80% ήταν αποτρεπτική για πολλούς Δήμους που δεν έχουμε το περιθώριο να βάλουμε τη συμμετοχή αυτή να συμμετέχουμε. Άρα, αν μπορεί αυτό να μηδενιστεί ή να μειωθεί στο ελάχιστο, σίγουρα θα είναι πιο ελκυστικό το πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου, που μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό χρηματοδοτικό εργαλείο, όπως ήταν και η ενίσχυση που πήραμε για δράσεις πυροπροστασίας και τις οποίες υλοποιούμε. Αυτά είναι σημαντικά για εμάς.

Τα έργα καθημερινότητας, που μπορούν να τα δει άμεσα ο πολίτης, όπως είναι ένα έργο ύδρευσης, αποχέτευσης, μια

οδοποιία, μια τσιμεντόστρωση, είναι αυτά που μετράνε πολύ, από τα πιο μεγάλα έργα, τα οποία έχουν άλλη βαρύτητα, άλλη σημασία, αλλά η καθημερινότητα είναι αυτή που κρινόμαστε όλοι.

Χρηματοδοτικά λοιπόν προγράμματα. Είπε ο Πρόεδρος του Ταμείου Παρακαταθηκών ότι έχει περιθώρια το “Τρίτης”, και αυτό πρέπει να δούμε, με νέες προσκλήσεις που πρέπει να έχουμε στη διάθεσή μας, για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε... Σας λέω, κύριε Γενικέ, ότι έχουμε μελέτες. Έχουμε μελέτες, αλλά δεν μπορούμε να βρούμε τρόπους χρηματοδότησης των μελετών. Δεν μπορούμε να δανειστούμε φυσικά, δεν μπορούμε να πάμε να πάρουμε δάνεια, αλλά πρέπει να μας ανοίξετε κάποιες πόρτες χρηματοδότησης για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε τις μελέτες που έχουμε ωριμάσει, που έχουμε προχωρήσει.

Σαφώς θα πρέπει να υπάρχουν και κάποια πράγματα τα οποία έρχονται έκτακτα, όπως είναι οι μετανάστες. Έρχονται στα νότια, σε εμάς στην Κρήτη, αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα αυτό που έρχονται αυτοί οι άνθρωποι στα παράλια μας και ο πρώτος που ενημερώνεται είναι ο Δήμαρχος. Να τους περιθάλψουμε, να τους βρούμε φαγητό, να τους μεταφέρουμε, να τους φιλοξενήσουμε. Είναι ένα κόστος που ανθρώπινα δεν μπορούμε να αποφύγουμε, αλλά είναι ένα κόστος το οποίο επωμίζεται ο Δήμος.

Είπε και ο Θανάσης για τα αδέσποτα, πολύ σημαντικό.

Όλα αυτά τα πράγματα δυσχεραίνουν την καθημερινότητά μας, αν δούμε και το προσωπικό. Ότι είμαστε υποστελεχωμένοι. Και αναγκαζόμαστε πολλές φορές με διάφορους τρόπους να καλύπτουμε αυτή τη στελέχωση, που είναι αναγκαιότητα, για να μπορέσει να λειτουργήσει ένας Δήμος. Να μην το αφήσουμε λοιπόν και να μην το ξεχνάμε αυτό.

Έπειτα, είναι τα προγράμματα από το ΕΣΠΑ, οι χρηματοδοτήσεις αυτές, οι οποίες πρέπει να δούμε οι μικροί Δήμοι. Δηλαδή, υπέβαλα μια πρόταση στο ΕΣΠΑ Κρήτης για τη χρηματοδότηση ύδρευσης και λένε, μα έχεις χαμηλή βαθμολογία

στον πληθυσμό. Ναι, αλλά άμα είμαι μικρός Δήμος, δεν θα πρέπει να φτιάξουμε την ύδρευση των χωριών;

Άρα, πρέπει κάπου να ισορροπήσουμε, διότι θεωρώ ότι η ανάπτυξη της χώρας πρέπει να έχει μία ομοιογένεια, βεβαίως και τα πληθυσμιακά κριτήρια να έχουν μια βαρύτητα, αλλά και η υπόλοιπη επικράτεια να λαμβάνει αυτό που αναλογικά θα πρέπει να αναλαμβάνει και να μην κόβονται προτάσεις για λόγους... ειδικά για λόγους πληθυσμιακούς. Έτσι είναι η Ελλάδα μας, κάποιοι Δήμοι είναι στα ορεινά, έχουν μικρό πληθυσμό, έχουν άλλες δυνατότητες. Ενίσχυση λοιπόν του προσωπικού.

Η γραφειοκρατία. Ένα μεγάλο θέμα, που πλήττει καθημερινά την κατάσταση λειτουργίας των Δήμων. Είναι όλα τα προγράμματα που πρέπει να πάμε, οι εντάξεις των έργων που έχουν να κάνουν με Υπηρεσίες όπως είναι η Δασική Υπηρεσία, όπως είναι η Αρχαιολογία, όπως είναι άλλες Υπηρεσίες, καθυστερούν πάρα, πάρα πολύ. Αναγκαζόμαστε πολλές φορές και χάνουμε τις προθεσμίες επειδή δεν καταφέραμε να βρούμε ένα πιστοποιητικό, να βρούμε μια βεβαίωση από κάποια Υπηρεσία, πέραν από το ότι έχουν και αυτές κόστος, διότι δεν μπορείς να κάνεις κανένα έργο χωρίς τη συνδρομή της Αρχαιολογίας που λέει πλήρωσε, κάνε μνημόνιο, χρηματοδότησε τον αρχαιολόγο και όλα αυτά, τα οποία δεν τα χρηματοδοτούμαστε από πουθενά, πρέπει να τα καταβάλουμε, να τα πληρώσουμε και δημιουργείται μια επιπλέον υποχρέωση στην προσπάθεια την οποία κάνουμε.

Εγώ θέλω να κλείσω εδώ, σας ευχαριστώ. Οι χρηματοδοτήσεις, θεωρώ καλύτερο να υπάρχουν προγράμματα ευέλικτα όπως είναι ο "Τρίτης", που να αφορούν και σε έργα, και σε εξοπλισμό, διότι ο εξοπλισμός των Δήμων, ειδικά των μικρών Δήμων, από τότε που έγινε επί Καλλικράτη μέχρι σήμερα, ελάχιστα πράγματα έχουν αλλάξει. Και πρέπει να το δούμε σοβαρά, να υπάρξει ένα πρόγραμμα για να μπορέσουμε να προμηθευτούμε νέο εξοπλισμό σε μηχανήματα, ειδικά οι ορεινοί Δήμοι οι οποίοι κάνουν

εκχιονισμό και παρεμβάσεις πολιτικής προστασίας και έχουν ανάγκη να έχουν ένα στόλο μηχανημάτων για να ανταποκριθούν σε αυτό το δύσκολο έργο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Παύλο, σε ευχαριστούμε για την τοποθέτησή σου.

Και να καλέσουμε στο βήμα τον έτερο Κρητικό, από την άλλη μεριά της Κρήτης όμως, τον Γιάννη Μαλανδράκη, το φίλο μου Γιάννη. Πλατανιάς. Ήταν το πρώτο ταξίδι που πήγα, εκεί, με τη γυναίκα μου ως αρραβωνιασμένος. Άρα το θυμάμαι τον τόπο, πριν πολλά, πολλά χρόνια. Μη λέμε την ηλικία μας.

Ι. ΜΑΛΑΝΔΡΑΚΗΣ: Με το καλό να μας ξανάρθεις.

Λοιπόν, επειδή μου αρέσει να κάνω αυτά τα χρόνια που είμαι στην Αυτοδιοίκηση, από το 2010, πρακτικές προτάσεις και λύσεις, άκουσα για προγράμματα, για χρηματοδοτήσεις. Συνάδελφοι, το λέω από το 2018, θα το λέω όσο είμαι στην Αυτοδιοίκηση, νόμος Βαρουφάκη 2016. Βάζει για πρώτη φορά το λεγόμενο φόρο διαμονής. Εφαρμογή 1/1/2018. Από τότε έχω κάνει μία πρόταση την οποία με διάφορους τρόπους την επαναλαμβάνω, διότι το 2023 η καινούργια κυβέρνηση τότε το μετονομάζει σε τέλος ανθεκτικότητας και το διπλασιάζει. Σήμερα υπάρχει σχέδιο νόμου, εξακολουθεί τέλος ανθεκτικότητας και το τριπλασιάζει.

Πήγα λοιπόν στη δουλειά μου, στην Τράπεζα της Ελλάδος, και λέω, παιδιά, φέρτε μου το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, πόσες είναι οι αφίξεις κατοίκων εξωτερικού. Διεύθυνση Στατιστικής Υπηρεσίας Τραπεζής της Ελλάδος. 2023 οι αφίξεις κατοίκων εξωτερικού – σημειώστε το αυτό – 240 εκατομμύρια. Δεν συμπεριλαμβάνονται μέσα καθόλου οι μετακινήσεις των κατοίκων εξωτερικού από ένα σημείο της Ελλάδας σε άλλο, όπως και η δική μας παραμονή εδώ ή η παραμονή οποιουδήποτε Έλληνα εντός ελληνικής επικράτειας. Κάντε έναν απλό υπολογισμό. Έχουμε 240.000.000 διανυκτερεύσεις εξωτερικού, ισοζύγιο τρεχουσών

συναλλαγών Τραπέζης Ελλάδος 2023, βάλτε και περίπου 80.000.000 δικές μας μετακινήσεις εντός της χώρας – και πολύ φειδωλός είμαι – δεν μετράω τις μετακινήσεις των κατοίκων εξωτερικού που προανέφερα, για τις εσωτερικές μετακινήσεις στην ελληνική επικράτεια, και πάμε τώρα να δούμε, με 15 € τη νύχτα το 5άστερο, αυτό είναι το νομοσχέδιο που ψηφίζεται, με 10 € το Airbnb πάνω από 100 τετραγωνικά, διαλέξτε. Θέλετε να πολλαπλασιάσουμε τις 330.000.000 περίπου διανυκτερεύσεις με το 4; 1,2 δις. Θέλετε να το πολλαπλασιάσουμε με το 5; 1,5 δις. Θέλετε με το 6; 2 δις.

Αυτά τα λεφτά, που τα ξέρει πολύ καλά και ο συνάδελφός μας, ο Γενικός Γραμματέας ήταν Δήμαρχος στην Κατερίνη, ως τουριστική περιοχή, ο Σάββας, είναι λεφτά στο ταμείο. Δεν είναι ούτε έγκριση πίστωσης, Πρόεδρέ μου, ούτε διάθεση πίστωσης, ούτε πήρα λεφτά και πάω στο Υποδομών και δεν έχει λεφτά να μου δώσει (...) το λογαριασμό 6 μήνες, 1 χρόνο, είναι κασαδούρα, ας μου επιτραπεί η λαϊκή φράση. Που σημαίνει, έχουμε ζεστό 1,5 δισεκατομμύριο και ψάχνουμε να βρούμε λεφτά για να κάνουμε ένα πρόγραμμα. Και αναρωτιέμαι, γιατί σε όλη την Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο είναι τοπικός φόρος;

Και πάω τώρα στην πρόταση, γιατί θα μου πει, Δήμαρχε εντάξει, μας το είπες και εσύ, να πάρεις τα λεφτά εσύ. Ακούστε ποια είναι η πρόταση. Και χαίρομαι που ο Πρόεδρός μας ήταν σαφής στην εισαγωγική του ομιλία για πρώτη φορά, που είπε: θέλουμε το τέλος ανθεκτικότητας. Τι λέει η πρόταση; Πολύ δίκαια και πολύ απλή. Το 60%, αφού είναι τόσο μεγάλο πλεόν το ποσό, θα πηγαίνει στους Δήμους. Και για να είμαστε και δίκαιοι μεταξύ μας, από το 60%, το 20% θα το παίρνουμε και οι 332, όπως μοιράζεται το ΤΑΠ. Ο μηχανισμός είναι έτοιμος. Το 20% του ΤΑΠ αναδιανέμεται σε όλους.

Άρα, στα 100 € ενός Δήμου, τα 60 οι Δήμοι. Από τα 60, τα 48 ο Δήμος που έχει την όχληση, ούτε καν το 50%, το δε υπόλοιπο 12,

στο κοινό Ταμείο με αναδιανομή του 20% και για τους 332. Δικαιοσύνη μεταξύ μας. Το δε υπόλοιπο 40% θα πάει σε ένα ειδικό Ταμείο. “Τρίτσης” να το πούμε, “Πέλοπα” να το πούμε; Όπως θέλετε να το πούμε, υπάρχουν πολλά ωραία ονόματα στη μυθολογία, που όπως λέει και η κυβέρνηση, και πολύ σωστά, να γίνουν έργα ανθεκτικότητας.

Η ανθεκτικότητα είναι και σε έργα υποδομής, και σε φέρουσα ικανότητα μιας περιοχής να αντέξει τον τουρισμό, που το λέμε πολύ συχνά τώρα τελευταία. Και εκεί, όποιος Δήμος έχει πρόταση και μελέτη σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, θα υποβάλει, θα χρηματοδοτείται και εντός του πλαισίου θα υλοποιεί ένα έργο. Όμορφα, απλά, πράγματα που δεν υπήρχαν στο χρηματοδοτικό ταμείο της κυβέρνησης της τωρινής, της προηγούμενης, προ του '18, γιατί λοιπόν μετά το ΦΠΑ, τον ΕΝΦΙΑ, το ΤΑΠ, το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων, το Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων, το χαρτόσημο, άλλος ένας κρατικός φόρος; Δεν γίνεται αυτό, παιδιά. Λέμε αποκέντρωση, λέμε περιφερειακή ανάπτυξη...

Άρα, Πρόεδρε της ομήγουρης – και κλείνω – χαίρομαι που το άκουσα για πρώτη φορά από την εισαγωγική ομιλία, ο τρόπος αναδιανομής που προτείνουμε είναι πάρα πολύ δίκαιος, είναι στο σκεπτικό της κυβέρνησης για να υπάρχουν έργα για την ανθεκτικότητα, και όχι να πηγαίνουν κάπου και από εκεί να πηγαίνουμε όλοι, παρακαλούμε θέλουμε να κάνουμε ένα πρόγραμμα. Και όσο το διεκδικήσουμε και το βάλουμε ψηλά στην ατζέντα, να είστε σίγουροι θα το πετύχουμε.

Και είναι και ένας από τους λόγους που από το '18 το φέρνω και το επαναφέρω και χαίρομαι πολύ που αυτή τη στιγμή φαίνεται να είναι μία σύσσωμη διεκδίκηση της ΚΕΔΕ.

Ευχαριστώ.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε τον Γιάννη τον Μαλανδράκη.

Να συνεχίσουμε με τον Μανώλη τον Ορφανό, από τη Θήρα. Επικεφαλής της μείζονος αντιπολίτευσης.

Μ. ΟΡΦΑΝΟΣ: Καλησπέρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ίσως θεωρήσετε κάποιοι ότι είμαι εκτός θέματος, όμως λόγω της έλλειψης της Θεματικής Ενότητας – και είναι και μία πρόταση για το επόμενο Συνέδριό μας – με θέμα: Τουρισμός, νομίζω ότι αξίζει τον κόπο να σημειωθεί το εξής.

Κύριε Γενικέ, ήρθατε εδώ για να μας δείξετε ως Τοπική Αυτοδιοίκηση, χρηματοδοτικά εργαλεία που να μπορέσουμε εμείς να κάνουμε έργα στα νησιά μας, στις περιοχές μας, στους Δήμους μας. Όμως ανακαλύψατε ένα χρηματοδοτικό εργαλείο που οι Δήμοι, ειδικά οι τουριστικοί Δήμοι, θα χρηματοδοτήσουν την κυβέρνηση. Πώς; Με το τέλος κρουαζιέρας. Δηλαδή ένα αίτημα πολλών ετών των Λιμενικών Ταμείων, όλων των Λιμενικών Ταμείων που υποδέχονται κρουαζιερόπλοια, ότι το 0,35 € ανά επισκέπτη ήταν πάρα πολύ λίγο και να αυξηθεί. Αυτό λοιπόν το τέλος έγινε, μετά από εξαγγελίες του Πρωθυπουργού και μετά από το νομοσχέδιο που μπαίνει στη Βουλή σήμερα, αυτές τις μέρες μάλλον, έγινε 5 € για όλα τα λιμάνια που εξυπηρετούν κρουαζιέρα, και για τη Σαντορίνη και τη Μύκονο, 20 €.

Και ποιο είναι το θέμα; Ότι αυτά τα χρήματα, το 1/3 των χρημάτων αυτών θα έρθουν στους Δήμους που εξυπηρετούν κρουαζιέρα. Δηλαδή στην ουσία, εμείς θα χρηματοδοτήσουμε τον κρατικό κορβανά. Και ποιο είναι το ζητούμενο; Ότι πάρα πολλά κρουαζιερόπλοια, πάρα πολλές εταιρείες έχουν ξεκινήσει να σκέφτονται το να μην έρθουν στη Σαντορίνη, αλλά κατ' επέκταση, το να μην πάνε και στα υπόλοιπα νησιά. Έχουμε μία Κρήτη η οποία προσπαθεί να μην πάει το τέλος κρουαζιέρας στο 20 €, γιατί έχει επιπτώσεις και εκείνη. Γιατί ακυρώνει και το ταξίδι προς την Κρήτη.

Και έρχομαι λοιπόν και λέω το εξής. Ότι, 20 €; 20 €. Δώστε τα στα νησιά να κάνουν έργα. Μιλάμε για 1.500.000 επισκέπτες που διαχειρίζεται μόνο η Σαντορίνη και περίπου στο 1.200.000 επισκέπτες που διαχειρίζεται η Μύκονος. Φανταστείτε για τι

νούμερα μιλάμε. Και ποια είναι η υπόθεση; Ότι ο επισκέπτης που έρχεται στη Σαντορίνη, που τον ταλαιπωρούμε αυτή τη στιγμή, κάθεται στον ήλιο, περιμένει ώρες για να κατέβει με το τελεφερίκ, θα πληρώσει 20 € και θα έχει ακριβώς πάλι τις ίδιες παροχές, την ταλαιπωρία.

Άρα λοιπόν δεν συζητάμε για τη λέξη, που επιτρέψτε μου να με πιάνει κρίση όταν την ακούω, υπερτουρισμός. Υπάρχει συνωστισμός ανθρώπων κατά μία συγκεκριμένη ώρα. Έρχομαι λοιπόν και λέμε, σαν πρότασή μας και το έχουμε διατυπώσει και είμαστε σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο, αν και είμαι επικεφαλής της αντιπολίτευσης, σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο, και εμείς, και η Μύκονος. Μειώστε αυτό το τέλος από 20 €, 10 €, ή 5 €, όπως είναι σε όλη την Ελλάδα, το θέλουμε να μειωθεί αυτό το τέλος, το θέλουμε μάλλον να αυξηθεί από το 0,35 για να έχουμε έσοδα σαν Δήμοι, και αυτά τα χρήματα να πάνε σε έργα υποδομής όλων των Δήμων και όλων των νησιών που εξυπηρετούν κρουαζιέρα. Δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή να συζητάμε για είσπραξη, χωρίς να υπάρχουν έργα. Ζητάμε τα χρήματα που έρχονται από εμάς, να πηγαίνουν σε εμάς.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Μανώλη τον Ορφανό.

Να συνεχίσουμε με τον Απόστολο τον Τσολάκη, Αντιδήμαρχο Οικονομικών του Δήμου Θέρμης.

Α. ΤΣΟΛΑΚΗΣ: Κύριε Γενικέ, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Συνάδελφε, εντός θέματος ήσουν. Πού είναι ο συνάδελφος; Έφυγε. Για τα έσοδα μιλούσες, των Δήμων. Να βρούμε τρόπο να τα αυξήσουμε. Δικαίως.

Θέλω να κάνω ένα σχόλιο και μετά δυο – τρία πράγματα για τα οποία δεν καταλαβαίνω πώς εξελίσσονται σε σχέση με τα έσοδά μας.

Κυρίως αναφέρομαι στον Γενικό Γραμματέα, τον συνάδελφο τον Χιονίδη, που μαζί με τον Υπουργό και τους κυβερνητικούς παράγοντες, πρόταξαν μία αιτία αδυναμίας συγκέντρωσης εσόδων στους Δήμους, το ότι δεν μπορούμε να εισπράξουμε ΠΟΕ, το ότι δεν απορροφούμε χρήματα από τα έργα, επικαλούμενοι ότι αν αυτά τα τακτοποιήσουμε, δεν θα υπάρχει κανένα θέμα να ψάχνουμε χρήματα.

Επίσης, τόνισαν και φώτισαν μια κατάσταση που έχει να κάνει με τα ανταποδοτικά μας και τον ισοσκελισμό τους. Δεν εμβάθυναμε όμως να συζητήσουμε γιατί προκύπτουν αυτά τα θέματα στους Δήμους; Γιατί δηλαδή υπάρχει αδυναμία είσπραξης ΠΟΕ, που τα ΠΟΕ, συνάδελφοι, και θα έπρεπε να είμαστε και περισσότεροι, γιατί πάνω από τα συγχρηματοδοτούμενα ή χρηματοδοτούμενα έργα και οικονομικά, δεν νομίζω ότι υπάρχει τίποτα πιο σπουδαίο. Σε κάθε περίπτωση, εμείς που είμαστε εδώ, ας προσεγγίσουμε λίγο τα θέματα που μας απασχολούν, μήπως βρούμε και κάποιες λύσεις.

Λέω λοιπόν και επανέρχομαι, δεν ισοσκελίζουν οι Δήμοι τα ανταποδοτικά. Για την καθαριότητα κυρίως. Μα ο τρόπος που μας αντιμετωπίζουν αυτή την υπηρεσία οι υπεύθυνοι της Κεντρικής Διοίκησης, ποιος είναι, συνάδελφοι; Ξαφνικά τι έγινε με το τέλος ταφής; Τι έγινε με τη διαδικασία αποκομιδής των απορριμμάτων με τους ΦΟΔΣΑ; Τι έγινε ακόμα – ακόμα και με τις σχολικές καθαρίστριες;

Κοιτάξτε τα τραγελαφικά. Δηλαδή έστειλε εγκύκλιο ο Υπουργός, το Υπουργείο Εσωτερικών και λέει, όσοι δεν καλύπτεστε από το τι σας δίνουμε για τις σχολικές καθαρίστριες – και δεν καλύπτεται κανένας – πάρτε χρήματα από την Καθαριότητα, πληρώστε και αυξήστε τα ωράρια. Δηλαδή τι σχέση έχει με την Υπηρεσία Καθαριότητας, όπως την ξέρουμε όλοι, το να χρηματοδοτήσουμε ανταποδοτικά δηλαδή; Την καθαριότητα σχολείων;

Και πώς διάολο γίνεται, άλλη απορία και σχόλιο, σε σχέση με αυτή την υπηρεσία, κύριε Γενικέ, να βάζετε χέρι στους ΚΑΠ για να προ-εισπράξετε το τέλος ταφής; Που το βάλατε όπως το βάλατε. Απαράδεκτο.

Πώς όλα αυτά, συνάδελφοι της ΚΕΔΕ, τα κουμπώνουμε; Έτσι δεν είναι; Και πώς διάολο λέμε να ισοσκελίσουμε, και πάρτε από το καλάθι των λειτουργικών σας των ίδιων πόρων που θα τα βρείτε, και βάλτε τα στην καθαριότητα. Ή όσοι πάτε καλύτερα, πάρτε τα από εκεί και πηγαίνετε τα αλλού. Έχουμε καταστρατηγήσει κάθε βασική αρχή λειτουργίας συγκεκριμένων υπηρεσιών.

Να σας πω για τα ΠΟΕ λοιπόν, για τα οποία προβάλλεται ότι, ας τα μαζέψουμε και θα σωθούμε. Σας τα δίνουμε στην ΑΑΔΕ, μαζέψτε τα εσείς, που επικαλείστε και νέα κέντρα διαχείρισης των εσόδων των Δήμων, μαζέψτε τα ΠΟΕ των Δήμων και πάρτε 20%. Όχι 5. Το οποίο 5 μας το κρατάτε νταβατζιλίστικα, το λέω έτσι καθαρά και έχοντας γνώση αυτού που λέω, μας το αποδίδετε όποτε θέλετε, μετά από 5 και 6 ή 7 μήνες και ξέρετε τι γίνεται, συνάδελφοι; Έχουμε το 5%. Φαίνεται λίγο;

Στο Δήμο Θέρμης, επειδή τυχαίνει να έχουμε και το καλό και το κακό με το καζίνο, μαζί με όλα τα άλλα τα 0,5, γύρω στα 2 εκατομμύρια μαζεύουμε το χρόνο. Μας παίρνουν 100 χιλιάρικά. Υπήρχε ανάγκη; Και εγώ λέω, αφού τόσο μας πονάει το κομμάτι ΠΟΕ, πάρτε τα ΠΟΕ, μαζέψτε τα και κρατήστε το 20%.

Για δε τα έργα, δεν θέλω να μιλήσω. Παραδόξως τώρα και παράτυπα, έκανα παρέμβαση όταν μιλούσε ο Υπουργός και είπα, οι Δήμοι φταίνε γιατί υπάρχει καθυστέρηση; Εγώ σας λέω, από την υπογραφή του Υπουργού, να ξεκινήσουμε, της ένταξης, μέχρι τον προσυμβατικό έλεγχο, μέχρι το πλαίσιο που υπάρχει για τις ενστάσεις των υποψηφίων αναδόχων και τα λοιπά, αν τα βάλουμε όλα αυτά και βάλουμε ότι υπάρχει έλλειψη προσωπικού, βεβαίως θα καθυστερούμε. Και αν καθυστερούμε για την απορροφητικότητα οι Δήμοι, αναρωτιέμαι πάντα και πρέπει να δούμε την εικόνα τι

απορροφητικότητα έχει γενικότερα το κράτος με τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Εκεί να δείτε τι χάλι επικρατεί, να μην πω για τις Περιφέρειες.

Άρα λοιπόν – και κλείνω για αυτό το κομμάτι – να μην έχουμε το άλλοθι, συνάδελφοι, εκπρόσωποι της κυβέρνησης, ότι δεν είστε εντάξει, δεν μαζεύετε ΠΟΕ, δεν απορροφάτε χρήματα, άρα μη μιλάτε, αν τα κάνετε δεν θα είχατε κανένα πρόβλημα. Σκεφτείτε να αποδώσετε αυτά που από το σύνταγμα και τους νόμους προβλέπονται στους Δήμους και όλα θα πάνε καλύτερα.

Δεν θέλω, πέραν αυτών που σχολίασα για την ΑΑΔΕ και για τις σχολικές καθαρίστριες, και θα ήθελα απαντήσεις, να δούμε τίποτα παραπάνω, θα τα πούμε αύριο πιστεύω, τα κεντρικά θέματα περί αυτοτέλειας και αυτονομίας των Δήμων και λειτουργίας ανεξάρτητα από την Κεντρική Διοίκηση, είναι γενικότερα, δυστυχώς δεν λύνονται και όσο δεν λύνονται αυτά, όσο εμείς δεν γινόμαστε ισότιμοι εταίροι του Β΄ Βαθμού και της Κεντρικής Διοίκησης, να σχεδιάζουμε αναπτυξιακά μοντέλα, τόσο το πρόβλημα θα υφίσταται.

Εύχομαι όλη αυτή η ιστορία κάπου να καταλήξει, κάποια θέματα να λυθούν, συνάδελφοι.

Καλή συνέχεια να έχουμε και αύριο με το καλό και λίγο αγωνιστικά να μας δεχτείτε, κύριε Γενικέ, γιατί έτσι θα ξυπνήσουν κάποια αφτιά. Κάτι πρέπει να γίνει.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ τον Απόστολο.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Α. ΤΣΟΛΑΚΗΣ: Χαίρομαι ιδιαίτερα.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Απόστολε, σε ευχαριστούμε.

Είναι εδώ ο Μάριος το Ψυχάλης από τη Λυκόβρυση – Πεύκη; Ή έχει πάει δίπλα;

Λοιπόν, Δημήτρης Μπίρμπας.

Δ. ΜΠΙΡΜΠΑΣ: Γεια σας, συναδέλφισσες και συνάδελφοι.

Έστω και αυτοί οι λίγοι που είμαστε για ένα τόσο σοβαρό θέμα, γιατί η άφιξη του κυρίου Σκυλακάκη δίπλα έχει προκαλέσει

υπερσυνωστισμό, λόγω των πολλών προβλημάτων τα οποία μας έλυσε και πραγματικά, επειδή μου είπε να πω καλά λόγια ο Σάββας ο Χιονίδης, θα πω κάτι, αγαπητέ κύριε Γενικέ, και πάντα συνάδελφε και φίλε Σάββα. Όταν ο κύριος Σκυλακάκης για το νερό είπε ότι πρέπει να δημιουργηθούν μεγάλες ΔΕΥΑ, γιατί έτσι μόνο μπορούν να εξασφαλίσουν δανεισμό για την ανανέωση της επένδυσή τους, δεν μπορώ να πω τίποτα άλλο. Ναι, είπε ότι δεν μπορούν να γίνουν μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, παρά ελάχιστα. Ήμουν και εγώ εκεί και (...) ακούσει τις εισηγήσεις.

Με αυτή τη λογική, πραγματικά μερικές φορές εγώ...

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Επειδή, κύριε συνάδελφε, έχει τριάντα παρεμβαίνοντες στη διπλανή αίθουσα, θα παρακαλούσαμε να είστε σύντομος, για να ακούσουμε και εμείς το θέμα. Γιατί εδώ είμαστε πάρα πολύ λίγοι.

Δ. ΜΠΙΡΜΠΑΣ: Εγώ δεν θα πω τίποτα άλλο, παρά... Αν ακούσουμε τώρα... Άκουσα τους συναδέλφους προηγουμένως πουμίλαγαν. Άκουσα και τον Υπουργό το πρωί, έχω ακούσει και τις διαβεβαιώσεις και το κλείσιμο του Υπουργού. Υπάρχει ένα μεγάλο ζήτημα. Είναι σίγουρο ότι δεν υπάρχει στη χώρα μας αποκέντρωση. Και είναι σίγουρο ότι το σύνολο της κυβερνητικής πολιτικής, δεν τη στηρίζει. Παρά κάποιες προσπάθειες που γίνονται στο Υπουργείο Εσωτερικών, δεν μπορούμε να μιλήσουμε για αποκέντρωση χωρίς να υπάρχουν οι αναγκαίοι πόροι και το αναγκαίο στελεχιακό δυναμικό.

Λύθηκαν αυτά τα προβλήματα; Από όλους τους συναδέλφους που ανεβαίνουν, μπαίνουν αυτά τα προβλήματα. Λέω κάτι. Εγώ δεν θα μιλήσω πάρα πολύ ειδικά, γιατί στο 90% οι θέσεις που εκφράζει η ΚΕΔΕ είναι ομόφωνες. Στα οικονομικά, αγγίζουμε το 100%. Και διαχρονικές, ακριβώς. Το πρόβλημα το μεγάλο είναι, μπορούμε να συζητήσουμε για μια μεταρρύθμιση... Έγινε εδώ μια συζήτηση για μια μεταρρύθμιση. Με τα οικονομικά να έχουν βάση το 37% του νόμου 3852 και με βάση αυτό να δημιουργηθεί το νέο μείγμα; Για να

στηρίζουμε τι; Τη σημερινή κατάσταση; Τη σημερινή κατάσταση που όλοι εδώ λέμε ότι είναι απαράδεκτη.

Γιατί είναι απαράδεκτη; Είναι τόσο κακοί διαχειριστές οι Δήμοι σε σχέση με το κράτος; Δεν είναι. Δεν είμαστε και οι καλύτεροι, μπορούμε να βελτιωθούμε. Μπορεί να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις και εμείς αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας. Αλλά, δεν μπορεί να ξεκινάμε σαν βάση εκκίνησης των οικονομικών των Δήμων για μία εκπαιδευτική... Για μία εκπαιδευτική λέω, συγγνώμη. Για μία μεγάλη διοικητική... Εκπαιδευτική θα είναι. Θα μάθουμε να ζούμε σαν το Χότζα. Είναι πραγματικά τεράστιο το πρόβλημα για εμάς, να μπορούμε να συζητάμε ότι ξεκινάμε από εκεί.

Άρα είναι εκ των προτέρων αποτυχημένη η προσπάθεια, παρά τις πολύ ωραίες ιδέες, που σε κάποια σημεία μπορεί να συμφωνήσω και εγώ, έχω διαφωνίες και για το εκλογικό σύστημα, το multiple choice, το οποίο πρέπει να αναλύσουμε για να δούμε τι ακριβώς σημαίνει αυτό, όπως και για άλλα πράγματα. Αλλά να συζητήσουμε πραγματικά, να ξεκαθαρίσουμε τις αρμοδιότητες.

Θέλω να πω κάτι. Η κυβέρνηση έχει μία ευθύνη. Ο κύριος Βορίδης μας είχε πει ότι το Μάρτιο του 2022 θα έχουμε νέο Κώδικα. Μας μίλησε το πρωί ένας Γενικός Γραμματέας για ένα αποθετήριο, λέει, προτάσεων. Μα, δεν τις έχουμε καταθέσει τις προτάσεις τις δικές μας, σαν ΚΕΔΕ; Για πεντακόσιες τουλάχιστον αρμοδιότητες που πρέπει να ξεκαθαριστούν; Είμαστε σε μια αέναη συζήτηση...

Η βάση... Γιατί το λέω αυτό; Είναι το οικονομικό. Η βάση είναι το οικονομικό. Δεν θέλουμε να δώσουμε στην Αυτοδιοίκηση πόρους. Και μάλιστα θεσμοθετημένους πόρους. Το υπερπλεόνασμα που φαίνεται να έχει η κυβέρνηση, είναι αποκλειστικά το έλλειμμα της Αυτοδιοίκησης. Αθροίστε τις διαφορές, από τα στοιχεία της ΚΕΔΕ, αθροίστε τους ΠΟΕ, που ποτέ δεν παίρνουμε, από αυτά που μας αναλογούν, από τα υπερπλεονάσματα, ούτε καν τους ΠΟΕ από τα προηγούμενα έτη που έχουμε υπερφορολόγηση. Αυτό δημιουργεί, αυτό κατά 80%, πολλές φορές και 110%, το υπερπλεόνασμα.

Πάμε στο Πράσινο Ταμείο. Ένας φόρος ο οποίος θεσπίστηκε πραγματικά για να μπορούν οι Δήμοι να παίρνουν τουλάχιστον κατά 50% πόρους για να αγοράσουν εκτάσεις, να ρυμοτομούν, για να μη χάνονται εκτάσεις, πόσο παίρνουμε; 5%. Γίνεται 2,5 γιατί μας φορολογούν για το σύνολο του ποσού που κάνουμε. Με αποτέλεσμα ότι αν δεν κάνουμε προδεσμεύσεις... Γιατί ποιος Δήμος έχει χρήματα για να κάνει; Μιλάμε για συγχρηματοδοτούμενα έργα. Θα αλλάξει το καθεστώς των αναθέσεων των έργων;

Θα πω για το παράδειγμα του Δήμου μου. Που δεν είμαι και Δήμαρχος τώρα. Γίνεται μία προκήρυξη, μπαίνει ένας εργολάβος. Σε ένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα. Δεν φαίνεται... Άντε να του δώσουμε μια παράταση να συνεχίσει, μια παράταση να συνεχίσει. Δεν συνεχίσει ο εργολάβος. Ποιος να τον κηρύξει έκπτωτο, με πρώτη ευκολία; 18 μήνες μετά θα έρθει ο άλλος. Φταίει ο Δήμος για αυτό;

Το λέω πολλές φορές, γιατί αν δεν αλλάξουμε... Και εκεί πραγματικά μπορούν να γίνουν σημαντικές νομοθετικές ρυθμίσεις, που θα μας απαλλάξουν από γραφειοκρατία, από αγκυλώσεις και υποχρεώσεις και θα συνεχίσουμε. Είναι όλο το καθεστώς το νομικό υπέρ των εργολάβων. Και ο Δήμαρχος είναι δεμένος με τα χέρια πολλές φορές απέναντι στις ορέξεις τους.

Ειλικρινά λέω ότι θα πρέπει να έχουμε μια πολύ μεγάλη διοικητική μεταρρύθμιση και θα πρέπει αυτά τα θέματα να τα δούμε και στο Νέο Κώδικα, για να μπορούμε να εξυγιάνουμε και αυτά τα οικονομικά μας.

Όμως, είναι σίγουρο ότι επειδή, ο αγαπητός κύριος Υπουργός είπε ουσιαστικά στο κλείσιμό του το μεσημέρι, χρήματα δεν υπάρχουν, λεφτά δεν υπάρχουν, εμείς θεωρούμε ότι λεφτά υπάρχουν, είναι τα λεφτά της Αυτοδιοίκησης που δεν της αποδίδονται, ότι μπορεί αυτό το πλαφόν να μεγαλώσει και να γίνει πολύ πιο ισχυρό και να αποδοθούν... Ο συνάδελφος ο Μαλανδράκης ανέφερε ένα παράδειγμα για το φόρο ανθεκτικότητας

και το φόρο διαμονής. Νέος φόρος είναι. Υπερπλεόνασμα έχουμε. Θα φτάσουμε τα 10 δισεκατομμύρια. Δεν αποδίδεται στην Αυτοδιοίκηση, ούτε με τους όρους που εμείς προτείνουμε. Πάλι από τα δικά μας λεφτά δηλαδή, από αυτά που σε όλη την Ευρώπη είναι τοπικός φόρος, που και αυτός διανέμεται με κάποια κριτήρια, ούτε αυτά θα μας δοθούν.

Άρα, πρέπει να υπάρξει – και έτσι κλείνω – μία άλλη αντίδραση της Αυτοδιοίκησης. Ομονοούμε, βάζουμε κόκκινες γραμμές και αγωνιζόμαστε και διεκδικούμε.

Εγώ κρατάω από όλα, αυτό που είπε ο Νικήτας ο Κακλαμάνης. Ότι ό,τι και να σας πουν, όσο και να (...) το χέρι, αν δεν διεκδικήσετε, αν δεν αγωνιστείτε, δεν θα πετύχετε. Με αυτό, με αυτήτην προοπτική πρέπει να πάμε και να είναι και η αυριανή μας απόφαση.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ όλους.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ευχαριστούμε, ευχαριστούμε.

Είναι εδώ καταρχήν ο Αλέξης ο Καστρινός; Όχι.

Λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, καταρχήν ευχαριστούμε για τη σύντομη ολοκλήρωση της συνεδρίας μας, φαίνεται ότι τα νερά από εκεί έχουν πιο μεγάλο ενδιαφέρον από ό,τι έχουν τα οικονομικά της Αυτοδιοίκησης, αλλά μετά θα γκρινιάζουμε και θα λέμε πάλι, αρμοδιότητες χωρίς πόρους... Εδώ φέραμε το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, που συνέχεια συζητάμε για τα επιτόκια, για τις χρηματοδοτήσεις, μας ενημέρωσε... Φέραμε το Πράσινο Ταμείο, να πει για αυτά τα οποία θα κάνει. Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (εκτός μικροφώνου)

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ναι, ναι, όλα αυτά.

Το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών που έχει και την αρμοδιότητα των οικονομικών της Αυτοδιοίκησης, αλλά φαίνεται ότι το ενδιαφέρον όλων έχει κινηθεί προς τα νερά.

Λοιπόν, πάμε λίγο τώρα. Καταρχήν να πούμε ότι είμαστε χαρούμενοι γιατί ακούσαμε και δια στόματος και του Προέδρου του Ταμείου, του φίλου μου του Δημήτρη του Σταμάτη, διαχρονικού φίλου, από τη Βόρεια Ελλάδα εσύ, από τη Νότια Ελλάδα εγώ, αλλά έχουμε κοινούς δεσμούς. Έχουμε και άλλους δεσμούς. Όπου πραγματικά αυτό που εμείς πήραμε σήμερα είναι ότι, ναι, μπορεί να συνεχίσει να χρηματοδοτήσει το πρόγραμμα το οποίο υπάρχει, αλλά πάντα με τη δική μας πίεση για τις ρυθμίσεις που χρειάζονται, και για την αγροτική οδοποιία. Και ότι φυσικά δεν έχει μείνει κανένας λογαριασμός απλήρωτος. Σε κανένα πρόγραμμα, που αφορά το δικό σας Ταμείο. Αυτό ήταν πάρα πολύ σημαντικό που ακούστηκε. Και για αυτό είσαστε εδώ, γιατί ξέρουμε πραγματικά ότι αυτά τα οποία λέτε, είναι αυτά τα οποία ισχύουν. Και σας ευχαριστούμε για μια ακόμα φορά.

Από το Πράσινο Ταμείο πήραμε τρεις ουσιαστικά ειδήσεις. Το ένα είναι ότι μπορεί να χρηματοδοτήσει τα ΔΗΣΜΕ, αυτά τα οποία κάνουμε για την ενεργειακή μας θωράκιση, την εκπαίδευση στελεχών της Αυτοδιοίκησης και νομίζω είναι και κάτι άλλο... Πού είναι ο...

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: Τη μείωση της συμμετοχής...

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Α, και τη μείωση της συμμετοχής, ναι, αυτό το οποίο ακούστηκε. Άρα και αυτό έχει μια θετική εξέλιξη.

Από το Γενικό Γραμματέα το φίλο μου τον Σάββα το Χιονίδη, θεωρώ ότι περιμένουμε ακόμα πιο πολλά, διότι το οικονομικό πλαίσιο είναι πάρα πολύ μεγάλο και εμπλέκονται και πολλά Υπουργεία, άρα λοιπόν δεν μπορεί ουσιαστικά το Υπουργείο Εσωτερικών μόνο του να εκφράσει την οικονομική πολιτική της χώρας, γιατί αντιλαμβάνεστε ότι θα κάνει κάτι... Και θα είναι λάθος αν το κάνει αυτό. Διότι ξέρω τον αγώνα που κάνει κάθε μέρα ο κύριος Λιβάνιος και ο Γραμματέας μας, στο Γενικό Λογιστήριο, που για εμάς είναι ένα θέμα καθημερινής διαμάχης, πώς μπορούμε να

πάρουμε ακόμα χρήματα να ενισχύσουμε τους προϋπολογισμούς μας, αγαπητέ Δήμαρχε από την Αταλάντη.

Πιστεύω ότι με τον αγώνα τον οποίο κάνουμε, με τις καθαρές προτάσεις οι οποίες καταθέτουμε, με την ενότητα την οποία πρέπει να έχουμε, και την έχουμε, σε πολλά ζητήματα, όλη η Αυτοδιοίκηση μαζί, θα καταφέρουμε τελικά να μην είμαστε επαίτες, αλλά να έχουμε σταθερές χρηματοδοτήσεις, και πρέπει να έχουμε, μία σταθερή αύξηση των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων κάθε χρόνο. Ώστε να μη μπαίνουμε στη λογική, δώσε μου και εμένα μία ΚΑΠ ή δεν έχω μία ΚΑΠ, έχω μισή ΚΑΠ... Αυτά τώρα, δεν ταιριάζουν σε μία Αυτοδιοίκηση ευρωπαϊκή, σύγχρονη.

Από την άλλη, το Μιχάλη τον Αγγελόπουλο, ο οποίος έχει κάνει πάρα πολύ καλή δουλειά, και τον ευχαριστούμε, και το ΙΤΑ, μέσω του ΙΤΑ δηλαδή, του Ινστιτούτου Αυτοδιοίκησης, που το Παρατηρητήριο είναι πάρα πολύ σημαντική πρωτοβουλία, θα το κουβεντιάσουμε και περαιτέρω να δούμε πώς τελικά θα το υλοποιήσουμε.

Αλλά ένα να ξέρετε, ότι όλοι εμείς εδώ, ο Γιάννης ο Μουράτογλου, ο Γκουντάρας, που μόλις πάει απέναντι να φωνάξει για τα νερά... Α, εδώ είσαι; Δεν πήγες απέναντι ακόμα; Λοιπόν, ο Γκουντάρας που ανέλαβε την Επιτροπή, αλλά και όλο το Διοικητικό Συμβούλιο, με τον Πρόεδρο τον Λάζαρο τον Κυρίζογλου, η αγωνία η οποία εκφράζουμε, τη λέμε δημόσια και καθαρά, ότι πρέπει η Αυτοδιοίκηση να είναι οικονομικά ανεξάρτητη, μιλάμε για φορολογική αποκέντρωση που μπαίνει πάντα στο τραπέζι, διότι καλές οι μεταρρυθμίσεις οι θεσμικές, αλλά αν δεν έχουν το αντίστοιχο οικονομικό αντίκτυπο δίπλα, δεν μπορεί να εφαρμοστούν.

Άρα λοιπόν, αγαπητέ Σάββα, ο Κώδικας αναμενόμενος, ακούσαμε πολλά, σε άλλα συμφωνούμε, σε άλλα διαφωνούμε, θα τα κουβεντιάσουμε εν ευθέτω χρόνω, υπάρχει η βούληση, η μπάλα την ξανά φέραμε σήμερα μέσα στο γήπεδο, γιατί χθες πήγε λίγο εκτός

γηπέδου με το εκλογικό σύστημα, γιατί χωρίς Αυτοδιοίκηση ενεργή, ό,τι εκλογικό σύστημα και να φέρουμε, δεν θα έχουμε Αυτοδιοίκηση για να κάνει εκλογές, άρα λοιπόν θεωρώ ότι έτσι θα προχωρήσουμε από εδώ και πέρα.

Να είστε καλά, σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας, συνεχίζουμε την αυριανή ημέρα με την Ολομέλεια από τις 10.00 το πρωί.

Ι. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ: Αύριο η συνέχεια του Συνεδρίου.

Δ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ: Ναι, 10.00 η ώρα το πρωί, Ολομέλεια, εδώ, στην κεντρική αίθουσα, μεσημέρι ψήφισμα, αποφάσεις, στρατηγική για την 5ετία.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.